

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SAÜ UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN
İLETİŞİM ENGELLERİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özlem AKCA

Enstitü Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

MAYIS 2006

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SAÜ UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN
İLETİŞİM ENGELLERİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özlem AKCA

Enstitü Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bu tez 29/05/2006 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Aytekin İŞMAN

Jüri Başkanı

Yrd. Doç.Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Jüri Üyesi

Yrd.Doç.Dr.Özcan E. AKGÜN

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Özlem AKCA

29.05.2006

ÖNSÖZ

Sakarya Üniversitesi Öğrencilerinin İletişim Engelleri İle İlgili Algı ve Beklentilerini belirleyebilmek için yaptığım araştırma boyunca yardımlarını eksik etmeyen ve bana sürekli yol gösteren Tez Danışmanım Prof. Dr. Aytekin İŞMAN'a şükran borçluyum.

Ayrıca Uzaktan Eğitim program danışmanı Mustafa TURAN'a yine enformatik bölümünden Kenan BAKKALOĞLUNA'na ve dostum Azade KARADUMAN'a araştırmalarımda bana sağladıkları yardım ve destek için teşekkürü bir borç bilirim.

Bütün çalışmam boyunca bana sabırla anlayış gösteren ve araştırmamda bana büyük destek sağlayan nişanlım Hakan UÇKAN'a minnet borçluyum.

Adlarını sayamadığım, ancak çalışmalarım esnasında sürekli yardımlarını gördüğüm dostlarımin affına sığınarak onlara da çok teşekkür ediyorum.

Özlem AKCA

29 .05.2006

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ÖZET	xxv
SUMMARY	xxvi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: KURAMSAL BİLGİLER	11
1.1. Uzaktan Eğitim	11
1.1.1. Uzaktan Eğitim Nedir	11
1.1.2. Uzaktan Eğitimin Amacı Nedir?	11
1.2.3. Uzaktan Eğitim Teknolojileri.....	12
1.1.4. Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişimi.....	15
1.1.5. Uzaktan Eğitimin Türkiye’deki Tarihsel Gelişimi	19
1.1.6. Uzaktan Eğitimde Öğrenci ve Eğitimcilerin Rollerini	21
1.2. Uzaktan Eğitimde İletişim	22
1.2.1. Uzaktan Eğitimde İletişimin Önemi	22
1.2.2. Uzaktan Eğitimde İletişim Nedir? İletişimin Aşamaları Nelerdir?	23
1.2.3. Uzaktan Eğitimde Karşılaşılan İletişim Engelleri	24
1.3. Konu İle İlgili Çalışmalar	36
BÖLÜM 2: YÖNTEM	37
2.1. Araştırma Modeli	37
2.2. Araştırma Evreni	38
2.3. Araştırma Örnekleme	38
2.4. Araştırma Modeli Tasarımı.....	38
2.4.1. Araştırmanın Alt Yapısı.....	38
2.4.2. Araştırma Merkezine Erişim	38
2.4.3. Katılımcılara Erişim.....	41
2.4.4. Katılımcıların Tanımlanması.....	42

2.5. Veri Toplama Araçları.....	44
2.5.1. Mülakat	44
2.5.2. Doğal Gözlem	44
2.5.3. Saha Notları.....	44
2.5.4. Kişisel Notlar.....	45
2.5.5. Anketler.....	45
2.5.6. Üçgenleme.....	45
2.6. Anket Hazırlanması.....	45
2.7. Mülakat Sorularının Hazırlanması	45
2.8. Saha notları ve Kişisel Notların Hazırlanması.....	46
2.9. Veri Analizi.....	46
BÖLÜM 3 : BULGULAR VE YORUM.....	47
3.1. Öğrencilerin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılım Grafikleri	47
3.2. Anket Sorularına Verilen Cevapların Düzey Dağılım Grafikleri	49
3.3. Anket Sorularının Bağımsız Değişkenlere Göre Varyans Analiz (One Way Anova) Sonuç Grafikleri	68
3.4. Mülakat Sorularına Verilen Yanıtların Analiz Grafiği	169
3.5. Anketin Açık Uçlu Sorularına Verilen Cevapların Analizi.....	170
3.6. Doğal Gözlem Analizi	172
SONUÇ VE ÖNERİLER	173
KAYNAKLAR	188
EKLER.....	193
ÖZGEÇMİŞ	203

KISALTMALAR

SAÜ	: Sakarya Üniversitesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
p	: Anlamlılık Düzeyi
SD	: Serbestlik Derecesi
KT	: Kareler Toplamı
KO	: Kareler Ortalaması
f	: Frekans
F	: Hipotez Testi
Diğ.	: Diğerleri

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1.1: Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı.....	47
Tablo 3.1.2: Ankete Katılan Öğrencilerin Evlerinde İnternet Bağlantısı Bulundurma Durumları	47
Tablo 3.1.3: Ankete Katılan Öğrencilerin Üniversitede Buldukları Yıllar	47
Tablo 3.1.4: Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımı	48
Tablo 3.1.5: Ankete Katılan Öğrencilerin Bölüm Dağılımı	48
Tablo 3.2.1: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	49
Tablo 3.2.2: Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	49
Tablo 3.2.3: Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	50
Tablo 3.2.4: Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım Ve Eğitim Almak Şarttır İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri	50
Tablo 3.2.5: Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	51
Tablo 3.2.6: Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler İle İlgili Öğrenci Görüşleri	51
Tablo 3.2.7: Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir İle İlgili Öğrenci Görüşleri	52
Tablo 3.2.8: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	52
Tablo 3.2.9: Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi arttırır İfadesiyle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	53

Tablo 3.2.10: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	53
Tablo 3.2.11: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	54
Tablo 3.2.12: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	54
Tablo 3.2.13: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	55
Tablo 3.2.14: Bire Bir İletişim Olmaması Öğrencileri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	55
Tablo 3.2.15: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	56
Tablo 3.2.16: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	57
Tablo 3.2.17: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	57
Tablo 3.2.18: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	58
Tablo 3.2.19: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	58
Tablo 3.2.20: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	59
Tablo 3.2.21: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	59
Tablo 3.2.22: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği Danışman Eksiği Vardır İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	60

Tablo 3.2.23: Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	60
Tablo 3.2.24: Anında Dönüt Alma Şansım Yok İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	61
Tablo 3.2.25: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesi ile İlgili Öğrenci Gözlemleri	61
Tablo 3.2.26: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	62
Tablo 3.2.27: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	62
Tablo 3.2.28: Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	63
Tablo 3.2.29: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	64
Tablo 3.2.30: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	64
Tablo 3.2.31: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	65
Tablo 3.2.32: Anında İletişim Kurabilmek ve dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	65
Tablo 3.2.33: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesi İle İlgili Öğrenci Görüşleri.....	66
Tablo 3.2.34: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	66
Tablo 3.2.35: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesi ile İlgili Öğrenci Gözlemleri.....	67

Tablo 3.2.36: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesi İle İlgili Öğrenci Gözlemleri	67
Tablo 3.3.1: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesinin Cinsiyete Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	68
Tablo 3.3.2: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesinin Yaşa Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	69
Tablo 3.3.3: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesinin Üniversitedeki yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	69
Tablo 3.3.4: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	70
Tablo 3.3.5: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	70
Tablo 3.3.6: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	71
Tablo 3.3.7: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	71
Tablo 3.3.8: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler İfadesinin Üniversitede bulunan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçlar.....	72
Tablo 3.3.9: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler İfadesinin Evde İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	72
Tablo 3.3.10: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	73
Tablo 3.3.11: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	73

Tablo 3.3.12: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	74
Tablo 3.3.13: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler İfadesinin Üniversitede Buldukları Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	74
Tablo 3.3.14: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler İfadesinin Evdeki İnternet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	75
Tablo 3.3.15: Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	75
Tablo 3.3.16: Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	76
Tablo 3.3.17: Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları”.....	76
Tablo 3.3.18: Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	77
Tablo 3.3.19: Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	78
Tablo 3.3.20: Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır İfadesinin Üniversitedeki Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	78
Tablo 3.3.21: Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	79

Tablo 3.3.22: Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları....	79
Tablo 3.3.23: Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	80
Tablo 3.3.24: Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	80
Tablo 3.3.25: Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	81
Tablo3.3.26: Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	81
Tablo3.3.27: Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları ...	82
Tablo 3.3.28: Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	82
Tablo 3.3.29: Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	83
Tablo 3.3.30: Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	83
Tablo 3.3.31: Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	84

Tablo 3.3.32: Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	84
Tablo 3.3.33: Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Analiz Sonuçları.....	85
Tablo 3.3.34: Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	86
Tablo 3.3.35: Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	86
Tablo 3.3.36: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	87
Tablo 3.3.37: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	87
Tablo 3.3.38: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	88
Tablo 3.3.39: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	88
Tablo 3.3.40: Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan Duyarım İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	89
Tablo 3.3.41: Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	89

Tablo 3.3.42: Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları...	90
Tablo 3.3.43: Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	90
Tablo 3.3.44: Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	91
Tablo 3.3.45: Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	91
Tablo 3.3.46: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	92
Tablo 3.3.47: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	92
Tablo 3.3.48: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	93
Tablo 3.3.49: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	94
Tablo 3.3.50: Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	94

Tablo 3.3.51: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	95
Tablo 3.3.52: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	95
Tablo 3.3.53: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	96
Tablo 3.3.54: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	97
Tablo 3.3.55: Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	97
Tablo 3.3.56: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	98
Tablo 3.3.57: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	98
Tablo 3.3.58: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	99
Tablo 3.3.59: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	99
Tablo 3.3.60: Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	100
Tablo 3.3.61: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	100

Tablo 3.3.62: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	101
Tablo 3.3.63: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesinin niversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	102
Tablo 3.3.64: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	102
Tablo 3.3.65: Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	103
Tablo 3.3.66: Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	103
Tablo 3.3.67: Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	104
Tablo 3.3.68: Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesinin niversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	105
Tablo 3.3.69: Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	105
Tablo 3.3.70: Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	106
Tablo 3.3.71: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	107

Tablo 3.3.72: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	107
Tablo 3.3.73: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	108
Tablo 3.3.74: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	109
Tablo 3.3.75: Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	109
Tablo 3.3.76: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	110
Tablo 3.3.77: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	110
Tablo 3.3.78: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	111
Tablo 3.3.79: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	112
Tablo 3.3.80: Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	112
Tablo 3.3.81: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	113
Tablo 3.3.82: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	113
Tablo 3.3.83: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	114

Tablo 3.3.84: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	114
Tablo 3.3.85: Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	115
Tablo 3.3.86: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	115
Tablo 3.3.87: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları .	116
Tablo 3.3.88: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	116
Tablo 3.3.89: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	117
Tablo 3.3.90: Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	118
Tablo 3.3.91: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	118
Tablo 3.3.92: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	119
Tablo 3.3.93: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	119
Tablo 3.3.94: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	120

Tablo 3.3.95: Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	121
Tablo 3.1.96: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	121
Tablo 3.3.97: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	122
Tablo 3.1.98: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	122
Tablo 3.3.99: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	123
Tablo 3.3.100: Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	123
Tablo 3.3.101: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	124
Tablo 3.3.102: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	124
Tablo 3.3.103: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	125
Tablo 3.3.104: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	125
Tablo 3.3.105: Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	126
Tablo 3.3.106: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları....	126
Tablo 3.3.107: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	127

Tablo 3.3.108: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	127
Tablo 3.3.109: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	128
Tablo 3.3.110: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	129
Tablo 3.3.111: Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları....	129
Tablo 3.3.112: Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	130
Tablo 3.3.113: Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	130
Tablo 3.3.114: Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	131
Tablo 3.3.115: Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	132
Tablo 3.3.116: Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	132
Tablo 3.3.117: Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	133
Tablo 3.3.118: Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	133
Tablo 3.3.119: Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	134

Tablo 3.3.120: Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	134
Tablo 3.3.121: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	135
Tablo 3.3.122: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	135
Tablo 3.3.123: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	136
Tablo3.3.124: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	137
Tablo 3.3.125: Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	137
Tablo 3.3.126: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları....	138
Tablo 3.3.127: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	138
Tablo 3.3.128: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	139
Tablo 3.3.129: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	139

Tablo 3.3.13: Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	140
Tablo 3.3.131: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	140
Tablo 3.3.132: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	141
Tablo 3.3.133: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	141
Tablo 3.3.134: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	142
Tablo 3.3.135: Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	142
Tablo 3.3.136: Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	143
Tablo 3.3.137: Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	143
Tablo 3.3.138: Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesinin Üniversitede Bulunma Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	144
Tablo 3.3.139 Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	144
Tablo 3.3.140: Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	145

Tablo 3.3.141: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	145
Tablo 3.3.142: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	146
Tablo 3.3.143: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	146
Tablo 3.3.144: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	147
Tablo 3.3.145: Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	148
Tablo 3.3.146: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	148
Tablo 3.3.147: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	149
Tablo 3.3.148: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	149
Tablo 3.3.149: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	150
Tablo 3.3.150: İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	150
Tablo 3.3.151: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	151

Tablo 3.3.152: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçlar.....	151
Tablo 3.3.153: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	152
Tablo 3.3.154: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	152
Tablo 3.3.155: Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	153
Tablo 3.3.156: Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	154
Tablo 3.3.157: Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	154
Tablo 3.3.158: Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	155
Tablo 3.3.159: Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	155
Tablo 3.3.160: Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	156

Tablo 3.3.161: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	157
Tablo 3.3.162: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	157
Tablo 3.3.163: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	158
Tablo 3.3.164: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	158
Tablo 3.3.165: Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İletişim İpuçlarına İhtiyaç Duyarım İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	159
Tablo 3.3.166: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	159
Tablo 3.3.167: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	160
Tablo 3.3.168: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Sonuçları.....	161
Tablo 3.3.169: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	161

Tablo 3.3.170: Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	162
Tablo 3.3.171: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	162
Tablo 3.3.172: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	163
Tablo 3.3.173: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	163
Tablo 3.3.174: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçlar	164
Tablo 3.3.175: Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	165
Tablo 3.3.176: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları	165
Tablo 3.3.177: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesinin Yaş Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	166
Tablo 3.3.178: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesinin Üniversitede Bulunulan Yıl Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	166
Tablo 3.3.179: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesinin Evdeki İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	167
Tablo 3.3.180: İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları.....	167

Tezin Başlığı: “SAÜ Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İletişim Engelleri ile İlgili Görüşleri”
Tezin Yazarı: Özlem AKCA Danışman: Prof. Dr. Aytekin İŞMAN
Kabul Tarihi: 29.05.2006 Sayfa Sayısı: XXVİ (ön kısım)+192(tez)+10(ekler)
Anabilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
<p>Teknolojinin hızla gelişmesiyle tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da bir takım değişiklikler olmaktadır. Bu değişikliklerden en önemlisi olarak kabul edilen yeni bir eğitim sistemidir. Bu eğitim sistemi, eğitim ortamının sınıf dışına taşınmasına olanak veren uzaktan eğitim sistemidir.</p> <p>Uzaktan eğitim sisteminde kullanılan iletişim teknolojileri sayesinde öğrenciler okula gitme zahmetinden kurtulmuşlardır, ayrıca okuldan uzakta bulunan öğrenciler ve okula gidemeyecek derecede özürü bulunan öğrenciler eğitim haklarını kullanma imkanı bulmuş olmaktadır. Ayrıca üniversiteler ilk sırada tercih edilme, verilen eğitimin kalitesini yükseltme, rekabetçi ortamda tutunabilme gibi sebeplerle uzaktan eğitimi uygulamaya başlamışlardır uzaktan eğitim sisteminin kullanılma sebepleri onun önemini ortaya çıkarmaktadır.</p> <p>Bu yeni eğitim sisteminin birçok avantajının bulunmasına karşın, öğrencilerin sınıf arkadaşları ve öğretmenleri ile aynı ortamda bulunmamlarından kaynaklanan iletişim engelleri dezavantajının bulunduğu da görülmektedir.</p> <p>Bu çalışmanın amacı, SAÜ uzaktan eğitim bölümlerinde öğrencilerin karşılaştıkları iletişim engellerinin ortaya konmasıdır.</p> <p>Araştırmada kullanılması amacıyla geliştirilen anket, 2005-2006 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde Sakarya ilinde bulunan SAÜ Adapazarı Meslek Yüksek Okulu bölümlerinde okuyan 3677 uzaktan eğitim öğrencisinin içinden rastgele seçilen 378 öğrenciye uygulanmış olup elde edilen bulguların analizinde MİNİTAB programı ve içerik analizi kullanılmıştır. Mülakat ise gönüllü olarak katılan 16 öğrenciye uygulanmış ve içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Birinci alt problemin analizinde frekans ve yüzde analizleri, ikinci alt problemin analizinde mülakat ve doğal gözlemler yapılmış içerik analizi kullanılmış, üçüncü alt problemin analizinde, Anova(f- testi) uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar frekans ve Anova tablolarında ayrıntılı olarak gösterilmiştir.</p> <p>Araştırmada elde edilen verilere göre öğrenciler arasında farklı iletişim engellerinin olduğu söylenebilir. Öğrenci izlenimlerinden ortaya çıkan iletişim engelleri; teknik engeller, psikolojik engeller, kişisel engeller, uzaklık engeli, kesinti engeli, zaman baskısı engeli olarak altı başlık halinde belirlenmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, İletişim Engeli, Öğrenci görüşleri

Title of Thesis: Demands of the SAU Distance Education Students According to Communication Barriers.

Author : Özlem AKÇA **Supervisor :** Asosc. Prof.Dr.Aytekin İŞMAN

Date : 29.05.2006 **Num. of Pages:** xxvi (pre text) + 192(Main Body) +10(Appendices)

Department: Computer and Instructional Technology Education

In education area some changes occurs in all areas by improving the technology. This Education System is accepted as a thing which is the most important from those changes. This system of education is “Distance Education” that gives us an opportunity to move educational facilities outside of the classroom.

Students cut down on going to their schools by using communication technologies in the distance education. At the same time the students who are far away from school and who have handicaps to go to school would find a chance to use of their educational benefits. Furthermore universities have started to put into practice distance education in consideration of raising the quality of education, surviving in the competitive society, having priority. The reasons of using distance education show up its importance.

In spite of having several advantages, this new education system causes communication problems in consideration of not being in the same location with the teacher and the classmates.

The survey which is improved to use in research was applied 378 students who were selected from between 3677 students who are taught in distance education in S.A.U. Adapazarı M.Y.O. in Sakarya city in the 2005-2006 academically year and the result of survey which is gathered was analyzed by using MINITAB software. And interview was applied only 16 students who were volunteers and the results were analyzed by using content analyze. By analyzing the first sub problem is frequency and percentage analysis, on the second sub problem is interviews and natural observing. Lastly the third sub problem, ANOVA (F-Test) was applied, its results was printed in detail on frequency and ANOVA schedules.

As the data's after research can be said there are some communication problems between students themselves. The communication problems being observed was categorized in 6 headers as technical barriers, psychological barriers, personal barriers, distance barriers, deduction barriers, time pressure barriers.

Keywords: Distance Education, Communication Barriers, Demands of the students.

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüzyıl pek çok konuda olduğu gibi teknoloji konusunda da son derece önemli gelişmelerin yaşandığı bir yüzyıl olarak tarihteki yerini almıştır. 20.yüzyılda adından en çok bahsettiren teknolojik gelişmelerden biri bilgisayarlar olmuştur. Bilgisayar teknolojisinde meydana gelen gelişmeler bilginin kullanımını ve tüm dünyada paylaşımını yaygınlaştırmış, buna bağlı olarak, ulaşılan noktanın “bilgi çağı” ve toplumunun “bilgi toplumu” olarak adlandırılmasına sebep olmuştur. “Bilgi toplumunda bilgisayarlar yaygın olarak kullanılacak buna bağlı olarak yeni toplumun şekli bilgisayar ve iletişim teknolojileri sayesinde çizilecektir” (Çoban, 1997). Bilişim teknolojilerinin yaygın olarak kullanılmasıyla ön plana çıkan bilgi, yeni toplumu harekete geçiren asıl güç olmaktadır.“Bilgi üretiminin ancak, eğitimin demokratikleştirilerek tüm yurttaşlara ulaştırılması; okulöncesi eğitim ve temel eğitim çağındaki çocukların yüzde yüzünün, daha yukarı çağda bulunanların da en azından orta ve yüksek eğitimden geçirilmesiyle mümkün olacaktır” (Başaran,1996). Fakat yurttaşların eğitimi söz konusu olduğu zaman maalesef eğitim ortamlarının yetersizlikleriyle karşılaşmış, bunun akabinde ortaya konan uzaktan eğitim yönteminde de iletişimle ilgili bir takım engeller baş göstermiştir. Bu çalışmada uzaktan eğitim sisteminde karşılaşılan iletişim engelleri belirlenmeye çalışılarak uzaktan eğitimin etkililiğinin artırılması hedeflenmektedir. “İletişimin ana engellerini tanımlamak, uzaktan eğitimin geçerliliğini destekleyerek içerikte yanlış düşünceleri engeller” (Volery ve Lord, 2000).

Eğitimin önünde bir set oluşturan bu engellerin belirlenebilmesi için öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının nedenleri, eğitim olanaklarından neden yararlanamadıkları, sınıf yönetim çeşitleri, uzaktan eğitim teknolojileri, uzaktan eğitim uygulama yöntemleri, iletişimdeki beklentiler gibi konulara değinilerek bu problemler ortaya konmaya çalışılacaktır.

İlk olarak eğitim uzmanlarının dile getirdiği konu, eğitim konusunda eksikliklerin bulunduğu ve toplumların bilgiye olan açlığıdır. Bu konuda toplumun büyük bir kesimini arkalarına alan uzmanlar sınıf yönetimi, yeni eğitim sistemi, çeşitli eğitim materyalleri konularında çalışmaya başlamışlardır.

“Çağdaş yaklaşım, öğrenci merkezli ve etkileşimli, geleneksel yaklaşım ise öğretmen merkezli ve otoriter bir yapıya sahiptir” (Küçükahmet, 2000). “Öğretmen otoritesinin hakim olduğu geleneksel öğretim yöntemlerinde öğretmen anlatan, ödül ve ceza veren, not veren, eleştiri yapan durumu ile aktif; öğrenci ise, dinleyen durumu ile pasif olup, iletişim tek yönlüdür” (Alkan, 1977). Grup öğretiminin esas olduğu bu yöntemde öğrencinin ilgileri, yetenekleri, öğrenme hızı, bireysel farklılıkları gibi niteliklerinin dikkate alınmadığını ve bu uygulamadan en fazla zarar gören tarafın da öğrenciler olduğunu vurgulamaktadır. Çağdaş yöntemde ise öğrencinin aktif, öğretmenin de, öğrencinin öğrenme sürecine katılımını, katkısını sağlayan ve öğrenciyi güdüleyen bir rehber durumunda olduğunu dile getirmektedir.

Günümüzde geleneksel sınıf yönetim yaklaşımı yetersiz olarak görülürken, çağdaş sınıf yönetim yaklaşımı benimsenmektedir.

“Eğitim ve öğretim talebindeki artış sebebiyle, eğitim öğretim alanında ciddi tartışmalar ve radikal arayışlar ortaya çıkmıştır. Geliştirilen alternatif eğitim öğretim modellerinin birleştiği ortak nokta, bu modellerin sınıfta yapılan geleneksel eğitim ve öğretimin yetersiz kaldığı ya da işlemediği durumlarda daha değişik ve daha elverişli eğitim öğretim olanakları sağlama amacıyla geliştirilmeleridir” (Özdil, 1986).

Eğitime duyulan gereksinim yeni eğitim teknolojilerinin ve yeni eğitim öğretim yöntemlerinin gelişmesini sağlamış sonuçta gelişen bu yeni teknoloji ve farklı yöntemler birleşerek eğitimi kademeli olarak değişime uğratmıştır. Eğitimdeki bu değişimin en önemli sebepleri; artan öğrenci sayısı, farklı öğrenci kitlelerinin eğitim talebi, kadınların katılımı, eski öğrenciler, artan iş ve çalışmanın ömür boyu öğrenmeye yol açması sebebiyle insanların eğitim ihtiyaçlarını karşılama çabasıdır.

İnsanların eğitim ihtiyaçlarının karşılanması bu amaca bağlı en yüksek verimin alınması eğitim teknolojisinin kullanımına bağlıdır. Mümkün olduğunca eğitim teknolojilerini kullanmaya çalışan günümüz öğretmenleri, öğrenciye kuru bilgi vermek yerine öğrenciyi aktif hale getirecek, onun bilgiye ulaşmasını sağlayacak, kendi kendine öğrenmesine yardımcı olacak çağdaş yaklaşımda kullanılacak yeni teknolojiler geliştirmeye çalışmaktadırlar.

“Eğitimle ilgili kuramların en etken ve olumlu uygulamalara dönüştürülmesi için personel, tasarım, araç- gereç, süreç ve yöntemlerden oluşturulmuş bir sistemler bütünüdür” (Alkan, 1984).

“Çağımızdaki öğrenme kuramlarının öğretime uygulanması olan eğitim teknolojileri, öğretim ve öğrenme sürecini kolaylaştırır” (Başaran, 1996 :176).

Başka bir tanımla eğitim teknolojisi “değişik bilimlerin verilerini özel hedef, yöntem, araç ve gereç, ölçme ve değerlendirme gibi eğitimin geniş alanlarında uygulamaya koyan, uygun maddi ve manevi ortamlarda insan gücünün en iyi şekilde kullanılmasını, eğitim sorunlarının çözülmesini, kalitenin yükseltilmesini, verimliliğin arttırılmasını sağlayan bir sistemler bütünüdür” (Rıza, 2000).

Eğitimde en son teknolojilerin kullanılması bilgiye kolay erişimi sağlayacak ve bunun yanında eğitimin verimini arttıracaktır.

Eğitimin öneminin anlaşılması ve küreselleşme sonucunda oluşan bilgiye çabuk ve hızlı ulaşma isteği iletişim teknolojilerinin de gelişmesiyle eğitimde yeni öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Yeni öğretim yöntemleri arasında bilgisayar destekli öğretim, programlı öğretim, televizyonla öğretim, uzaktan öğretim vb. öğretim yöntemlerini sayabiliriz.

Programlı öğretimde öğrenciler kendi öğrenme hızlarına göre ilerleyebilirler. “Programlı öğretim, öğrenme sürecinde her öğrencinin bireysel nitelikleri göz önünde bulundurularak, öğretmenin doğrudan müdahalesine gerek kalmaksızın öğrencinin kendisinin öğrenmesine olanak veren bir yöntemdir” (Hızal, 1982 :28-29).

“Programlı öğretim, programlı kitaplar veya öğretim makinalarıyla öğrencilere aktarılır bu öğretim makinalarının içinde en gelişmiş olanı bilgisayarlardır” (Baykal, 1984). Bilgisayar her ne kadar öğretim makinalarının içinde oldukça iyi bir yere sahip olsa da yapılan araştırmalar günümüzde etkileşim yapılabilecek bir öğretmen rehberliğinin şart olduğunu göstermektedir.

Programlı öğretim ilkelerinden yola çıkılarak hazırlanan yeni bir yöntem de bilgisayar destekli öğretimdir. “Programlı öğretim, öğrencinin bir bilgisayar başında, öğrencilerin gösterebilecekleri türlü tepkiler göz önünde bulundurularak hazırlanmış

bir ders yazılımı ile karşılıklı etkileşimde bulunarak kendi öğrenme hızına göre kullanabildiği öğretim türü, bu soruna ilişkin uygulama ve araştırma alanıdır” (Köksal, 1981).

Ülkemizde bilgisayar destekli öğretim ile birlikte bilgisayarın eğitim alanında kullanımı daha önceden bilinen uzaktan öğretim yöntemine taze kan getirmiştir. “Eğitim, bilgisayar teknolojisini kullanarak uzak mesafeleri yakınlaştırır” (Eisinger, 2000; Akt: Altınay, 2004).

Uzaktan eğitim, Eisinger’in de bahsettiği gibi uzaktaki öğrencilere hitap ederek dünyanın her yerindeki öğrencilere ulaşabilen, öğrenci iletişimini teşvik eden ve öğrenimi belgelemek için oluşturulmuş planlı bir öğrenim deneyimidir.

Problem Cümlesi

Bu çalışmanın ana amacını oluşturan problemimiz, SAÜ Adapazarı Meslek Yüksek Okulu uzaktan eğitim bölümü öğrencileri hangi iletişim engelleriyle karşılaşır? Bu problem, Uzaktan eğitim öğrencilerinin bu konudaki izlenimleri değerlendirilerek belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu engeller şu sorularla tanımlanabilir

Alt problemler

1. Uzaktan eğitim öğrencilerinin anket sorularındaki iletişim engellerine ilişkin algı düzeyleri nelerdir?
2. SAÜ uzaktan eğitim öğrencileri iletişim sürecinde hangi iletişim engelleriyle karşılaşır?
3. SAÜ uzaktan eğitim öğrencilerinin iletişim engellerine verdikleri yanıtlar ile;
 - a. Cinsiyet
 - b. Yaş,
 - c. Evde internet bağlantısı olup olmama durumu,
 - d. Üniversitede bulunma yılı,

e. Bölüm,

Değişkenlerine göre anlamlı fark var mıdır?

Çalışmanın Amacı

Tüm insanların eğitim hakkına sahip olduğu günümüzde birçok kişi yaş sınırı, bedensel özürlü, maddi olanaksızlıklar vb. sebeplerle eğitim ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Eğitim alanındaki bu eşitsizlikler yeni eğitim yaklaşımlarıyla ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Dünyada birçok ülke insanlarını bu yaklaşımlardan birisi olan uzaktan eğitim sistemiyle eğitmektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi eğitim evrim geçirmektedir. Eğitim ve eğitimin sunumunun temellerini etkileyen, hızlı ve ritimli olan bu sistem günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle dünya eğitiminde rekabetle ilgili avantajlar sebebiyle üniversiteler gibi kurumlarda da yaygınlaşmaktadır.

Türkiye’de birçok üniversite bu yeni eğitim sistemini uygulama çalışmalarına başlamıştır. Bu sistemin uygulayıcılarına Açıköğretim Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, ODTÜ vb. üniversite kurumları örnek olarak verilebilir.

Üniversiteler arasında da yaygınlaşan bu yeni öğrenim sistemi rekabeti de beraberinde getirmiştir. Rekabete giren üniversiteler ilk sıralarda tercih edilme, eğitim kalitesini yükseltme gibi hedefleriyle uzaktan eğitimdeki kalitelerini arttırmayı vizyonları olarak kabul etmektedirler. Çünkü üniversiteler arasındaki eğitim rekabetinde avantaj elde etmek için uzaktan eğitim önemli bir faktördür. Fakat uzaktan eğitimin verimli olabilmesi uygulandığındaki kaliteye bağlıdır. Bununla birlikte uzaktan eğitim sisteminin dünyadaki online eğitimde uluslararası standartlarına ulaşmasıyla birlikte üniversitelerdeki online ders ve program uygulamalarının yeni değişimlere ayak uydurma çabaları anlamında tartışılması gereklidir.

Bu bağlamda kaliteyi yakalayabilmek için, öğrencilerin arkadaşları ve öğretmenleriyle aralarındaki etkileşimin kalite ve miktarına odaklanarak online programlarda yaşanan iletişim engellerine göz atmak çok önemlidir. Çünkü, online ders ve programların etkinliğini arttıracak en önemli unsur iletişimdir. Uzaktan eğitimin etkinliğini arttıran en önemli iletişim çeşidi, öğrenci - öğretmen arasındaki iletişimdir.

Buraya kadar uzaktan eğitimin kalitesinin artırılması gerektiği bunun için de iletişimin önemli olduğuna değinildi öyleyse uzaktan eğitimin kalitesi ve verimi hakkında bilgi sahibi olabilmek için de iletişim süreçleri ve online ilişkiler analiz edilmelidir.

İletişim süreçleri sırasında kullanılan iletişim teknolojilerinin etkililiği de uzaktan eğitimde iletişimin sağlanması açısından oldukça önemlidir.

“Uzaktan eğitim öğrencilerinin etkin öğrenimleri ile teknoloji arasında olumlu bir bağlantının varlığından bahsedilebilir” (İşman ve diğ., 2003).

Yeni teknolojilerin kullanımının öğrenilmesinin zaman alması, maliyetinin yüksek olması dolayısıyla alınamaması, kullanılan teknolojilerin yapısal olarak bir takım problemler çıkarması, öğrencilerin küçük bilgisayar problemleri konusunda yeterli teknik donanıma sahip olmayışı öğrencilerin öğretmen ve arkadaşlarıyla iletişimini olumsuz olarak etkilemektedir.

Bununla birlikte uzaktan eğitimdeki etkileşimleri üç grupta toplayabilir ve bunları öğrencilerin, çevresiyle, öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla etkileşimi olarak sayabiliriz. Öğrenim çevresini oluşturan bu bileşenlerden her hangi birisindeki iletişimsizlik uzaktan eğitim derslerine olumsuz olarak yansımaktadır. Bu yüzden öğrencinin karşılaştığı problemlere karşı duyarsız kalmayıp bu problemleri okuldaki gerekli birimlere ve öğretmenlere ulaştırmasının önemi büyüktür.

“Öğrencilerin aktif katılımcılar olduğundan dolayı tavır ve davranışları da somut olmalıdır” (Harry ve diğ., 1993; Akt: İşman ve diğ.,2003). Ayrıca uzaktan eğitim derslerinde öğrencilerin aktif katılımcılar olarak karşımıza çıkmaları göz önünde bulundurulursa, uzaktan eğitimin gelişimi açısından yapılacak olan iletişim sorunları adlı çalışmada izlenimlerinin alınmasının önemi ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmanın konusu da SAÜ uzaktan eğitim öğrencilerinin yaşadığı iletişim engellerinin belirlenmesidir.

Bu araştırmada Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim öğrencilerinin yaşadığı iletişim sorunları incelenirken, iletişimin temel ögesi olan öğrencilerin bakış açlarına başvurulmuştur.

Sakarya üniversitesi esneklik ve eşitlik alanlarında alternatif çözümler üretmek için eğitimde standartları yakalamaya başlamış üniversitelerden biridir.

Bu yüzden Sakarya Üniversitesi'ndeki iletişimde olabilecek engelleri incelemek ve belirlemek kaliteyi yakalayıp eğitimdeki standartları uygulamak açısından online sistemin yapısını yeniden şekillendirmemizi sağlayacaktır.

Çalışmanın Önemi

Hızlı nüfus artışından ve diğer etkenlerden dolayı Türk eğitim sisteminin yapısal olarak yeniden planlanması gerektiğini belirten (İşman, 2005), Türk eğitim sistemindeki 2005 - 2006 öğretim yılında tüm eğitim programlarındaki değişimi buna bağlamaktadır. Uzaktan eğitim sistemi sayesinde bir çok kişinin eğitim imkanına sahip olması sağlanarak toplumun eğitim seviyesinin dolayısıyla kalitenin de kendiliğinden artması sağlanmaya çalışılmaktadır. Bireylerin de diploma hakkına kavuşarak iş bulma ümitleri arttırılmıştır. Uzaktan eğitim yöntemi çeşitli iletişim teknolojileri kullanarak, eğitime bakış açısını değiştirirken alternatif bir eğitim ortamı sunmaktadır.

Bununla birlikte Uzaktan eğitim tüm üniversitelerin karşılıklı teknolojik imkanlarını seferber etmesiyle rekabet fırsatları yaratarak kendilerini güçlendirebilmede de bir eğitim alternatifi olmuştur. İkinci bir eğitim alternatifi olarak görülen, uzaktan eğitim yöntemi sayesinde yakın bir gelecekte eğitim ortamlarının büyük bir bölümünün, internet üzerine taşınacağı böylece “eğitimsiz insan” kavramının unutulacağı düşünülmektedir. Ayrıca sınıf eğitim ortamlarının yetersiz kaldığı bu sebeple değişmesi gerektiği konusunda uzmanlar hem fikirdiler fakat uygulanması gereken yöntem, teknik ve teknoloji konularında fikir ayrılıkları vardı. İnternet ve diğer eğitim teknolojilerinin yaygınlaşması eğitimin nasıl yeniden düzenlenmesi gerektiği konusundaki soru işaretlerini ortadan kaldırmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanılması ile üniversiteler arası işbirliği ve rekabetin arttırılması sağlanıp eğitimin kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Günümüzde kullanılan uzaktan eğitim teknolojileri, derslerden yeterince verim alınabilmesi ve yeterli iletişimin kurulabilmesi açısından oldukça önemli bir yere sahiptir böylece öğrenciler, uzaktan eğitim yönteminde hem iletişim kurma imkanına

kavuşmuşlar hem de sorumluluklarının farkına varmayı öğrenmişlerdir. Çünkü geleneksel yöntemde konuyu anlatan öğretmen aktif, dinleyen rolüyle öğrenciler pasiftirler. Uzaktan eğitim yönteminde ise durum daha farklıdır bu yöntemde öğretmen konuyu, araştırma yöntem ve tekniklerini anlatan bir rehber konumundadır, öğrenci ise konuyu araştıran, öğrenen ve soru soran rolüyle aktiftir. Bu yöntemde öğrencinin çalışma saatleri, çalışma yöntemi öğrenciye aittir. Bu sebeple öğrenciler kendi hızlarını, kapasitelerini bilip ona göre sorumluluklarını zamanında yerine getirerek çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bunlarla birlikte öğrenciler, uzaktan eğitim teknolojileri sayesinde işlerini bırakmadan okuma imkanına kavuşmuş, özrü bulunan öğrenciler okula gidip gelme gibi bir çok zahmetten kurtulmuş, okuma imkanı bulunmayan kırsal kesimde yaşayan insanların da şehirdeki insanla aynı statüde tutularak, onlarla iletişim kurmaları ve etkileşimde bulunmaları sağlanmıştır. Katılımcılar arasında iletişime imkan vermesi uzaktan eğitimin kalitesini artırıp, toplum tarafından kabul görmesini kolaylaştıracaktır.

Verimli uzaktan eğitim, katılımcılar arasındaki etkin ve anlamlı iletişime bağlıdır bu sebeple karşılaşılan iletişim engellerinin ortadan kaldırılmasıyla eğitimde yeni yaklaşımlara ulaşma ve online sistemi zenginleştirme fırsatı doğacaktır.

Uzaktan eğitimde katılımcılar arasındaki anlamlı ilişkileri zenginleştirmek iletişimin çok önemli bir parçasıdır.

Sakarya üniversitesi, teknolojinin ilerlemesiyle çeşitlilik ve esneklik konularına odaklanarak yeni akımları yakalamak için online programlar kullanmaktadır.

Bu araştırma, Sakarya üniversitesindeki online programlarda öğrencilerin yaşadığı iletişim engellerini tanımlamayı amaçladığından oldukça önemlidir. İletişim engelleri belirlenirken öğrenci görüşleri konuya ışık tutacaktır. Öğrencilerin, sistem ve karşılaştıkları problemler hakkında ne düşündüklerinin ortaya konması ise uzaktan eğitim sisteminin geleceği ve öğrenci tatmininin gerçekleştirilmesi açısından önemlidir.

Sakarya üniversitesinde, öğrencilerin sorumluluk bilinçlerini arttırmak ve geleneksel sınıf modelinde gerçekleştirilemeyen uygulamaların gerçekleştirilmesi amacıyla

internete dayalı öğretim ile derslerde flash uygulamaları kullanılmıştır. Öğrenciler bu uygulamaları bilgisayarlarında arşivleyebilecek özel programlara da sahiptirler.

Bu araştırmada Sakarya üniversitesindeki iletişim engellerini inceleyip bu araştırmayı genel çerçeveye genelleyerek incelemek online ders ve programların iletişim faktörlerindeki kaliteyi arttırmak açısından gereklidir.

Online sistemin etkinliğini incelemek ve iletişim engellerini ortadan kaldırmak için araştırma çok önemlidir.

İletişim engellerinin tanımlanması çözüme ulaşma yani kaliteyi yakalama yolunda önemli bir adımdır ve bu sebeple iletişim engellerinin belirlenmesi bu sistemin değerlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Metodolojisi

Bu araştırmada SAÜ Adapazarı Meslek Yüksek Okulu uzaktan eğitim öğrencilerinin karşılaştıkları iletişim engelleri incelenecektir. Araştırma yapılırken üçgenleme (traingulation) yöntemi kullanılmıştır. Uzaktan eğitim öğrencilerine anket, mülakat uygulanarak öğrenci izlenimleri alınmıştır. Saha notları, doğal gözlemler uygulanarak sonuçlar desteklenmiştir. Ankette açık uçlu sorular ve likert ölçekli sorular ve demografik bilgi soruları yer almaktadır.

Çıkarımlar

Araştırmamızın ana hatlarını belirlemek için çıkarımda bulduk. Bu çıkarımlar aşağıda belirtilmiştir:

1. Uzaktan eğitim yönteminin eğitim alanında yeni bir alternatif alan oluşturduğunu düşünüyoruz
2. Online sistemdeki iletişim engellerini, uzaktan eğitim öğrenci izlenimlerinin yansıttığına inanıyoruz
3. Uzaktan eğitimdeki iletişim engellerinin öğrencilerin etkileşimlerini olumsuz yönde etkilediğine inanıyoruz

4. Uzaktan eğitimin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, iletişimde yer alan öğrenci ve öğretmenlerin sağlıklı ve etkili iletişimde bulunmaları gerektiğine inanıyoruz.
5. Uzaktan eğitim öğrencilerinin online iletişim sürecinde kültürel, psikolojik, teknik ve fiziki şartlardan dolayı problem yaşadıklarına inanıyoruz.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2005-2006 Eğitim- Öğretim yılında Sakarya ili'nde bulunan Sakarya Üniversitesi Uzaktan Eğitim öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket, mülakat, doğal gözlem, saha notları, kişisel notlar kullanılmıştır. Ankete ve mülakata cevap veren öğrencilerin belirttikleri görüşlerin içtenliği ile sınırlıdır.

Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Özel organizasyonların ve uygulamaların yapılması yanında, ayrıca özel bir ders planı yapma tekniği, özel öğretme teknikleri, elektronik olan veya olmayan sistemlerin kullanıldığı, özel iletişim metotları olan, normal olarak öğretme faaliyetlerini farklı ortamlarda oluşturan planlı bir öğrenmedir.

İletişim: Bilgi paylaşma faaliyetidir.

İletişim Süreci: İletişim halinde bulunan bireyleri, grupları, onları birbirine bağlayan kanalları ve bu kanallardan aktarılan mesajı, iletinin alındığı, tutulduğu ve yeniden aktarıldığı kanalları içeren zaman sürecidir.

İletişim Engeli: Etkin iletişimin oluşmasını engelleyen psikolojik, teknik veya çevresel etkenlerden kaynaklanan her türlü problemlerdir.

Üçgenleme (triangulation) : Nitel, nicel ve doğal gözlem araştırma tekniklerinin, çalışmanın güvenilirliğini arttırması amaçlanarak bir arada kullanılması sonucunda oluşturulan yeni bir metottur.

BÖLÜM 1: KURAMSAL BİLGİLER

1.1. Uzaktan Eğitim

1.1.1. Uzaktan Eğitim Nedir?

Uzaktan öğretim, “öğretim sürecinin çoğunluğunda öğretmen ve öğrencinin ayrı, öğrenci değerlendirmesini içeren bir eğitim organizasyonu, öğretmen ve öğrenciyi bir araya getirecek ve ders içeriğini iletecek eğitim medyasının kullanıldığı, öğretmen/özel ders veren kişi yada eğitim temsilcisi ile öğrenci arasında iki yönlü karşılıklı bir iletişimin sağlandığı bir öğretim biçimidir” (Keegan 1980; Akt: Verduin, Clarck,1991:10) şeklinde tanımlarken; uzaktan eğitime, öğretim etkinliklerinin düzeni, zamanlaması ve yeri bakımından öğrencinin bir ölçüde bağımsız olduğu, bireyin kendi başına öğrenmesini sağlayacak biçimde planlanmış, basılı metinler, radyo - tv yayınları, diğer görsel ve işitsel araçlardan oluşturulmuş öğrenim materyallerinin sağlandığı, yüz yüze öğretim için öğrencilere yardımcı olacak, konularında uzman kişilerin yerel düzeyde bir araya getirildiği ve geleneksel öğretime göre, öğrenci başına oldukça düşük ortalama maliyetlerin söz konusu olduğu bir öğretim biçimidir” (Özdil, 1986: 7).

Günümüzde uydu, fiber optik, televizyon, radyo ve diğer iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitimin yapısını ve biçimini etkilemekte, eğitimcileri yeni eğitim programları ve öğrenme-öğretme modelleri geliştirmeye zorlamaktadır. Bu modellerden birisinin uzaktan eğitim olduğunu ifade eden (İşman, 2005:3) İlk uygulaması 1728 yıllarında posta ile yapılan uzaktan eğitimin, günümüzde gelişen iletişim teknolojileri sayesinde niteliği daha çok artırılmış olarak, telekonferans ve internet modelleri biçiminde yapılmakta olduğunu belirtip bu şekilde yapılan uzaktan eğitim uygulaması sayesinde birbirlerinden kilometrelerce uzaklıkta ve farklı ortamlarda olan öğretmen ve öğrencilerin, kendi aralarında etkili iletişim kurabilmekte ve birbirlerini görüp duyabilme imkanlarını elde ettiklerini ifade etmiştir.

1.1.2. Uzaktan Eğitimin Amacı Nedir?

Bu bahsedilen yeni eğitim sisteminin ortaya çıkmasındaki başlıca neden eğitim sistemindeki arayışlardır. “Uzaktan eğitim sisteminin en temel amacının, eğitim

hizmetini yaygınlaştırarak, eğitimi belirli sosyal grupların tekelinden kurtarıp bütün bireylerin faydalanmasını sağlamaktır” (Hızal, 1983:20).

Günümüzde ise uzaktan eğitimin fırsat eşitliği temel amacının yanı sıra diğer bazı amaçları gerçekleştirmeye çalıştığı görülmektedir. Bu amaçları Şakar, şu şekilde özetlemektedir; toplumdaki tüm bireylerin eğitim olanaklarından yaşam boyu yararlanabilmelerinin olanaklı kılınması, eğitimin bireysel ve toplumsal amaçlara katkıda bulunmasını ve eğitimin coğrafi sınırlarını, eğitim için kullanılacak medya ile aşarak çok geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak ayrıca örgün/geleneksel öğretimin yarattığı yüksek maliyetleri aşağıya çekerek eğitimde “fırsat eşitliği” yaratılmasını sağlamaktır (Şakar, 1997).

Hızlı nüfus artışı ve diğer etkenlerden dolayı Türk eğitim sisteminin yapısal olarak yeniden planlanması gerekmektedir. Eğitimde yeniden planlanma gerekliliğine tüm eğitimciler ve eğitim kurumları inanmaktadır. (İşman, 2005: 7) Türk eğitim sistemi içinde sürekli olarak yapısal değişimler meydana geldiğini belirterek 2005 - 2006 öğretim yılında tüm eğitim programlarının değiştirilmesini buna örnek olarak göstermektedir.

Ayrıca eğitim uzmanı, bilişim teknolojileri sayesinde müfredat programı ile ulaşılan kitle sayısının artacağını diğer ifade ile eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanacağını da belirtmektedir.

1.1.2. Uzaktan Eğitim Teknolojileri

Uzaktan eğitim bir taraftan yukarıda bahsedilen amaçlarını gerçekleştirirken diğer taraftan öğrencilere zamandan tasarruf etme, öğrenme sürecinde esneklik ve çeşitlilik şeklinde de avantajlar sunmaktadır. Bu esnada pek çok farklı iletişim ve bilgisayar teknolojisi kullanılmaktadır. Özellikle katılımcıların farklı mekanlarda oldukları göz önünde bulundurulursa, öğrenci ve öğretmen arasında ders esnasındaki iletişimi sağlamak amacıyla eğitsel teknolojinin (bilgisayar, faks, telefon, teyp, video vb.) kullanılmasının gerekliliği göze çarpmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitim sistemini incelediğimizde kurs içeriğinin de bu materyaller aracılığıyla öğrenciye ulaştırıldığını görmekteyiz. Uzaktan eğitim sisteminin en büyük problemlerinden birisi olan uzaklık ve bunun sonucunda gelen iletişim sorununun en aza indirilebilmesi için iletişim

teknolojilerinin kullanılması mutlakdır. Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim teknolojilerinin “teknolojinin, insanları, en son yenilikleri destekleyen web ve internet vasıtasıyla bilinçli okuryazar haline getireceğini aynı zamanda internetin ortak çalışmaya dayalı faaliyetlere odaklanarak yüksek motivasyon sağlayacağını ifade etmektedir (Crane, 2000; Akt: Altınay, 2004:5).

“Uzaktan eğitim teknolojilerinin farklı özelliklere göre sınıflandırılabilirliği ve kullanılan bilginin dağıtılması esas alındığında uzaktan eğitim teknolojileri üç grupta toplanır. Bu teknolojilerden ilki basılı materyallere dayalı, mektupla öğretim olup, videobant, kaset ya da CD- Rom gibi eğitim araçlarının postayla gönderilerek desteklendiği bir sistemdir” (Granger 1990: 74; Akt: Şakar, 1997:74).

“Basılı malzemelerin temel öğrenme kaynağı olma, bilgi verme, bağımsız öğrenme yeteneğini geliştirme, inceleme yapma, soru yanıtlama, problem çözme, problem çözmeye yöneltme gibi işlevleri vardır ve sistemin başarısı büyük ölçüde basılı malzemelere dayanmaktadır” (Gökdağ, 1998).

Belirtilen ikinci grup uzaktan eğitim teknolojilerinin, radyo ve televizyona dayalı olduğu bununla birlikte basılı materyal ve diğer teknolojilerden de yardım alarak kullanılabilineceği vurgulanmaktadır.

“Radyo ve televizyondan genel olarak eğitimde ve uzaktan eğitimde yararlanmanın nedeni, bireylere götürülen eğitim-öğretim olanaklarını yaygınlaştırmak ve çeşitlendirmektir, birçok ülke eğitim-öğretim hizmetini götürmede coğrafi farklılık ve uzaklık sorunu ile karşı karşıya bulunur ve bu uzaklık sorununu özellikle radyo ve televizyondan yararlanarak belirli ölçüde ortadan kaldırır(Hızal, 1983).

“Uzaktan öğretimde televizyon gibi görsel işitsel destekleyici bir araç olarak kullanılan video, televizyondan bazı yönleriyle farklılık içerir, videonun, televizyon iletilsinin yayın alanı ve olanağı gibi sınırlılıklarını, dağıtım ilkesine dayalı ulaştırma özelliğine sahip olmasından dolayı ortadan kaldırırken uzaktan eğitim öğrencisine kalıcı, bireysel ve bağımsız öğrenmeye olanak tanıyan eğitim programları sunar ve eğitim-öğretim iletişimi hizmetini öğrencinin ayağına götürüp onu belirli zaman ve mekan sınırlılıklarından kurtarır” (Tekin ve diğ.,1987).

Uzaktan eğitim teknolojilerinin üçüncü grubunu ise, bilgi ağlarının eğitim programları için kullanılmasıyla oluşturulan teknolojiler olarak belirleyen (Granger, 1990) bu tür bir uzaktan eğitimin yerine “sanal eğitim” yada “online eğitim” kavramlarının da kullanıldığını belirtmektedir. Bu teknolojilere örnek olarak ta bilgisayar(internet, e-learning), etkileşimli görüntü (interactive video), uzaktan konferans verme (teleconferencing), görüntülü konferans (video conference), teletext ve viewdatayı göstermektedir.

“En gelişmiş ders sunum yöntemi üçüncü grup teknolojilerin kullanılmasıyla hazırlanan internet tabanlı öğretim yöntemidir. İnternetin öğretim amaçlı kullanılabilir en önemli bileşeni ise world wide web(www) ya da kısaca Web’tir. Bununla birlikte Web, kolay ve çabuk ulaşılabilen, farklı uygulamalar geliştirme ve sunma olanağı bulunan güncellemesi kolay bir öğretim ortamıdır” (Koçoğlu ve Sezgin, 2000).

Bilginin sunum hızı, çeşitliliği ve kapasitesi yönünden diğer teknolojilerle karşılaştırıldığında internetin, daha üstün olduğu bir gerçektir. Günümüzde bu üstün teknoloji kullanılarak gerçekleştirilen web tabanlı öğretim yöntemi sayesinde öğrenci ve öğretmenin ortak bir zaman diliminde buluşmalarına gerek kalmadan, eğitim zamandan ve mekandan bağımsız olarak yürütülebilmektedir. “Web tabanlı öğretim (web Based Education), eğitimin zaman ve mekandan bağımsız olarak yürütüldüğü, bilgisayarın öğrenim, sunum ve iletişim aracı olarak kullanıldığı; öğretmen ve öğrencinin aynı zamanda etkileşimli olup olmamalarına göre eş zamanlı(seynchron) ve eş zamanlı olmayan (aseynchron) diye iki farklı şekilde gerçekleştirildiği bir eğitim modelidir” (Alakoç ve Bozbıyık, 2003). İki farklı şekilde uygulanabilen web tabanlı öğretimlerin farklarına değinecek olursak; eş zamanlı(seynchron) eğitim; aynı zamanda fakat farklı yerlerde bulunularak uygulanan eğitim, eş zamanlı olmayan (aseynchron)eğitimi ise öğrenim için eğitimsel malzemelere erişimde özgür olunan yerde ne zaman olacağı öğrenci tarafından seçilen farklı yerde farklı zamanda yer alan eğitim olarak tanımlanabilir. “En saf uzaktan eğitim farklı zamanlarda ve farklı yerlerde gerçekleşir” (Simonson ve diğ., 2003; Akt: Altınay, 2004).

İki farklı şekilde uygulanabilen web tabanlı eğitimin en önemli avantajı, web tabanlı öğretimde ders malzemesinin büyük ölçüde web üzerinden sunulmasıdır. Ders,

öğrenci destek hizmetleri, iletişim, etkileşim ve ölçme-değerlendirme aktiviteleri de genellikle web üzerinde gerçekleştirilmektedir. Web sayfasında arama, ftp, - posta, listeler, haber grupları, sohbet, tartışma grupları olabileceği gibi bunlar kitap, CD-Rom ve video kaset gibi yardımcı malzemelerle de desteklenebilmektedir.

Web tabanlı öğretimin kullanılabilineceği farklı etkinlikler bulunmaktadır. “Web tabanlı öğretimin, örgün derslere internet desteğinin sağlanması, tümüyle internet üzerinden verilen dersler, sanal üniversite uygulaması ve internet üzerinden sertifika programlarının düzenlenmesi gibi etkinliklerde kullanılabilir” (Alakoç ve Bozbıyık, 2003).

Yukarıdaki açıklamalardan iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin uzaktan eğitim sistemini doğrudan etkilediği ve bundan dolayı uzaktan eğitimin geçirdiği süreçler, teknolojik gelişmeler takip edilerek incelenebileceği görülmektedir.

1.1.4. Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Gelişimi

Yaklaşık 150 yıldır yoğun bir biçimde evrensel olarak kullanılan “uzaktan eğitim’in gelişim süreci beş kuşakta toplanmaktadır. Bu evreler; mektupla öğretimden önceki dönem, mektupla öğretimin yoğun olarak kullanıldığı dönem, öğretimsel tek yönlü radyo ve televizyon uygulamaları dönemi, öğretimsel çift yönlü radyo ve televizyon uygulamaları dönemi ile uydu ve geleceğin teknolojisi dönemleridir” (İşman, 2005). Bu evrelerin birbiri içerisine geçmiş olduğunu ifade eden eğitim uzmanı ilk evrenin, uzaktan eğitim’in en eski modeli olduğunu belirterek bu evrenin yazılı basın ile yapıldığını söyler ve bu evrede iletişim teknolojileri icat edilmediği için öğrenci ve öğretmen arasında yüz yüze görüşmenin olmadığını, öğretim materyallerinin öğrencilere posta hizmetleri ile gönderilmekte olduğunu ifade eder. Sınavlar ise, öğretmenlerin önce öğrencilere gönderdikleri soruların daha sonra öğrenciler tarafından çözümlenerek tekrar öğretmene geri göndermesi şeklinde, sınav sonuçlarının öğrencilere ulaştırılması da öğretmen tarafından notların postaya verilerek öğrenciye gönderilmesi şeklinde olmaktadır.

“İlk yazışmalı uzaktan eğitim, insanları eğitmek için verilen gazete ilanları ile başlamıştır. İsveç gazetesinde 1833 yılında kompozisyon öğretimi konusunda uzaktan

eğitim formatında bir ilan yayınlanmıştır. Daha sonra zamanla insanlar yazışmalu uzaktan eğitim derslerini almaya alışmışlardır” (İşman, 2005).

“1836 yılında İngiltere’de London Üniversitesinde bulunan öğrencilere ek kredi sağlama amacıyla dış sınav uygulamalarına eklenmiştir. Daha sonralarda öğrenciler kendi başlarına çalışmaya ve yazışmalu uzaktan eğitim derslerini almaya başlamışlardır” (İşman, 2005).

“Yazışmalu uzaktan eğitim olan ikinci evrenin başlangıcını Amerika’da olan şikako Üniversitesi 1800’lü yılların sonlarına doğru Amerika’nın ilk çok geniş kapsamlı olan yazışmalu uzaktan eğitim sistemini kurarak yapmıştır. Daha sonra ilk eğitimcilerden olan William Rainey Harper uzaktan eğitim sistemini Columbia Üniversitesi’nde yazışmalu uzaktan eğitim bölümünü açmıştır. Bu bölüm yirmi yıl boyunca eğitimden yoksun bir çok insana eğitim imkanı sağlanmıştır” (McIsaac ve Gunawardena, 1985: 5 Akt; İşman, 2005: 75).

Bunların akabinde uzaktan eğitimin gelişim süreci şöyledir; “yazışmalu uzaktan eğitim modeli Amerika’da bulunan birçok yüksek ğretim kurumunun ayrılmaz ve aranan bir parçası olmuştur. Avrupa’daki ilk uzaktan eğitim fakültesi Cambridge Üniversitesinde kurulmuştur bunun ardından 1894 yılında Oxford Üniversitesi’nin, Wolsey Hall Yüksek Okulunda, 1910 yılında Metropolitan Yüksek Okulunda uzaktan eğitim sistemi kurulmuştur. İngiltere’nin yanında Almanya, İşkandinavya ve Fransa gibi bazı Avrupa lkeleri de uzaktan eğitim faaliyetlerine endüstrisi gelişmiş olan şehirlerde özel öğrencilere yardımcı olmak amacıyla yazışmalu uzaktan eğitim derslerine başlanılmıştır” (İşman, 2005:78).

Daha sonraları, Finlandiya, Norveç, Kanada, Avustralya, in, Moğolistan, Japonya, Hindistan ve Zambiya’da da uzaktan eğitim sistemleri kurulmuş ve uygulanmaya başlanılmıştır. Teknolojideki gelişme uzaktan eğitim sistemini de etkilemiş ve sonuçta radyo ve televizyon da uzaktan eğitim sistemi içinde yer alan teknolojiler haline gelmiştir.

Tek yönlü uzaktan eğitim sistemi dönemine baktığımızda ilk çalışmaların radyo yayını ile Philadelphia’da bulunan St.Joseph Koleji’nin 1912 yılında lisans olarak yayınına başlamasıyla olmuştur.Daha sonra Wisconsin Üniversitesi 1916 yılında yayınına

başlamıştır.Ardından 1920 yılında İngiliz eğitim bakanlığı eğitim kurumlarını radyo dersleriyle desteklemeye başlamıştır.Bunun ardından 10.000 okul BBC'den yayınlanan radyo programlarını kullandı ve öğretim faaliyetlerini destekledi (Kenworthy, s.12, 1991; Akt: İşman, 2005:78).

Radyonun uzaktan eğitimde kullanılma amacı, hali hazırdaki okulların eğitim talebini tam olarak karşılayamamasıdır. Çünkü devlet okullarında Yeterli miktarda öğretmen ve sınıf mevcut değildi. İngiltere'nin ardından radyoyu uzaktan eğitim sistemine dahil eden ülkeler arasında Çin, Kanada, Avustralya, Kolombiya, Hindistan ve Japonya sayılmaktadır. Bununla birlikte 1874 yılında televizyon icat edildi fakat ülkede meydana gelen ekonomik kriz ve televizyonun maliyetinin yüksek olması nedeniyle hemen uzaktan eğitim sisteminde kullanılamamış ancak 1932 yılında uzaktan eğitim sistemine dahil edilebilmiştir. Iowa Eyalet Üniversitesi ve Kansas Eyalet Üniversitesi televizyonda bazı eğitim programları hazırlamıştır. Fakat daha sonra eğitimciler tarafından yeterli bulunmayan televizyonun geliştirilmesi ve kalitenin yükseltilmesi kararı alınmıştır ve 1945 yılında John W. Studebaker isimli bir yayıncıya eğitim televizyonu kurma hakkı verilmiştir. Bunun ardından kolejler ve üniversiteler eğitim televizyon istasyonlarıyla ilgilenmeye başlamışlardır. Dahası televizyonu 1950 yılında uzaktan eğitimde kullanarak eğitim veren Michigan Üniversitesi bu sayede öğrenciler öğretmenlerinin gerçek yüzlerini görerek ders dinleme imkanına sahip olmuştur. Daha sonra New York Üniversitesi televizyonu eğitimde kullanmıştır. Ardından Japonya, Fransa, Kanada, İspanya, İsrail, Almanya, Pakistan, Venezuela, Costa Rica, Tayland, Hollanda ve Sri Lanka televizyonu uzaktan eğitim sistemlerine dahil eden ülkelerdir (İşman, 2005:79).

Uzaktan eğitimde görülen 1960 ile 1990 yılları arasındaki gelişmeler uzaktan eğitimin yapısını radikal bir biçimde değişime uğratmıştır. Düne kadar uzaktan eğitim materyalleri öğrencilere posta ile gönderilirken günümüzde internet üzerinden daha hızlı gönderilmektedir. İşman'a, göre uzaktan eğitimde iki önemli teknolojik gelişme bulunmaktadır. Bunlar telekonferans ve internet teknolojileridir (İşman, 2005).1970 yılında Wisconsin Üniversitesi, uzaktan eğitimde sesli konferans uygulamasını kullanmış böylece öğretmen ve öğrenci arasında sesli konuşmalar yapılmıştır. Bunun ardından video konferans sistemi devreye girerek video telekonferans uygulamaları

başlatılmıştır. Bu sistem sayesinde de farklı yerlerdeki öğrencilerle de aynı anda yüz yüze görüşmeler yapılabilmektedir. Bu uygulama Güney Afrika, İngiltere, Fransa, Avustralya gibi bir çok ülkede yayılma imkanı bulmuştur. Hatta New York şehrinde bulunan Empire Eyalet Koleji, Londra’da bulunan Kuzey Doğu London Polytechnic Üniversitesi ve Batı Avustralya’da bulunan Murdoc Üniversitesi 1985 yılında kendi aralarında telekonferans temelli olan uzaktan eğitim derslerini organize etmişlerdir (Holmberg, 1990; Akt: İşman, 2005:85).

1990’lı yıllarda Amerika’da bulunan Ulusal Teknoloji Üniversitesi uydu ve fiber kablo yardımıyla 300 yüksek lisans öğrencisine telekonferans eğitimi düzenlemiştir. Bu olaydan sonra bilgisayarlar gelişerek Amerika, İngiltere, Kanada ve diğer uzaktan eğitim programı sunan ülkelerin eğitiminde önemli bir yere sahip olmuştur. Bugün bilgisayar destekli öğretim yöntemi oldukça popülerdir.

1988 yılında Amerika’nın Illinois eyaletinde ortaokul öğrencileri için bilgisayar konferansı kullanılmıştır. Ardından 1980 yıllarında Amerika ve Japonya’da bilgisayar temelli uzaktan eğitim programları uygulanmıştır. Amerika’nın Hawaii eyaletinde bulunan öğrenciler ile Massachusetts eyaletinde bulunan öğrenciler sesli bilgisayar konferansı organize edip sınıflarına sanal olarak bir konuşmacıyı misafir almışlardır (Moore, s.4 1989; Akt: İşman, 2005: 87).

Bu uygulamaları yapan okullara İngiltere’deki Open Üniversitesi, Amerika’daki Phoenix Üniversitesi, yine Amerika’da bulunan Nevada Üniversitesi, Türkiye’deki Anadolu Üniversitesi örnek olarak verilebilir.

Tüm bu teknolojilerin yanında uydu temelli uzaktan eğitim, bilgisayar teknolojileri ve sanal öğrenme ortamları da uzaktan eğitimde kullanılan diğer teknolojilerdendir (İşman, 2005). “Uzaktan eğitim sistemi ile öğretim yapan birçok ülke bulunduğu ve Uluslararası Uzaktan Öğretim Konseyi’nin (International Council for Distance Education (ICDE), tahminine göre her yıl dünyada yaklaşık 10 milyon insan uzaktan eğitim sistemiyle öğretim görmektedir. Bununla birlikte Perry, 1984 yılında 52 ülkede yaptığı araştırmada, 142 tane lisans ya da dengi 61 tane ise lisansüstü derece veren programın, uzaktan öğretime dayalı olarak yapıldığını ortaya koymuştur” (Verduin, Clark. S;19).

1.1.5. Uzaktan Eğitimin Türkiye’deki Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de uzaktan öğretimle ilgili çalışmaların hangi aşamada olduğuna bakacak olursak, 1927-1960 yılları arası bu alanda tartışma ve öneriler oluşturma evresini oluşturmaktadır.1960 yılında orta dereceli meslek okulu mezunlarına üniversite olanağı sağlamak amacıyla bu yöntemin uygulandığını görüyoruz. İlk uygulamaların 1961 yılında MEB tarafından mektupla öğretim merkezi kurularak öğretime başlamıştır. 1966 yılında bu sistem yaygın ve örgün eğitim alanında yaygınlaştırılmıştır.1974 yılında Mektupla Yüksek Öğretim Merkezi kurulmuştur.1983 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı yüksek öğretim yasası ile Anadolu Üniversitesi bünyesinde bir Açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur.1980 ve 1990’lı yıllarda MEB’e bağlı olarak hizmet veren okul radyosu ve tv. Okulu örgün eğitimi desteklerken isteyen herkese yaygın eğitim olanağı sağlamıştır. MEB bünyesinde 1992 yılında açılan Açıköğretim lisesi ve 1998 yılında açılan Açıkilköğretim hala öğrenimine devam etmektedir. Ayrıca 2002-2003 öğretim yılında uzaktan eğitim vermeye başlayan Türkiye’deki Sakarya Üniversitesi de beş farklı M.Y.O. program derslerini öğrencilerine uzaktan eğitim yoluyla vermektedir.Tüm bunlarla birlikte (İşman, 2003), bugün birçok eğitim kurumunun çeşitli teknolojiler kullanarak (Radyo,Tv, Bilgisayar, İnternet vb.) synchron (eş zamanlı) ya da asynchron (farklı zamanlı) olarak çeşitli öğretim kademelerinde (lisans,yüksek lisans vb.) uzaktan eğitim hizmetini sunmakta olduğunu belirtmektedir.

(İşman, 2005: 56) uzaktan eğitimin Türkiye’deki gelişim süreçlerini üç başlık altında incelemiştir. Bu süreçler;

- a) Kavramsallaşma süreci
- b) Mektupla öğretim süreci
- c) İletişim teknolojilerinin kullanımı süreci

şeklinde belirtilmiştir.

Kavramsallaşma süreci, eğitimcilerin uzaktan eğitim kavramıyla tanıştığı, Türkiye’deki uygulanabilirlik tartışmalarının olduğu bir dönemdir. “Bu dönemde halkın okul dışında eğitilmesi gerektiği belirlenmiş ve ilk uzaktan eğitim uygulamaları

1950 yılında Ankara üniversitesinde başlamıştır. 1952 yılında İstanbul yapımı uzaktan eğitim radyo programlarının yayınına geçilmiştir. 1960 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Eğitim Müsteşarlığı, mektupla öğretim merkezini kurmuştur.

Mektupla öğretim süreci, 1950 yılında ilk mektupla öğretim uygulaması çalışmaları başlatılmıştır. 1958 – 1959 öğretim yılında özellikle Ankara dışında bulunan bankacıları eğitmek amaçlı mektupla öğretim kursları açılmıştır. 1960 yılında Milli Eğitim Bakanlığı mektupla öğretim merkezi kurulu'nu kurmuştur.1974 yılında mektupla yüksek öğretim merkezi kurulmuştur. Aynı yıl deneme yüksek öğretmen kurumu kurulmuş sonra öğrenciler (YAYKUR) Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu kurularak oraya devredilmiştir. YAYKUR, istenilen gelişme ve yaygınlığı sağlayamadığından 1979 yılında çalışmalarına son vermiştir. 1970 yılında Hava Harp Okulu kendi subaylarını bu şekilde eğitmiş olumsuz geri dönüt alınca bu uygulamada da vazgeçilmiştir.1983 yılında 2547 sayılı kanun ile açık Öğretim Fakültesi kurulmuştur” (İşman, 2005).

İletişim teknolojilerinin kullanım sürecine baktığımızda, görsel ve işitsel kitle iletişim araçları olan radyo ve televizyon toplum yaşamına önce haberleşme aracı olarak girmiş, geniş toplulukları etkileme özelliklerinden dolayı eğitimde de etkili biçimde kullanılmıştır. Radyo yayınlarının öncüleri arasında ABD ve İngiltere bulunmaktadır. Bu gelişmeler doğrultusunda “Türkiye’de 1927 yılında radyo yayınına başlanılmıştır. İlk düzenli televizyon yayını 1936 yılında İngiltere’de başlamıştır. 1956 yılında televizyona ses ve görüntü depolama özelliği eklenmiştir. Dünyada 1940’lardan itibaren okul eğitiminde ve uzaktan eğitimde televizyon eğitim programları, öğretimi güçlendirici ve destekleyici bir unsur olarak kullanılmıştır. Türkiye’de 1981 ve 1982 yıllarında yetişkinlere etkili ve yaygın okuma yazma öğretimi vermek amacıyla “Televizyon Okulundan” yararlanma yoluna gidilmiştir. Buna paralel olarak 1982 yılında tek uzaktan eğitim kurumu olan Açık Öğretim Fakültesi kurulmuş ve yayınlar televizyon ve radyo yayınlarıyla desteklenmiştir” (İşman, 2005). Türkiye’de de bir eğitim atağı olduğu söylenebilir.

Dünyadaki teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir hızla devam ettiği yüzyılımızda, bilgisayarların eğitimde kullanılması eğitime yeni bir boyut kazandırmıştır. “1989 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar mühendisliği

bölümü uzaktan eğitim ile sertifika kurslarına başlamıştır. 1996 yılında Bilkent Üniversitesi uzaktan eğitim merkezini kurmuştur. 1997 yılında Sakarya Üniversitesi web tabanlı uzaktan eğitim çalışmalarına başlamıştır.2000 yılında Sakarya Üniversitesi IBM ile antlaşma yaparak IBM- LOTUS ara yüzünü kullanmaya başlamıştır. Bunların yanında bazı devlet kurumları da uzaktan eğitim çalışmalarına devam etmiştir. Son yıllarda da ortaöğretim ve yükseköğretimden sonra ilköğretimde de uzaktan eğitim uygulaması için çalışmalar hız kazanmıştır” (İşman, 2005). Uzaktan eğitim, yüz yüze geleneksel eğitimden bazı farklar ihtiva eder. Bu farklılıklara araştırma yöntemi, iletişim, öğretim materyallerinin iletimi örnek olarak verilebilir. “Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemindeki dersleri takip edebilmesi, derslerden yeterince verim alabilmesi için bir takım özelliklere sahip olması gerekmektedir bu özelliklerden bazıları, teknik bilgi donanımına sahip olma, diğer öğrenciler tarafından gereken esnekliğe saygılı olma, soru sormada daha faal olarak kendi alanlarında öğrenme için sorumluluk sahibi olmadır (Gilbert, 2001).

1.1.6. Uzaktan Eğitimde Öğrenci ve Eğitimcilerin Rollerini

Uzaktan eğitim gören öğrencilerin özelliklerini (Palloff ve Pratt., 2003; Akt: Altınay, 2004 : 3) kendine göre yorumlayarak bu özellikleri açıklık, esneklik, yansıma (geri bildirim açık), ortak çalışma, yükümlülük, iletişim hassasiyeti gösterme şeklinde tanımlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin; uzaktan eğitimin elverişli şartlarından yararlanabilmeleri için öğrenmeye motive olmaları gerekir. Bununla birlikte öğrencilerin içinde oldukları etkileşimin önemini anlamaları ve eğitimciler tarafından oluşturulan soruların ve tartışmaların cevaplarını yollama mesuliyetini almaları gerekir. Yine öğrencilerin geri bildirim olarak temel konuları nasıl müzakere edeceklerini bilmeleri gerekmektedir. Bunlardan başka öğrencilerin, birbirlerine karşı sanal rahatlıkla kabul edilemez konuşma tarzları ve kopya yayınlar kullanma konularında eğitilmeleri konularına da odaklanılmalıdır. Uzaktan eğitimde eğitimcilerin de öğrencileri faal kılma, rolleri değişerek öğrenci yönetimli eğitime doğru deneyim kazanma aşamasında yer alma gibi değişik sorumlulukları vardır (Johannesen, Eide, 2000:8; Akt: Altınay, 2004: 8).

(Gilbert, 2001:13; Akt: Altınay, 2004: 13) “uzaktan eğitimde iyi eğitimciler olmak için bazı öneriler sunar bunlar, özel kurslar tasarlama, öğrencileri önceden gündem

hakkında bilgilendirerek faaliyetleri dikkatlice planlama, teknolojik yöntemler hakkında öğrencilere rehberlik etmedir. Ayrıca bunlara ek olarak öğretmenlerin, ödev teslimatı ve iletişim için ek zaman ayırmaları konusuna değinerek öğretmenlerin grup faaliyetleri, takım çalışması ve tartışmalar için fırsatlar ve yöntemler temin ederek öğrencilerin eğitmen ve öğrenci ile iletişimine izin veren öğrenci destek yapısı oluşturulmasının gerekliliğini savunur dahası tüm sınıf üyelerini içeren ve herhangi bir kültürel veya dil farklılığı varsa konunun yeterince anlaşıldığından emin olmak için daha çok çaba sarfetmeleri gerektiğini dile getirerek öğretmenlerin pedagojinin yeni kurallarını ve gençler ile yaşlıların öğrenmesini birleştirici ve ortaklaşa yapılan yeni eğitim öğretim teknikleri ile nasıl pekiştirileceğini öğrenmeleri konularında uyarır. Son olarak öğretmenlerin uzaktan eğitimde yeni tarzlar, etkileşim ve ömür boyu süren öğrenimde eğitim için yeni amaçları belirleyebilmeleri ve deneyim sahibi olmaları gerektiğini belirtir”.

1.2. Uzaktan Eğitimde İletişim

1.2.1. Uzaktan Eğitimde İletişimin Önemi

Buraya kadar uzmanların uzaktan eğitim sisteminde önemle üzerinde durdukları ortak noktalardan birisi uzaktan eğitimdeki iletişimin gerekliliğidir. Bu konuda yapılan bir çok araştırma şunu göstermektedir ki, iletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme ortamlarında kullanılması her zaman, iletişim kalitesini arttırmaktadır (Harasim, A.,L. İtz, Teles, İ. Turoff, 1996; Akt: İşman, 2005: 2005 : 94)

“İletişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması aradaki iletişimden kaynaklanan problemleri azaltır bununla birlikte öğrencilerin öğrenme-öğretme faaliyetlerine katılım ve öğrenmelerini artırıcı yönde bir motivasyon sağlar (Serim ve Koch, 1996).

Uzaktan eğitim sistemine bir eğitmen olarak bakan (Holmberg, 1989) temel olarak kabul ettiği “uzaktan eğitim bileşenlerinin içerisinde öğretim iletişimi önemli bir yere sahiptir” şeklinde görüş beyan eder. İletişimin gerekliliği şu şekilde açıklanmaktadır; “İnsan yaşamını iletişim kurarak sürdürür.” Bununla birlikte “iletişim bilgi paylaşma faaliyetidir” (Tutar ve Yılmaz, 2003) ifadesiyle iletişimin aslında bir çeşit faaliyet olduğu görüşünü beyan ederler ve bu faaliyetin kendini ifade edebilme ve kendilerini dinletme gereksinimleri sonucunda ortaya çıktığını savunurlar.

1.2.2. Uzaktan Eğitimde İletişim Nedir? İletişimin Aşamaları Nelerdir?

Eğitim alanı da öğretmen ve öğrencilerin bilgi alış verişi yaptıkları buna bağlı olarak iletişim kurmanın zorunlu olduğu birçok alandan bir tanesidir. Bu çalışmanın alt yapısını oluşturan iletişim konusunun önemi, aşamaları ve beraberinde getirdiği problemler üzerinde durmadan ilk olarak tanımını yapalım.

“İletişim; Gönderici/öğretmen ve alıcı/öğrenci arasında, anlamlardan sonuç çıkarma ve bilgi değişimi olarak tanımlanmıştır” (Gordon, 1997). İletişimin nasıl oluştuğuna bakacak olursak, iletişimin kaynak ve hedef arasında kurulduğunu, kaynak/öğretmen ve hedef arasındaki iletişimin, “iletişim kanalı” ile sağlanıp mesajın kanaldan geçerek hedefe ulaştığı vurgulanır fakat bunun için kanalın, ileti için uygun olması gerekmektedir. Bununla birlikte iletişim süreci üç temel aşamada incelenip bunlar, iletişimin kaynağı, mesaj ve alıcı olarak ifade edilir. Burada kaynak veya gönderici kavramlarından bir insan, grup, örgüt veya bir topluluk, radyo, tv. vb. anlaşılabilceği, mesaj ve ileti kavramından da işaret, söz, beden dili, ses hatta dergi, kitap ve gazete ifadelerinin çıkarılabileceği belirtilirken alıcı ve hedef kavramından insan, örgüt veya toplum olabileceği gibi insanın kendisinin de olabileceği ifade edilmektedir (Tutar ve Yılmaz, 2003).

Bazı durumlarda mesajın kaynaktan hedefe ulaşmasına veya hedeften kaynağa geri dönmesine engelleyen unsurlar bulunur. Bunlara gürültü denir. Gürültüler, mesajın kaynaktan gönderildiği gibi algılanmasına engel olan, psikolojik, fizyolojik ve nöro-fizyolojik engeller şeklinde tanımlanırlar (Tutar ve Yılmaz, 2003).

“İletişim engellerinin, genellikle alıcı veya kaynak arasındaki psikolojik uyumun sağlanamamasından veya bu uyumun sağlanması için gerekli olan geri beslemenin yanlış değerlendirilmesinden oluşmakta olduğunu” (Erdoğan ve İlhan, 1983).

Tüm uzmanlar kaliteli bir online programı uygulayabilmek için iletişimde çıkabilecek sorunların belirlenip bu sorunların üstesinden gelmek gerektiği konusunda hem fikirdirler.

1.2.3. Uzaktan Eğitimde Karşılaşılan İletişim Engelleri

Uzaktan eğitimin gelişmesi açısından önemli olarak görülen “iletişim engelleri dokuz başlık altında toplanmaktadır. Bu başlıklar, iletişimin yapıcı engelleri, iletişimin bozucu engelleri, iletişimin kişisel engelleri, iletişimin kanal engelleri, iletişimin psikolojik engelleri, iletişimin teknik engelleri, fiziksel uzaklık, zaman baskısı ve kesintilerdir. Bu iletişim engellerine kısaca değinelim ilk olarak iletişimin yapıcı engellerini, bireysel, toplumsal veya örgütsel iletişimde çeşitli yanlışların yapılmasını engelleyen engeller olarak nitelendirebiliriz. Toplumsal kurallar, resmi protokol kuralları ve yazılı iletişimdeki yazışma kuralları da iletişimin yapıcı engelleridir” (Tutar ve Yılmaz, 2003).

Daha sonra iletişimin bozucu engellerini tanımlayacak olursak, iletişimin etkin olarak kurulmasını önleyen engellerdir. Tutarsızlık, güvensizlik, isteksizlik, yetersiz dinleme, aşırı bilgi yükleme, semantik faktörler, statü, yaş ve cinsiyet uyumsuzlukları, filtre, gürültü ve diğer çevresel faktörler iletişimin bozucu engelleri arasında sayılabilir.

İletişimin kişisel engellerini ise, gönderici ve alıcının mesajı kodlarken, gönderirken veya kod açarken gerekli dikkati göstermemelerinden kaynaklanan engellerdir. İletişimin kişisel engelleri altı alt grupta incelenebilir. Bunlar; Dil ve anlatım güçlükleri, dinleme ve algılama yetersizliği, bilgi eksikliği, statü farklılıkları, cinsiyet ve kültürel farklılıklar ve hatalı tamamlama olarak belirtilmektedir. İletişimin kanal engellerini iki temel gruba ayırmak mümkündür. Bunlardan birinci grup kanal engelleri; Fiziksel ve Teknolojik nitelikte, İkinci grup kanal engelleri; sosyo-psikolojik nitelikte olan engellerdir. Birinci grup kanal engelleri; mesajın mekanik olarak iletimine engel olur; yani mesaj ya hiç iletilmez ya da mekanik bir gürültü olarak kalır. İkinci grup kanal engellerini; örgütsel hiyerarşi ve resmi yapısı, örgüt aralarındaki statü farkları, örgüt departmanları arasındaki anlaşmazlıklar oluşturmaktadır.

Bunlarla birlikte alıcının tecrübesi ve psikolojisi, göndericinin anlatım biçimi ve psikolojisi de psikolojik engeller arasında yer alır. Uzaktan eğitim öğrencilerinin yeni öğrencilere karşılama biçimleri ve yeni öğrencilerin topluma kabul edilme sıkıntısı bu tür engellerdendir.

İletişimin teknik engellerini, bilgi teorisi veya diğer adıyla sibernetik, bilgi kavramının ve iletişim aktarımında karşılaştığı teknik problemlerle ilgilenmektedir.

Sibernetik yaklaşımlara göre, iletişimde teknik problemleri, iletişim sürecinde şifreleme, filtreleme, mesajı iletme, kullanılan kanal, deşifre problemleri ve geri besleme iletişimin unsurlarında teknik problemlere neden olabilir.

Daha sonra yüz yüze görüşmenin yapılamadığı farklı mekanlarda bulunma durumu(uzaklık), iletişim engelini oluşturur. Fiziksel uzaklıktan kaynaklanan iletişim engellerini ortadan kaldırmak için, bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri sözlü, yazılı ve görüntülü mesaj iletme olanağıyla, fiziksel uzaklığın ortaya çıkardığı engelleri önemli ölçüde azaltmaktadır. Bu amaçla uluslar arası düzeyde iletişim ağı olan “internet”, mesafelerden kaynaklanan iletişim engellerini aşmada önemli kolaylıklar sağlamaktadır.

İletişim kurarken zaman baskısı çoğu kez iletişim engellerine neden olur (Donnelly, H. J., Jmes L. Gibson, John M.Ivancevich, 1987:79; Akt: Tutar, 2003: 79). İletişim kurmak için ya alıcı ya da göndericinin zamanının olmaması ya da alıcının zaman konusunda sıkıntısı olup olmadığını anlamaya çalışmamak iletişim engeli oluşturmaktadır.

Bir mesajın vericisi ve alıcısı arasına giren her şey, engel olarak adlandırılır ve kesinti mesajın bütünüyle alınmasını engellemese bile mutlaka onu çarpıtır. (Tutar ve Yılmaz, 2003).

Uzaktan eğitimin etkinliğini arttırmak için; İletişimde karşılaşılan sorunları ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek gerekmektedir. Bu konuda tepkimeli, duyusal ve kavramsal olan üç temel öğeye odaklanmak gerekmektedir. Duyusal tasarımda, sesleri ve sayfanın görünüşü, kavramsal tasarımda sayfanın düzenleniş biçimi, tepkimeli tasarımda ise, gürültünün azalmasından dolayı internet iletişiminden verim alabilmek için zorunlu olan kullanıcı etkileşim süreci dikkate alınmalıdır (Burch, 2001).

Uzaktan eğitimde sunum ve değerlendirmeler kalite standartlarını etkileyecektir. Güneydoğu Lousiana Üniversitesi kalite standartları ile çalışmalar yapmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre; öğrenci ve öğretmen arasında bireysel farklar gözetilerek

iletişim sağlanır, öğrenciler arasındaki etkileşime önem verilir ve hızlı geri dönüt sağlanırsa eğitimdeki kalite artacaktır.

Yani uzaktan eğitimde kaliteye ulaşabilmek için öğrenci ve öğretmenler arasında kaliteli ilişkiler arttırılmalı dolayısıyla etkili iletişim sağlanmalıdır. Bu sebeple ilk olarak öğrencilerin iletişim süreçleri online eğitimin etkinliğinde önemle üzerinde durulabilecektir.

Öğrencilerin online derslerden tatmin olma derecesi sistemi yenilemek ve kaliteyi yakalamakta ilk olarak dikkate alınacak noktadır.

Fiziki ortamın yerini alan online öğrenim çevresi, öğrenci motivasyonu önemli olduğundan aktif katılım sağlayarak zengin öğrenim ortamı oluşturur.

SAÜ uzaktan eğitim sisteminde de iletişimin kullanılması kalitenin yakalanması açısından gereklidir. Bu sebeple kaliteli iletişim için dikkat edilmesi gereken noktalar vardır. Bu noktaların arasında, mesajların uzun olmaması, anlamlı olması, düşüncelerin bilinçli söylenmesi; telif hakkı saklı olan materyalleri kullanırken, eleştiri ve espri yaparken dikkatli olunması sayılabilir. İletişimin online çerçevede öğrenci ve öğretmen arasında karşılıklı birbirini anlamaya yönelik tarzda kaliteli ve yeterli olması gereklidir.

SAÜ'ndeki online sistemin eksikliklerini ve bunların yol açabileceği iletişim engellerini tanımlamak kaçınılmazdır.

1.3. Konu ile İlgili Çalışmalar

(Ertuğ, 2004), Açıköğretim fakültesi öğrencilerinin basılı materyaller, tv. programları, bilgisayar destekli eğitim, akademik danışmanlık dersleri, uzaktan eğitim hizmetleri ve ölçme değerlendirme hizmetlerine ilişkin görüşlerini öğrenmek üzere yaptığı çalışmasında tarama yöntemini kullanmış, öğrencilere çeşitli anketler uygulayarak sonuçlar bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Bu araştırma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun akademik danışmanlık ve bilgisayar destekli eğitim etkinliklerine katılmadıkları görülmüş bunun sebeplerinin ise, öğrencilerin çoğunun çalışıyor olması, yeterli sayıda ve bölüme hitap eden derslerin verilmeyişi gibi fiziki engellerin yanında etkinlik zamanlarının uygun olmaması, öğretim elemanlarının

ilgisizliği, öğrencilerin bu etkinliklerin yararlı olacağına inanmaması, öğrencilerin bu etkinliklerden haberdar olmaması gibi iletişim engellerinin de bu sonucu getirdiği belirtilerek ayrıca çoğu öğrencinin, verilen hizmetlerin yetersizliğinden bahsetse de var olan hizmetlerden bile yeterince yararlanılmadığını ve bu konuda isteksiz gözüktüklerini ortaya çıkarmıştır. Çalışmanın öneriler kısmında ise öğrencilere kayıt yenileme işlemlerini internette yapabilmek hakkının tanınması gerektiği ayrıca bununla birlikte verilen hizmetlerin geliştirilerek öğrencilere bölüm ve üniversiteler arası geçiş hakkı verilmesi yer almaktadır.

Buna ek olarak (Perrault, Waldman ve Alexander, 2002), başarılı uzaktan eğitim sunmak için ortadan kaldırılması gereken problemlere değinerek bunların nasıl engel olmaktan çıkarılacağı üzerinde durmuşlardır. Perrault ve diğerleri, derslerin geliştirilmesi ve sunumundaki önemli sorunlarla ilgili problemleri incelerken, öğretim görevlilerine anket uygulaması yapmışlar sonuçta uzaktan eğitim öğrencilerinin teknolojiye bağlı problemler yaşadığı görülmüştür. Fakat bu teknolojik sorunların öğrenci ve öğretmenlerin teknolojik beceri seviyeleriyle de alakalı olduğunu ifade etmişlerdir. Bunlarla birlikte çalışmada belirlenen diğer sorunlar olarak, öğretmen ve öğrenciler arasında yüz yüze iletişimin olmaması, e-maillerin anında geri dönüt beklentisi yaratması bunlara ek olarak ta destek kurumların uzaktan eğitimin zenginleştirilmesi görevinin olduğu beklentisi problemlerinin altını çizmişlerdir. Makalenin öneriler kısmında, ders sunumunun esnek olması, derslerin farklı öğretim yöntemleriyle desteklenmesi, öğrencinin öğretmen ve akranlarıyla iletişim kurmasının sağlanması ile uzaktan eğitimdeki kalitenin arttırılabileceği belirtilmiştir.

(Hocaoğlu, 2004) 'na göre çift yönlü iletişim, eğitim sürecinde çok önemlidir. Etkili bir iletişimin kurulması için şu özelliklere dikkat edilmesi gereklidir; öğretmen öğrenciyle iletişim kurarken içten davranmalı ve empatik düşünmelidir. Ayrıca öğretmenin açık ve anlaşılır bir dil kullanması da oldukça önemlidir. Öğretmen öğrencilerin etkinliklere zorunlu olarak değil gönülden isteyerek katılmalarını sağlamalıdır. İletişim korkusunun öğrencilerin sosyal becerilerini, sözlü iletişimini ve kendine güvenini olumsuz yönde etkileyeceğini savunur ve bu iletişim engelinin aşılmasında öğretmenlerin sevgi, saygı, hoşgörü ve güvene dayalı bir iletişim ortamı

oluşturmalarının önemine değinerek ancak böylece başarılı, mutlu, girişken, kendisiyle barışık, yaratıcı bireyler yetiştirilebileceği görüşünü savunur.

Ayrıca (Tekinarslan, 2004), uzaktan eğitim için bir öğretim tasarımı sunarken etkili bir öğretim ortamı oluşturmak için yaratıcı ve aktif katılımı ön plana alan bir öğretim tasarımına ihtiyaç olduğuna değinmiştir. Çalışmasında öğrencilerle iletişim kurmanın planlı, düzenli ve bunun için uygun teknoloji ve materyallerin seçilmesi gerektiğini ele alarak öğrencilerin aktif olduğu bir öğretim tasarımı yapar. Öğrencilerin teknoloji aracılığıyla öğrenirken, öğrencileri aktif kılan, yaratıcılıklarını destekleyen, uygulama, pratik etkinliklerini (problem çözme, alıştırma ödevi,uygulamalı test, sunu, proje geliştirme vs)periyodik zamanlarda düzenleyip öğrencilere etkinlikleri hakkında dönüt vermenin önemine değinir. Tekinarslan uzaktan eğitimin en büyük dezavantajlarını, yüz yüze, iletişimin olmaması yada sınırlı olması, sosyal etkileşimin zayıf olması yada olmaması, ve anında dönüt verme olayının olmaması ya da sınıf içi öğretime göre daha zayıf olması olarak belirtir. Bu dezavantajların etkisini azaltmak için bir uzaktan öğretim ortamının yaratıcı etkinlikleri ve aktif katılımı ön plana çıkararak, iletişime ağırlık veren modelin, teorik temeller üzerine oturulması gerektiğini savunur.

Ayrıca, Prammanee (2003), online etkileşim ile ilgili bakış açısını online derslere katılım açısından değerlendirir. Prammanee (2003), bu çalışmasında öğrenci ve öğretmen izlenimleri, nitel ve nicel araştırma açısından incelenmiştir. Çalışmada bilgisayar destekli eğitimin bir takım engeller sebebiyle sınırlandırıldığından bahsedilerek bu engeller, sosyal ipucu eksikliği ve bilgi, beceri eksikliği olarak tanımlanır. Ayrıca bu çalışmada öğrenci performansını etkileyen etkileşimler üzerinde de durulmaktadır. Öğrenci motivasyonları araştırılırken öğrenci-öğrenci, öğrenci-ara yüzey, öğrenci-eğitmen ve öğrenci-içerik olarak dört başlık altında toplanan bu etkileşimler göz önünde bulundurulmuştur. Sonuçta öğrencilerin etkileşimi, web sayfası, kara tahta veya bunlara benzer iletişim araçları olarak yorumladığı, öğretmenlerin de etkileşimi ilan, chat veya e-mail tarzı yöntemlerle oluşturulan elektronik bilgi alış verişi olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte Ünal ve Küçük (2004), sanal ortamlardaki toplumsal varoluş kavramını iletişim ortamıyla açıklar. Bireylerin toplumsal varoluş algılarının, bireylerarası iletişim sürecinde önemli olduğu gibi sanal öğrenme ve öğretme

ortamlarında da bu konuların önemine dikkat çekmiştir. Bununla birlikte uzaktan öğretim sanal öğrenme ortamlarındaki en büyük sıkıntının iletişim alanında olduğu belirtilerek iki kişinin farklı yerlerde herhangi bir konuda telefonla iletişim kurmalarının bile yüz yüze tartışma ortamına oranla güç olduğunu, aynı anda iletişim kurmalarına karşın farklı yerlerde olmalarının konuyu aynı bağlamda ele almalarını güçleştirdiğini bu konular düşünüldüğünde sanal öğrenme ortamlarında belirli bir süreci kapsayan etkili öğretimi gerçekleştirmenin öneminin ve güçlüğünün ortaya çıktığı belirtilmektedir. Çalışmada sanal öğrenme ortamlarında toplumsal varoluş eksiklikleri; yüz ifadesi, duruş, giyim, sözsüz öğeler, bakış, tonlama gibi bileşenler olarak ifade edilirken eş zamansız bilgisayar destekli iletişimde tepkilerin gecikmeli olarak alındığı için düşük bir etkileşim oluşacağı üstünde durulmuştur. Ayrıca farkındalığın bir ileri basamağı olarak ifade edilen toplumsal varoluş ilkesinin gerçekleşebilmesi için bazı öneriler sunulmuştur. Üzerinde önemle durulan bu öneriler üç grup insan göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Bu üç grup insan değişinden öğretici, öğrenci ve ders tasarımcıları anlaşılmaktadır. Bu öneriler kısaca; Katılımcılar için rahat bir ortam hazırlamak, öğrencilerin kendilerini farklı açılardan tanıtabileceklerini bir web sayfası hazırlamak, sesli ve hareketli görüntüler etkileşim kurma bağlamında sözsüz iletişim öğelerinin yansıtılmasını sağladığı için programda bulundurmamak, öğrencilerin ortak çalışabilecekleri etkinliklere yer verilmek ve bu etkinlikleri gerçekleştirebilecekleri teknik alt yapıyı sağlamak, e- postalara geri dönüşlerde gecikmemek ayrıca bireysel geri bildirimlerin yaşamsal önem arz ettiği belirtilerek öğrencinin başardığı ve başaramadığı konularda geri bildirim sağlamak, eş zamanlı sohbet ortamlarında ders dışı konulardan da bahsedilerek öğrencilerin daha iyi tanınmasını sağlamak şeklinde sıralanır. Ayrıca bu önerilerin yanında, belirli bir düzeyde sohbete katılan espri ve mizahın iyi niyet iletmesi bakımından, duygu ifade eden ikonların kullanılmasının sözsüz iletişim öğelerini iletme açısından önemli olduğuna değinilerek resmi ünvanların da toplumsal ortamlarda bir hiyerarşi oluşturduğu göz önünde bulundurularak öğrencilere, öğreticilerine hitap etmede farklı seçenekler sunulup onlara ünvanın önemli olmadığı mesajının verilmesi gerektiği üzerinde de durulmaktadır.

Ayrıca Barrett (2002), yaptığı çalışmasında uzaklık engelini, internet aracılığıyla etkin iletişimin problemi olmaktan nasıl çıkarılabileceğini açıklar. Barrett,

çalışmasında öğrenciler arasında sosyo-duygusal mesafenin kaldırılmasının gerektiğini çünkü öğrencilerin arasında kültürel çeşitliliğin varlığını ve bunun iletişimde engel teşkil ettiğini belirtir. Ayrıca online derslerde öğrenciler üzerinde disiplin sağlayıcı söylemlerin kullanılmasının gerekliliğine değinir. Dahası öğrenciler arasındaki mesafeyi azaltabilmek için sözlü olmayan iletişimden bahsederek gerekliliğine değinir. Ayrıca geri dönüt zamanının uzaması, öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci arasındaki iletişim eksikliği ve soyutlanmışlık duygusu, materyallerin öğrencilere geç ulaşması, materyal üstünde yapılan değişikliklerin öğrencilere bildirilmesi uzaktan öğretim öğrencilerinin ve öğretmenlerinin derslerde karşılaştıkları sorunlar olarak belirtilmiştir.

Dahası, Çalışkan (2004), web destekli eğitimde işbirliğinin geliştirilmesiyle ilgili yaptığı çalışmasında sosyal bağların, öğrenenlerin birbirleriyle olan etkileşimini ve paylaşımını desteklemesi açısından işbirliğine dayalı öğrenme süreci için önemine yer verir. Ayrıca Çalışkan işbirlikçi öğrenmenin gerek yarışmacı gerekse de bireysel öğrenme yaklaşımlarına göre öğrenenlerin başarısı üzerinde daha olumlu etkilere sahip olduğunu gösteren alıştırmaların ışığında bu yaklaşımın web destekli eğitim ortamlarına da girmesi gerektiğini savunmaktadır. Öğrenenlerin, gerek akranlarıyla gerekse de öğretmenlerle girdikleri etkileşimin, kendilerini bir öğrenme topluluğu olarak görmeleri açısından etkileşimin önemine değinerek uzaktan öğretimdeki en büyük sıkıntının öğrenenlerin kendilerini herhangi bir topluluğa ait hissetmemelerinden kaynaklanan sosyal yalıtılmışlık duygusu olduğunu savunur. Ayrıca web destekli öğretimin bir çok özelliği bir arada barındırması gerektiğine dikkati çekerek bunları, çoklu ortam (hypermedia) tabanlı olma, işbirliği ve etkileşimi destekleme, interneti ustaca etkinliklere dahil edebilme, esnek olabilme olarak niteler. Jonassen (1991), yapıcı öğrenme çevrelerinin tasarımında göz ardı edilmemesi gereken özellikle işbirliğinin sağlanması, öğrenenlerin etkin olması ve diyalogu da etkiler. Bunun yanında Vygotsky'nin (1978) çalışmalarıyla günümüzde öğrenmenin, öğrenenler arasında kurulan etkileşim ve işbirliği çabaları ile desteklendiği ve geliştirildiği görüşü kabul görür. Çalışkan, günümüzde web arayıcılığıyla kullanılan gerçek zamanlı ses iletişimi, video konferans, sesli konferans, sohbet, tartışma panoları, e-mail, Netmeeting, çoklu uygulama paylaşımı sayesinde öğrencilerin etkileşim fırsatı bularak uzaktan eğitimdeki öğrenciler ve öğretmenleriyle iletişim

kurma olanağına sahip olduklarını belirterek çalışmasında son olarak öğrenci ve öğretmenler arasında karşılıklı sorumluluk ve etkileşimin yapılandırılması ve konu ne olursa olsun öğrenenler arasında görüş alış-verişi ve kaynak paylaşımının olmasının gereğine değinir.

Ayrıca, Kling (1996), Elektronik forumların yaygınlaşarak yeni tarzda bir toplum yaratmakta olduğuna değinir ve elektronik forumlarda yer alan sosyal ilişkileri inceler. Kling (1996), e-posta sayesinde farklı seviyelerdeki insanlar arasında engellerin kaldırılacağına ve organizasyonel hiyerarşinin azalacağına inanır. Bununla birlikte e-postanın zaman ve mekan sınırlarını ortadan kaldıracağını ifade eder. Bilgisayar tabanlı iletişim ile yüz yüze iletişimin karşılaştırıldığı bu çalışmada, bilgisayar tabanlı iletişimi kullanmanın ortak bir karara varmada daha uzun zaman aldığı ayrıca bilgisayar tabanlı iletişimde konuya daha iyimser yaklaşıldığı belirtilmiştir. Ayrıca network şebekelerine sahip olan kurumlarda ise katılımcıların oluşturduğu elektronik grupların yüz yüze iletişime göre daha az kişisel etkileşimde bulduklarından katılımcıların farklı, kuruma ve kişiye yakışmayan davranışlar sergileyerek iş ilişkilerinin zedelenebileceğini haber verir.

Ayrıca Rourke (2001), online öğrenimin ortaya çıkma sebeplerinden bahsettiği çalışmasında online öğrenimin uzaktan eğitimdeki uygun etkileşimi yerine getirme çabalarında düşünceden pratiğe geçişteki değişiklik ihtiyacından dolayı ortaya çıktığını belirtir. Bununla birlikte web tabanlı derslerin okullardaki ders saati ayarlama sıkıntısını ortadan kaldırarak eğitsel ihtiyaçlara cevap verme potansiyelinin olduğunun altını çizer. Ayrıca bu çalışmada, kişilik çatışmaları, kontrol ve öğrenim zorlukları konuları da öğrenciye aktif öğrenim fırsatı verebilmek için ortadan kaldırılması gereken engeller olarak belirtilmiştir. Rourke (2001), online öğrenimin sınıf deneyimlerine olan ihtiyacı ortadan kaldırmadığının ve yüz yüze öğrenimin yerini tamamiyle almadığının altını çizerek online öğrenimin amacını, geleneksel öğrenimin yerine geçmek değil onu zenginleştirmek olarak vurgular.

Buna ek olarak Berge (2003), elektronik öğrenimin engellerini belirlemek için yaptığı çalışmasında online katılımcıların gözlemlerine başvurmuştur. Çalışmada, yönetime ait yapılar, uyumsuzluk güven eksikliği, maddi sıkıntılar başlıca engeller arasında yer alırken dışlanmışlık hissi, rahatsızlık hissi ve kişiler arası iletişim eksikliği de sosyal

etkileşimdeki engeller olarak belirtilmiştir. Ayrıca bilgi ve becerilerin eksikliği, teknoloji kullanımındaki çekingenlik ve korku da engeller arasında sayılmaktadır. Bunlarla birlikte orta öğretim sonrası katılımcıların zaman ve öğretmen telafisi, uzmanlık ve destek eksikliği, idaresel değişim, öğrenci destek hizmetleri, değerlendirme, kalite ve sosyal etkileşim endişeleri, kanuni sorunlar, erişim, teknoloji ve yönetsel yapı karşılaşılan problemler arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın sonucunda sosyal etkileşim faktörünün engel olarak listenin sonlarında yer alması diğer araştırma sonuçlarında farklılık gösterir.

Dahası Berge (2002)'ye göre büyük uzaktan eğitim organizasyonlarında zorluklar ortaya çıkmaktadır. Bu engellerin belirlenmesi uygun nitelikteki anketlerle yapılabilmektedir. Bu çalışmada uygulanan anket sonuçları organizasyonun yapı olarak değişimlere karşı olduğunu, öğretmenlerinin çoğunun uzaktan eğitim programlarını tasarım ve öğretilmede yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığını ortaya koymuştur. Bu engellerin, katılımcıların kendilerini dışlanmış hissetmelerine sebep olabileceği ayrıca katılımcıların teknoloji kullanmadaki eksiklikleri yüzünden korku duyup erişime uzak kalabilecekleri üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda ortaya konan en önemli engelleri, organizasyonel beceri seviyelerindeki yönetsel değişim ve teknik uzmanlık eksikliği olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak uzaktan eğitimdeki engeller; durumsal, bilgi(epistemolojik)kuramına dayalı, fizyolojik, psikolojik, teknik, sosyal ve kültürel olarak belirlenmiştir. Tüm bunlarla birlikte yönetsel değişiklikler, öğrenci destek hizmetleri, kanuni konular, sosyal iletişim, erişim konularında teknik uzmanlık ve desteğin azlığı olduğu takdirde uzaktan eğitime engel teşkil edeceği ifade edilmiştir.

Volery ve Lord (2000), online eğitimde başarı faktörlerini incelemişlerdir. Ayrıca yenileşmeyi ve globalleşmeyi yansıttığından daha çok teknolojiye odaklanmışlar ve online eğitimde sunumun etkinliğini arttırmak için öğrenci ve öğretmen özelliklerini de incelemişlerdir. Volery ve Lord (2000), veri toplama aracı olarak anket kullanmışlar ve bu anket sonuçlarından da online öğrenimi etkileyen başlıca faktörler olarak teknoloji, erişim ve hareket kolaylığı, ara yüzey tasarımı, öğretmenin teknolojik becerisi, öğretim etkinliğini arttıran etkileşim, öğrenci katılımını ofis saatlerinin dışında bırakarak teşvik eden sınıf etkileşimi ve öğrencilerin daha önce teknoloji

kullanımları bulunmuştur. Çalışmanın son olarak öneriler bölümüne eğitmenlerin, öğrencilere online çerçevede daha çok empati göstererek ve etkileşime odaklanarak teknik becerilerini geliştirmeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Ayrıca Willhelm (2003), uzaktan eğitimle ilgili yaptığı çalışmasında senkron ve asenkron olarak yapılan eğitimde ortaya çıkan problemlerden bahsetmektedir. Asenkron olarak yapılan uzaktan eğitimde zaman öğrencinin inisiyatifine bırakılarak esneklik sağlandığı fakat bununla beraber dil ve terminolojinin gözden geçirilmesinin gerekliliği ve öğrencinin sorumluluklarının bilincinde olmasının önemi gibi önemli problemlerin söz konusu olduğundan bahseder. Senkron olarak yapılan uzaktan eğitimde ise sınıfın kişi sayısının önemli olduğuna değinerek kalabalık sınıflarda tam katılımın zor olacağı belirtilmekte yine senkron olarak yapılan derslerde münazaralar söz konusu olduğunda öğretmenlerin yetenekli ve konuya iyi hazırlanmış olmaları gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bunlarla birlikte Gallini ve Baron (2002), bir anket hazırlayarak web ortamında öğretmen ve öğrencilerin görüşlerini incelemişlerdir. Bu araştırmaya göre iletişimin ortaya çıkma seviyesinin ve etkileşiminin en çok chat, tartışma odalarında ortaya çıktığı görülmüştür. Web tabanlı eğitimde eğitmenler iletişim araçları kullanırlar, derste anlamlı öğrenci katılım iletişimi için dersleri zenginleştirmeye çalıştıkları ve kaliteye önem gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Web tabanlı eğitimde öğrencilerin de eğitmenler ve akranlarıyla iyi bir iletişim içinde oldukları görülmüştür. Bu çalışmanın sonucunda ek olarak hem öğrenci hem öğretmen sınıf içi iletişimi zenginleştirecek ve derse ilgiyi arttıracak tarzda pozitif duygular yaşamış olduklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca Simonson, Smaldino, Albright ve Zuacek (2003) uzaktan eğitimdeki öğrencilerin teknik güçlükler karşısındaki endişeleri ve uzaktan eğitimde karşılaşılan engeller konularında yaptıkları çalışmalarında uzaktan eğitimde öğretim ve öğrenim sürecini tartışırken, gürültüyü, iletişim sürecinde mesajın mesajın iletilmesine engel olan durum olarak tanımlamaktadırlar. Bunlarla birlikte internet tabanlı derslerin sınırlılıklarını erişim, içerikten çok teknolojiye yoğunlaşma, telif hakları ihlali, öğrenci adaptasyonu ve destek alt yapısı olarak görülmektedir. Bunlara ek olarak eğitmenlerin yeni öğretim paradigmalarını kabul etmeleri de gerekmektedir. Ayrıca uzaktan eğitimde bahsedilen engellerin zaman harcamayı arttıracak, para bulmayı zorlaştıracak

en güçlü engeller olduğuna işaret edip bunlara ek olarak destek azlığı, değişime kuramsal isteksizlik, uzaktan eğitimde ortak bir vizyon olmayışı, uygulamanın yavaş ilerlemesi, öğretim üyelerinin teşviki, teknoloji destekli sınıfların azlığı, teknolojik değişime uyum sürecinin zor olması, korku, eğitim ve teknik problemleri de önemli engeller olarak sayarlar. Çalışmada öğrenci izlenimleri incelendiğinde öğretmenlerle bire bir etkileşim fırsatlarının olmadığı öğrencilerin de bu konudan memnun olmadıkları görülmüştür. Ayrıca engellerin çoğunun öğrencinin psikolojik ve sosyolojik doğasına göre ortaya çıktığı belirtilmiştir. Bu engeller arasında eğitsel bir amaçta karar kargaşası yaşama, çoklu rollerin yarattığı stres ve zamanı iyi kullanamama gibi problemleri sayabiliriz. Son olarak çalışmada öğrenim stilleri ile ilgili problemler ve başarısız olma korkusu da engeller arasında sayılmıştır.

İşman ve diğ. (2003), yaptıkları çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitim konusundaki izlenimlerini değerlendirerek iletişimde bulunanların rollerinin öğrenilmesinin uzaktan eğitimin etkin olarak kullanılabilmesi açısından önemine değinirler. Çalışmada uzaktan öğrenimin, geleneksel öğrenim atmosferinden farklı olduğu belirtilerek, uzaktan eğitimin, zaman, mekan ve uzaklık gibi kavramları ve bunların getirdiği sıkıntıları aştığı söylenir. Ayrıca öğrenci ve öğretmen arasında telekomünikasyon, sesli konferanslar, e- posta ve benzer fonksiyonlar kullanılarak çift yönlü bir iletişimin varlığından bahsedilir. Diğer yandan karşılıklı etkileşimin zor olup hızlı, kolay ve global çevrelerde zaman, mekan, uzaklık gibi güçlükler yenilse bile, iletişim engellerinin eğitime yansiyabileceği belirtilmiştir. Çalışmanın sonucunda 218 öğrenci üzerinde uygulanan anketler öğrencilerin teknolojiden yararlandıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır bu sebeple öğrenci izlenimlerini etkileyen en önemli değişkenin ileri teknoloji olduğu belirtilir. Bunlarla birlikte sağlıklı bir iletişim gerçekleşebilmesi için rollerin iyi belirlenmiş olması gerektiği ifade edilirken öğrenci izlenimlerinin cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi gibi demografik verilere de dayandığı ortaya konmuştur. Çalışmanın öneriler kısmında, uzaktan eğitim yönetim ve öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik olarak içerik, konu ve ders seçmelerinin önemi, farklı yaş grupları için farklı uzaktan eğitim sınıflarının oluşturulmasının gerekliliği, farklı eğitsel seviyeler göz önünde bulundurularak ders içeriklerinin ayarlanması gerektiği ve üniversitelerin en son telekomünikasyon alt yapısını sağlamaya özen göstermeleri konusundaki hassasiyetleri, üniversitelerin uzaktan eğitim hakkında bilgisi olmayan öğretmenlere

özel sunum dersleri verilmesi konusunda özen göstermesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca bunlara ek olarak öğrencilerin olumlu izlenimlerinin oluşması için bağlantı anında memnuniyet, performans, motivasyon, öğrenim stilleri, metot ve çevrenin de çok iyi organize edilmesi gerekmektedir.

İşman ve diğ.(2003), uzaktan eğitimdeki iletişim engellerini araştıran uzmanlar iletişimin uzaktan eğitim açısından can alıcı bir önem arzettiğini ve başarılı bir öğrenim için öğretmen ve öğrencinin birbirlerini anlayabilmesi gerektiğine değinirler. İletişimin tek taraflı, etkileşimsel ve eş zamanlı gibi yönlerinin olduğu belirtilen çalışmada tek yönlü iletişimde öğrencinin geri dönüt alma imkanının olmadığı, öte yandan etkileşimsel bakış açısında iletişimin çift taraflı olduğunu ayrıca sözlü olmayan iletişime de önem verdiği fakat bu yönteminde anında geri dönüt alma olanağının bulundurmadığı belirtilerek, eş zamanlı iletişimde ise öğrencilerin anında geri dönüt alma fırsatlarının bulunduğu dikkat çekilir. Çalışmada, verimi arttırmak için etkin iletişim metotlarının kullanılması gerektiği vurgulanarak anlamlı bir iletişimin oluşturulması için alt yapı ile ilgili ön yargılardan uzak durulması gerektiği belirtilir. Karşılıklı etkileşimde sorun yaratan 4 safha belirlenmiştir. Bunlar; öğrencilerin direkt ve sürekli bir bağlantı içinde olmadıkları danışman ve diğer öğretmenleri ile kişisel bağlantı kurabilmeleri, öğretmenlerin sınırlı vakte sahip olmaları, online eğitim ve öğrenciler arasında kişisel bağlantılar, online site ve öğrenci ihtiyaçları arasında çizilmesi gereken sınırlar ve uzaktan eğitimde bireysel bir atmosfer yaratabilmektir(Abrahamsan, 1998). Çalışmanın sonucunda etkileşim ile ilgili engeller bağlamında teknolojik engelleri iletişim engellerine katkı sağladığı vurgulanarak teknik destek hizmetleri sağlanması konusunun önemine değinilmiştir. Bunlara ek olarak uzaktan eğitimde sürekli bir başarıyı en çok etkileyen temel engelin uzaktan eğitimin yarattığı yabancılaşma ve soyutlanma hissi olduğundan bahsedilir. Tüm bunlarla birlikte kadrolu elemanların engellerin aşılması konusuna yeterince destek vermemesi, yeterli bilgi ve beceriye sahip öğretmen sayısının azlığı ve uzaktan eğitimdeki kaynakların verimli kullanılamaması da bu engeller arasında sayılmaktadır. Çalışmanın öneriler kısmında ise, etkin bir uzaktan eğitim ortamı sunabilmek için, öğrencileri yapılacak rutin işler konusunda bilinçlendirmek, öğrencilerin alt yapı ve geçmiş deneyimlerinden haberdar olmak, farklı iletişim şekillerinin ve farklı kültürlerin bilincinde olup bunlara hassasiyetle yaklaşmak gerektiği belirtilmiştir.

Bunlara ek olarak uzaktan üretimde rencilerin aktif rol almaları gerektiği srekli akılda tutulmalı, teknik problemleri çözme konularında renciler aydınlatılmalı, rencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak etkin etkileşim ve geri dönüt stratejileri kullanılmalı hatta yeni stratejiler üretilmeli, rencilere detaylı yorumlar verilerek rencinin konuyu anlaması, tekrar etmesi, gözden geçirmesi ve üretimin bireyselleştirilmesi gibi konuların da altı çizilmiştir.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Sunum

Bu araştırma çalışması nitel, nicel ve doğal gözlem araştırma metotlarına yani üçgenleme stratejilerine göre yapılmıştır. Mülakat ve anket teknikleri, doğal gözlemler, araştırma sahasında alınmış notlar ve SAÜ'deki öğrencilerin bakış açılarından uzaktan eğitim programlarındaki iletişim engelleri hakkında katılımcılardan çoklu veriler toplamak için kullanılmıştır. 378 öğrenci ankete cevap vermiş, 16 öğrenci farklı bölümlerden katılarak mülakat sorularını cevaplamışlardır.

Anket katılımcıları, öğrencilerin kimliğinin açıklanmaması için geliş güzel örnekleme ile seçilmiştir. Mülakatlar, saha notları ve doğal gözlemlerde amaçlı bir öğrenci seçimi ile yerine getirilmiştir. Bu araştırma öğrencilerin iletişim sürecine yönelik gözlemledikleri iletişim engellerine işaret etmeyi amaçlar.

Online eğitim alanındaki iletişim engellerini ve bunun yansımalarını tanımlamak isteği ve bu istekle beraber çeşitli araştırma metotları kullanımının gerekliliği bu araştırmanın önemini ortaya çıkarmıştır.

Bilindiği gibi iletişim insan yaşamının her alanında yer alır fakat bu iletişim online ortamlarda bu sürecin teknolojik etkisi sebebiyle farklı görünmektedir. Bu sebeple nitel metotlar ile araştırma sürecini gözden geçirip, mülakat ve doğal gözlemler aracılığıyla katılımcılardan daha kapsamlı olarak düşüncelerini alabilmek çok önemlidir. Diğer yandan nicel araştırma metodu da güvenilir ve geçerli verilerin sıralanarak toplanması açısından önemlidir (Yin, 1994).

Bu uygulamalar, katılımcıların kendilerini, birey olarak görmelerini, daha aktif katılım sağlamalarını, daha geçerli ve daha güvenilir yorumlar yapabilmelerini sağlayacaktır (Cohen, Monion, Morrison, 2000).

Çalışmada nitel araştırma metodunun kullanıldığı ölçüm araçları mülakatlar, doğal gözlem ve düşünceleri ifade etme, olup nicel metotta ise cümle sıralama şeklinde yapılan anket soruları olup üçgenlemede kullanılacak veriler bu şekilde toplanmıştır (Cohen, Monion ve Morisao, 2000).

Bu çalışmada öğrenci izlenimleri alınırken daha güvenli ve geçerli sonuçlar elde edebilmek için araştırma metodu olarak üçgenleme kullanılmıştır.

2.2. Araştırma Evreni

Araştırma evrenini 2005-2006 eğitim öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Adapazarı Meslek Yüksek Okulu Programlarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Toplam öğrenci sayısı: 3677

2.3. Araştırma Örnekleme

Araştırmanın örneklemini SAÜ Adapazarı Meslek Yüksek Okulu programlarından toplam 378 öğrenci oluşturmaktadır.

Anket uygulanan örneklemin cinsiyete göre dağılımları erkek % 62,4, bayan %37,6 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin yaş gruplarına ilişkin dağılımın ise % 47,9'u 18-20 yaş grubuna dahil, % 20,1'i 21-23 yaş grubuna dahil, % 5,8'i 24-26 yaş grubuna dahil, % 4,8'i 27-29 yaş grubuna dahil, %21,4'ü 30 yaş ve üstü yaş grubuna dahil olduğu görülmüştür. Okudukları bölümlere göre dağılımları incelendiğinde %23'ü BTP, %17,2'si BY, %17,7'si END.ELKT., %22,5'i İşlt, % 19,6'sı MKT olduğu görülmüştür.Örneklemin evlerindeki internet bağlantısı dağılımına bakıldığında % 93,9'unun evinde internet bağlantısının bulunduğu, %6,1'inin evinde internet bağlantısının bulunmadığı görülmüştür.Üniversitede okudukları yıl dağılımına bakıldığında % 57,9'unun birinci sınıfta , %35,7'sinin ikinci sınıfta, %4' ünün üçüncü yıllarını okuyarak okullarını uzattıkları, %2,4' ünün dördüncü yıllarını okuyarak okullarını iki yıl uzattıkları görülmektedir.

2.4. Araştırma Tasarımı

2.4.1 Araştırmanın Alt Yapısı

Eğitim ve iletişim birbirini tamamlayan iki sahadır. Rekabetçi bir dünyada yaşadığımız için eğitsel çevrede bile iletişim sürecinin kalitesi önem kazanmaktadır. Uzaktan eğitim üniversiteler arasındaki rekabeti kızıştırmıştır. Bu rekabet ortamında kaliteli bir uzaktan eğitim için etkin iletişim gereklidir. Etkin iletişim ortamını yakalayabilmek için yaşanan veya yaşanacak olan engellerin belirlenip bertaraf

edilmesi gereklidir. Bu etkin iletişim oluşturma süreci rekabetçi ortamdaki uzaktan eğitim konumunda bulunan eğitim kuruluşlarının şansını yükseltecektir.

Gelişen bir ülke olan Türkiye diğer ülkelerle kıyaslandığında çok yönlü eğitsel hizmetler sunun bir eğitim merkezi konumundadır. Uzaktan eğitim konusundaki öncülerden olan SA'de yaşanmış olan engellerin tanımlamasının yapılarak ortadan kaldırılması rekabetçi ortamda SA'nin rekabet şansını arttıracak ve büyük problemlerin önlenmesi için fırsat oluşturacaktır.

Ayrıca genleme metoduyla katılımcıların uzaktan eğitimde karşılaştıkları iletişim engellerini tanımlamak ve online programlar hakkındaki deneyimlerini öğrenmek açısından oldukça önemlidir.

2.4.2. Araştırma Merkezine Erişim

Gelişmekte olan ülkelerde eğitim konusundaki rekabetin gittikçe artması ve uzaktan eğitimin bu konuda üniversitelerin rekabet şansını arttırması beni bu konuda çalışmaya itmiştir. SA Türkiye'deki niversiteler arasında öğrencilerine uzaktan eğitim hizmeti sunan ender okullardan bir tanesidir. Sakarya niversitesi'nde uzaktan ğretim çalışmaları 1998'de başlamış olup, 1999'da kamp içi dersler ve 2001'de de Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama ve Bilgi Yönetimi nlisans Programları ile gelişmiştir. 2002'de nlisans programlarına İşletme Programı'da eklenmiştir. Başlangıçta Sakarya Meslek Yüksekokulu'na bağlı olan uzaktan eğitim  nlisans programı, 2003 şubat'ında Adapazarı Meslek Yüksekokulu'na aktarılmıştır. 2003-2004 ğretim yılında ise 'Mekatronik' ve 'Endüstriyel Elektronik' bölümleri açılmış ve bölüm sayısı beşe yükselmiştir.

500'er kişilik sanal sınıfların bulunduğu SA uzaktan eğitim öğrencileri, ğretim üyelerine e-posta, forum veya sohbet ortamları ile soru sorabilmekte ve özel yardım alabilmektedir. Öğrenciler devler yaparak başarılarını arttırabilmektedir. Bu imkanlar sayesinde öğrencilerin derslere devamlılığı sağlanmaktadır. Normal sınıf ortamında soru sorma güçlüğü yaşayan kingen öğrenciler bile, sanal sınıf ortamında rahatça soru sorabilmekte, katılımcı olabilmektedir. SA uzaktan eğitim öğrencileri 1. yıl sonunda 3 haftalık yoğunlaştırılmış kamp stajına alınırlar. Bu staj esnasında, müfredattaki uygulama ve laboratuvar çalışmaları ğretim yeleri nezaretinde

yapılmakta ve öğrenilen bilgiler pekiştirilmektedir. Öğrenciler ayrıca 3. yarıyıl sonrasında 30 iş günü endüstri stajı yaparak pratik bilgilerini arttırmaktadırlar. SAÜ uzaktan eğitim öğrencileri, örgün öğretim öğrencileri ile tamamen aynı haklara sahip olup, Teknik Programlardan mezun olan öğrencilere tekniker, İktisadi ve İdari Programlardan mezun olan öğrencilere meslek elemanı ünvanı verilmektedir. SAÜ uzaktan eğitim Önlisans Programlarından mezun olan başarılı öğrenciler, çeşitli Üniversitelerin ve Açık Öğretim Fakültesinin ilgili Lisans Programlarına Dikey geçiş yapabilirler. Dikey geçiş için program ve kontenjanlar her yıl Yüksek Öğretim Kurulunca belirlenir ve ilan edilir. Sınav başvuru işlemleri, sınav değerlendirme ve yerleştirme işlemleri Ö.S.Y.M tarafından yapılır. Yıllık sınavları internet üzerinden yapılır. Final sınavları SAÜ Esentepe Kampüsü'nde yapılır.

SAÜ uzaktan eğitim öğrencileri ders sayfasına şifreli giriş yaptığında:

- Derslerini izleyebilir,
- Forum Platformundaki tartışmalara katılabilir,
- Derslere ilişkin sohbet modüllerine katılabilir,
- Çevrimiçi sınavlara katılabilir,
- Yıl sonu sınavlarının takvimi görüntüleyebilir,
- Sınav notlarını ve transkriptini görüntüleyebilir,
- Derslerde hazırladığı ödevlerini yönetebilir, notunu ve öğretim üyesinin yorumlarını okuyabilir,
- Proje derslerini yönetebilir, her aşamada öğretim üyesi yorumlarını okuyabilir,
- E-postalarına erişebilir,
- Verilen öğretim araçları ile ilgili detaylı bilgilere erişebilir (YA),
- Sık sorulan sorular ve yönetmeliklerde arama yapabilir ve sorun bildirebilir,
- Staj başvurusunu takip edebilir, aşamalarını görüntüleyebilir,
- Çevrimiçi ders kaydını ve yazokulu başvurusunu yapabilir,

- Kişisel bilgilerini güncelleyebilir,
- Anketlere katılabilir,
- Çevrimiçi onaylı öğrenci belgesi, transkript belgesi ve Ek G askerlik belgesi talep edebilir.

Kısacası kampüs ortamında yapabilecek tüm işlemler uzaktan, özel modüller kullanılarak gerçekleştirilebilir. Bu sistemin uygulanması, kurulumu oldukça karmaşıktır. Sistemin iyi hazırlanmış bir altyapıya sahip olması ve olabildiğince yeni teknolojileri kullanması çok önemlidir. SAÜ de bu sistemi ileri teknolojiler kullanarak yürüten bir üniversitedir. SAÜ’nde uygulanan uzaktan eğitim sistemi, sıkça sorulan sorular bölümünün altında yapay zeka uygulamasını içermektedir. Kullanılan işletim sistemi arama sırasında kullanılan anahtar kelimeleri, hafızaya alıp, altlarını çizer ve en sık okunan soruların okunma sıklıklarını kaydederek olası çözümü vereceği inanılan yanıtı ilk sırada verir. Sistemin kalitesinin artırılması teknolojilerle birlikte öğrencilerin kapasitelerini kullanabilmelerine de bağlıdır. Öğrencilerin bilgisayar bilgilerinin eksik olması, sene başında yapılan tanıtım toplantısına katılmamış olmaları, çoğu öğrencinin işte çalışıyor olması uzaktan eğitim sisteminin uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

SAÜ’deki online programları tanımak için araştırmada üçgenleme yöntemi kullanılmıştır. Bu metot sonucunda ortaya çıkan iletişim engellerinin ortadan kaldırılması, SAÜ’nün bir ortamda gelişebilmesine yönelik olumlu uygulamalar yapılması açısından oldukça önemlidir. Bu sebeple SAÜ’deki iletişim engellerini tanımlamak online çerçevede SAÜ’deki eğitsel yapıyı iyileştirip bu sistemdeki katılımcı ve uygulayıcılar arasında etkin iletişimde kaliteyi yakalamak için rehber olarak çok önemli bir adımdır.

2.4. 3. Katılımcılara Erişim

Katılımcılara erişim sürecinde öğrencilerin istekli katılımlarının sağlanması açısından uzaktan eğitim koordinatörleri ile çalışmam konusunda toplantılar yapıldı. Bu şekilde anketin kapak kısmına anketin yapılma sebebi, önemi ve öğrencilerin kimliklerinin açıklanmayacağı ile ilgili bir yazı konuldu. Öğrencilerin özel yaşamlarının korunması açısından mülakat için telefon ve mail adreslerinin alınması yerine SAÜ uzaktan

eğitim ğrencilerinin kullandığı forum sitesinin adresi alınarak istekli öğrencilerle mülakat yapılması kararlaştırıldı. Anketler ğrencilerin fazla zamanlarını almaması için online ortamda web sayfası şeklinde hazırlandı. Bu süreci hazırlamak oldukça zaman almıştır.

Hazırlanan anket soruları, uzaktan eğitim derslerinin verildiği sitenin ana sayfasında yayınlanmıştır. Böylece her öğrencinin anketi görmesi ve katılımın artması sağlanabilmiştir.

Ardından forum sitesine öğrencileri konu hakkında bilgilendirici bir mail atarak ilgilenen öğrencilerin verilen adrese mail atmaları istendi. Bu süreç öğrencilerin yeterince hassasiyet göstermemesi sebebiyle çok vakit aldı.

Sonuç olarak öğrencilerle iletişim kurarken, n yargı ve bazı olumsuz tutumları önlemek için öğrencilerin konu hakkında bilgilendirilmeleri, olumlu duygularla yaklaşılması ve onların konuya dikkatlerinin çekilmesi oldukça önemlidir. Böylece ğrencilerin yeni sayılabilecek onlara yabancı olan bu akıma ayak uydurmaları daha kolay olacak ve bu akımı öğrenmek için çaba sarfedeceklerdir.

2.4.4. Katılımcıların Tanımlanması

378 Öğrenci ankete katılırken, öğrencilerin çoğu adlarının açıklanması endişesi taşıyarak mülakat sorularına cevap vermek istememişlerdir. Mülakata katılan gönüllü ğrenci sayısı 16'dır. Mülakata katılan öğrenciler bölümleriyle birlikte aşağıda mülakat sırasına göre şöyle belirtilmiştir.

1. Mekatronik Bölümü 1.sınıf ğrencisi erkek, internet bağlantısı yok, "A" yaş grubu
2. Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama Bölümü 1.sınıf ğrencisi bayan, internet bağlantısı var, "A" yaş grubu
3. İşletme Bölümü 2. sınıf ğrencisi bayan, internet bağlantısı var, "B" yaş grubu
4. Endüstriyel Elektronik Bölümü 1. sınıf ğrencisi erkek, internet bağlantısı yok, "C" yaş grubu
5. İşletme Bölümü 1.sınıf ğrencisi erkek, internet bağlantısı var, "A" yaş grubu

6. Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama Bölümü 1.sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “A” yaş grubu
7. İşletme Bölümü 2.sınıf öğrencisi bayan, internet bağlantısı var, “B” yaş grubu
8. İşletme Bölümü 1.sınıf öğrencisi bayan, internet bağlantısı var, “D” yaş grubu
9. Endüstriyel Elektronik Bölümü 1. sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “A” yaş grubu
10. Bilgi Yönetimi Bölümü 1. sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “C” yaş grubu
11. Endüstriyel Elektronik Bölümü 1. sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “A” yaş grubu
12. Mekatronik Bölümü 2.sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “B” yaş grubu
13. İşletme Bölümü 2.sınıf öğrencisi bayan, internet bağlantısı var, “A” yaş grubu
14. İşletme Bölümü 1.sınıf öğrencisi bayan, internet bağlantısı var, “A” yaş grubu
15. Mekatronik Bölümü 2.sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “D” yaş grubu
16. Bilgi Yönetimi Bölümü 2. sınıf öğrencisi erkek, internet bağlantısı var, “B” yaş grubu

Aşağıda nitel ve nicel araştırma dizaynı verilmiştir.

1. Araştırma sahasına erişimin sağlanması
2. Araştırma sahasındaki koordinatörler ile görüşülmesi
3. Anket ve mülakat için izin alınması
4. Anket hazırlamak için literatürün incelenmesi
5. Anketin hazırlanıp uygulanması
6. Mülakat sorularının hazırlanıp uygulanması

7. Doğal gözlemlerin yapılması
8. Toplanan verilerin analiz edilmesi

2.5. Veri Toplamada Kullanılan Ölçekler

Üçgenleme metodu kullanılarak yapılan çalışma farklı verileri toplamak için çoklu metotlar kullanır. Mülakatlar, doğal gözlemler nitel araştırma dizaynında, anketler de nicel araştırma dizaynında kullanılan veri toplama yöntemleridir. Mülakatlar, katılımcıların tecrübelerinden daha kapsamlı sonuçlar elde edebilmek için kullanılır. Mülakatların tasarımında, soruların konu ile bağlantılı olmasına, kolay anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca doğru sonuçlar elde edebilmek için dikkat dağıtacak faktörlerin en aza indirilmesi, doğal olunması, dikkat çekici soruların hazırlanması da oldukça önemlidir. Bununla birlikte nitel araştırma metodunda doğal gözlemler kullanılarak araştırmanın verileri kontrol edilebilir.

Nicel araştırma dizaynında anketler gönderilirken sıralama metodunun yanında katılımcıların esneklik cevaplarına imkan sağlamak için açık uçlu sorular da yöneltilmiştir.

2.5.1. Mülakat

16 online öğrenciye yapılmış olup mülakat soruları konuyla bağlantılı olarak seçilmiştir. Çoğu öğrencilerin sorunları farklı şekilde ifade etmelerine rağmen engellerin aynı olduğu görülmüştür.

2.5.2. Doğal Gözlem

Doğal gözlemler mülakat sorularının doğruluğunu değerlendirip karşılıklı bir bağlantı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Öğrencilerin web sayfalarından derslerine katılımları gözlenmiş ve iletişim süreci hakkındaki belirgin tavır ve tepkilerini ölçmek için öğrencilerle forum sayfasında görüşme yapma imkanı bulunmuştur. Doğal gözlem sonucunda öğrencilerin sanal da olsa derslerin sesli olarak işlenmesi taraftarı oldukları, ilgi beklentilerinin oldukları görülmüştür.

2.5.3. Saha Notları

Yapılan bütün faaliyetler(mülakat, toplantı vs.) yazılarak kaydedilir.

2.5.4. Kişisel Notlar

Bu süreçte bütün olaylarla ilgili his ve deneyimler yazılarak not alınır.

2.5.5. Anketler

Alakalı çalışmalardan ve Zane Berge anket sitillerinden yararlanılarak hazırlanan anketler öğrencilere uygulanmıştır. Hazırlanan anketin kapsam geçerliliği uzman görüşleri ile sağlanmıştır. Uzman görüşleri ve önerileri çerçevesinde 2 soru anketten çıkarılmıştır. Anketin güvenilirliği ise güvenilirlik testi(SPSS 11 paket programı) ile test edilmiş ve güvenilirlik katsayısı alfa = 0,8702 bulunmuştur. Bu değer 0,70'ten büyük olduğu için yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu kabul edilebilir.

2.5.6. Üçgenleme

Anket, mülakat, saha notları ve doğal gözlem gibi araştırma metotlarıyla tutarlı ve güvenilir veri toplamayı sağlar. Bu kullanılan çoklu metotlar sayesinde genelleme yapılabilirken, hem zengin bulgular oluşturur hem de tarafsız sonuçları yansıtır.

2.6. Anket Hazırlanması

Anket hazırlanırken online çevrede sorun olabilecek olaylarla ilgili yapılan çalışmalar soruların hazırlanmasında kullanılmıştır. Anket Kasım 2005-Ocak 2006 tarihleri arasında uygulanmıştır. Ankete katılımın önemi, anketin uygulanma amacı ve özel yaşamın gizliliğine duyulan saygı kapak kısmında belirtilmiştir. Ankette beş demografik bilgi sorusu, otuz altı cümle, beş açık uçlu soru kullanılmıştır. Anketin ilk kısmı demografik sonraki kısmı likert ölçeği(sıralama), en son kısmı ise açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Anket, SAÜ Uzaktan Eğitim programlarında okuyan öğrenciler arasında yabancı uyruklu öğrenci bulunmaması nedeniyle anket soruları Türkçe hazırlanmıştır.

2.7. Mülakat Sorularının Hazırlanması

Mülakat sorularının hazırlanması nitel araştırma metodu ve araştırma soruları kullanılarak yapılmıştır. Mülakatlarda öğrenciler için engel teşkil edecek ve araştırma konusuyla bağlantılı yedi soru bulunmaktadır. Sorular, Silverman (2000), Fetterman

(1998) ve Wolcott (1995)'un fikirleri ve Monion, Morrison (2001)'un kitapları ve O'Relly (1998)'nin makalelerine göre hazırlanmıştır (Akt:Altınay, 2004).

2.8. Saha Notları Ve Kişisel Notların Hazırlanması

Saha ve kişisel notların oluşturulmasında her bir araştırma evresinde hisler ve kişisel düşünceler kayıt edilerek verilerin araştırma sonunda araştırmacının deneyimleri ile birleştirilmesi sağlanır. Nitel araştırma metoduna uyularak her hafta saha notları yazılmıştır. Toplantılardan, görüşmelerden sonra kişisel notlar tutulmuştur.

2.9. Veri Analizi

Veri toplama araçlarından elde edilen sayısal veriler MİNİTAB paket programına aktarılmış sonra elde edilen bilgiler çözümlenmiştir. Öğrencilerin kişisel bilgi analizinde frekans ve yüzde kullanılmıştır.2. alt problemde öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacıyla frekans ve yüzde değerlerinden faydalanılmıştır. 3. alt problemin analizinde öğrencilerin anket sorularına verdikleri yanıtların cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı, bölüm ve üniversitede bulunulan yıl değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans (One-way ANOVA) analizi yapılarak kontrol edilmiştir.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulguların yorumunda içerik, düzey ve fark analizleri yer almış, önce tablolar verilmiş ardından her tablo için açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

3.1. Öğrencilerin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılım Grafikleri

Tablo 3.1.1. Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı

CİNSİYET	FREKANS	YÜZDE %
ERKEK	236	62,4
BAYAN	142	37,6
TOPLAM	378	100,0

Ankete katılan öğrencilerin % 37,6 sı (142 kişi) bayan, %62,4 ü (236 kişi) ise erkektir.

Tablo 3.1.2. Ankete katılan öğrencilerin evlerinde internet bağlantısı bulundurma durumları

İNTERNET BAĞLANTISI	FRESKANS	YÜZDE %
EVET	355	93,9
HAYIR	23	6,1
TOPLAM	378	100

Ankete katılan öğrencilerden %93,9 (355 kişi)' unun evinde internet bağlantısı bulunmaktadır. Öğrencilerden %6,1 (23 kişi)' inin evinde ise internet bağlantısı bulunmamaktadır.

Tablo 3.1.3. Ankete katılan öğrencilerin üniversitede buldukları yıllar

ÜNİVERSİTEDEKİ YIL	FREKANS	YÜZDE %
1. YIL	219	57,9
2. YIL	135	35,7
3. YIL	15	4
4. YIL	9	2,4
Toplam	378	100

Yukarıdaki tabloya baktığımızda öğrencilerin yarıdan fazlasının(%57,9) üniversitedeki ilk yıllarını okudukları, öğrencilerin üçte birlik bir bölümünün ise

üniversitedeki ikinci yıllarını okudukları söylenebilir. Geri kalan çok az bir kısım öğrencinin üniversitedeki 3 ve 4. yıllarını okuyarak okullarını uzattıkları söylenebilir.

Tablo 3.1.4. Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımı

ÖĞRENCİLERİN YAŞI	FREKANS	YÜZDE %
A (18-20 yaş arası)	181	47,9
B (21-23 yaş arası)	76	20,1
C (24-26 yaş arası)	22	5,8
D (27-29 yaş arası)	18	4,8
E (30 yaş ve üstü)	81	21,4
Toplam	378	100

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde öğrencilerin yarıya yakınının (%47,9) 18-20 yaş grubuna dahil olduğunu söyleyebiliriz. 21-23 yaşları arasındaki öğrencilerin sayısı tüm öğrencilerin beşte birlik (%20,4) bir kısmını oluşturmaktadır. Tabloya baktığımızda 30 yaş ve üstündeki öğrencilerin sayısının da yine tüm öğrencilerin beşte birlik (%21,4) bir kısmını oluşturduğunu söyleyebiliriz. Yine tabloya baktığımızda öğrenci sayısının en az olduğu yaş gruplarının 24-26 (%5,8) ve 27-29 (%4,8) yaş gruplarına ait olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 3.1.5. Ankete katılan öğrencilerin bölüm dağılımı

ÖĞRENCİLERİN BÖLÜMLERİ	FREKANS	YÜZDE %
İŞLETME	85	22,5
MEKATRONİK	69	18,3
BİLG.TEK. VE PROG.	87	23
BİLGİ YÖNETİMİ	65	17,2
EDST.ELEKTRONİK	67	17,7
BÖLÜMÜ BİLİNMEYEN	5	1,3
TOPLAM	378	100

Yukarıdaki tabloya göre ankete katılan öğrencilerin bölümlere göre dağılımlarının bir birlerinden çok da farklı olmadığını söyleyebiliriz. Bu dağılımdaki Bilgisayar teknolojileri ve programlama bölümüne ait öğrenci sayısı 87 (%23) iken İşletme bölümünden ankete katılan öğrenci sayısı 85 (%22,5), Mekatronik bölümünden katılan öğrenci sayısı 69 (%18,3), Bilgi yönetimi bölümünden katılan öğrenci sayısı 65(%17,2), Endüstriyel elektronik bölümünden katılan öğrenci sayısı 67 (%17,7) dir.

3.2. Anket Sorularına Verilen Cevapların Düzey Dağılım Grafikleri

Tablo 3.2.1. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler iadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1 (Kesinlikle Katılmıyorum)	41	10,8
2 (Katılmıyorum)	73	19,3
3 (Kararsızım)	62	16,4
4 (Katılıyorum)	129	34,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	73	19,3
Toplam	378	100

Yukarıdaki tablo incelendiğinde “uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler” ifadesine büyük çoğunluğun 129 kişinin katılıyorum cevabı verdiği (%34,1), Kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerin sayısının ise 73(%19,3) olduğunu söyleyebiliriz. Bunların aksine kesinlikle katılmıyorum diyenlerin sayısı 41(%10,8), katılmıyorum diyenlerin sayısı ise 73(%19,3) dür. Bunlara karşılık bu ifadeye kararsız kalan öğrencilerin sayısı ise 62(%16,4) dür.

Tablo 3.2.2. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1 (Kesinlikle Katılmıyorum)	36	9,5
2 (Katılmıyorum)	75	19,8
3 (Kararsızım)	64	16,9
4 (Katılıyorum)	141	37,3
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	62	16,4
Toplam	378	100

Yukarıdaki tabloya baktığımızda “uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler” ifadesine öğrencilerin yarıya yakını (%53,7) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde, az bir kısmı ise (%29,3) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, uzaktan eğitimin, öğrencilerin kültürel durumunu etkilediği görüşüne katıldığı söylenebilir.

Tablo 3.2.3. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1 (Kesinlikle Katılmıyorum)	43	11,4
2 (Katılmıyorum)	107	28,3
3 (Kararsızım)	56	14,8
4 (Katılıyorum)	127	33,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	45	11,9
Toplam	378	100

Tabloya göre “uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler” ile ilgili öğrencilerin yarıya yakını (%45,5) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde, %39,7 si “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, uzaktan eğitimin, öğrencilerin psikolojik durumunu etkilediği görüşüne katıldığı söylenebilir.

Tablo 3.2.4. Ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almak şarttır ifadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almak şarttır	FREKANS	YÜZDE %
1 (Kesinlikle Katılmıyorum)	14	3,7
2 (Katılmıyorum)	47	12,4
3 (Kararsızım)	49	13,0
4 (Katılıyorum)	161	42,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	107	28,3
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almak şarttır” ifadesiyle ilgi öğrencilerin çoğu (%70,9) “Katılıyorum” ve “Kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%25,4) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin çoğu uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almanın şart olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3.2.5. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	7	1,9
2 (Katılmıyorum)	58	15,3
3 (Kararsızım)	59	15,6
4 (Katılıyorum)	174	46,0
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	80	21,2
Toplam	378	100

Tabloya göre “duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır” konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası (%67,2) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%17,2) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin çoğu duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemenin şart olduğunu düşünmektedir diyebiliriz.

Tablo 3.2.6. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ile ilgili öğrenci görüşle

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	13	3,4
2 (Katılmıyorum)	82	21,7
3 (Kararsızım)	105	27,8
4 (Katılıyorum)	148	39,2
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	30	7,9
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler” konusunda öğrencilerin yarıya yakını(%47,1) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%25,1) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin çoğu, sahip olunan izlenimlerin iletişim kurma yollarını etkilediği görüşünü savunmaktadır diyebiliriz.

Tablo 3.2.7. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir İle İlgili Öğrenci Görüşleri

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	12	3,2
2 (Katılmıyorum)	50	13,2
3 (Kararsızım)	92	24,3
4 (Katılıyorum)	179	47,4
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	45	11,9
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir” konusunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%59,3) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%16,4) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” cevabını vermişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin çoğu, kişilerin olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algıladığını düşünmektedirler.

Tablo 3.2.8. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesiyle ilgili öğrenci görüşleri

Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	6	1,6
2 (Katılmıyorum)	21	5,6
3 (Kararsızım)	46	12,2
4 (Katılıyorum)	160	42,3
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	145	38,4
Toplam	378	100

Tabloya göre “teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım” konusunda öğrencilerin büyük çoğunluğu (%80,7) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%7,2) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin büyük çoğunluğunun teknoloji ve öğrenme konularında yenilikleri keşfetmekten heyecan duyuyor olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 3.2.9. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesiyle ilgili Öğrenci Görüşleri

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	8	2,1
2 (Katılmıyorum)	16	4,2
3 (Kararsızım)	57	15,1
4 (Katılıyorum)	164	43,4
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	133	35,2
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır” konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası(%78,6) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%6,3) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin çoğunluğunun, “olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır” düşüncesine katıldığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.2.10. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	70	18,5
2 (Katılmıyorum)	113	29,9
3 (Kararsızım)	92	24,3
4 (Katılıyorum)	76	20,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	27	7,1
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum” konusunda öğrencilerin yarıya yakını (%48,4) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%27,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakınının(%48,4), uzaktan eğitimde yaşanan problemlere rağmen yine de uzaktan eğitimin etkili

olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Bunun aksine uzaktan eğitimin etkililiğine inanmayan öğrenci sayısı oldukça azdır(%27,2) diyebiliriz.

Tablo 3.2.11. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	42	11,1
2 (Katılmıyorum)	137	36,2
3 (Kararsızım)	100	26,5
4 (Katılıyorum)	69	18,3
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	30	7,9
Toplam	378	100

Tabloya göre “uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir” konusunda öğrencilerin yarıya yakını (%47,3) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%26,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakınının (%47,3) uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon bulunduğunu düşünmektedir denilebilir.

Tablo 3.2.12. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	37	9,8
2 (Katılmıyorum)	115	30,4
3 (Kararsızım)	104	27,5
4 (Katılıyorum)	95	25,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	27	7,1
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir” konusunda öğrencilerin yarıya yakını (%40,2) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin dörtte birine yakın bir kısmı (%32,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakınının uzaktan eğitimde ihtiyaçların belirlenmesi işleminde bir eksik olmadığını düşündükleri söylenebilir. Bunun aksine uzaktan eğitimde ihtiyaçların belirlenme işleminde eksiklik olduğunu düşünen öğrencilerin sayısının (%32,2) çok fazla olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.13. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksik tir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	35	9,3
2 (Katılmıyorum)	134	35,4
3 (Kararsızım)	90	23,8
4 (Katılıyorum)	93	24,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	26	6,9
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir” konusunda öğrencilerin yarıya yakını (%44,7) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha az bir kısmı (%31,5) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakını için güdülenme ve zaman tasarımı konularında bir problem olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin daha az bir kısmınının (%31,5) ise güdülenme ve zaman tasarımı konularında eksiklik olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.2.14. Bire bir iletişim olmaması öğrencileri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Bire bir iletişim olmaması öğrencileri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	53	14,0
2 (Katılmıyorum)	140	37,0
3 (Kararsızım)	96	25,4
4 (Katılıyorum)	57	15,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	32	8,5
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “bire bir iletişim olmaması öğrencileri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir” konusunda öğrencilerin yarısından fazlası (%51.0) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%23,6) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarısından fazlası, bireyler arasında bire bir iletişim olmamasının sosyal yaşamdan dışlanmışlık duygusunu yaşatmayacağı görüşüne sahiptir denilebilir. Bunun aksine “bire bir iletişimsizliğin bireyi sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir” düşüncesine sahip olan öğrencilerin sayısının (%23,6) çok fazla olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.15. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesi ile ilgili öğrenci görüşleri

Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	29	7,7
2 (Katılmıyorum)	140	37,0
3 (Kararsızım)	126	33,4
4 (Katılıyorum)	64	16,9
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	19	5,0
Toplam	378	100

Tabloya göre “katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir” konusunda öğrencilerin yarıya yakını (%44,7) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%21,9) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarıya yakınının, katılımcıların bağlantı ve erişimlerinin yeterli olduğu konusunda hemfikir oldukları söylenebilir. Bununla birlikte katılımcıların bağlantı ve erişimlerinin yeterli olmadığını düşünen kesimin sayısının(%21,9) da daha düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.16. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	55	14,6
2 (Katılmıyorum)	157	41,5
3 (Kararsızım)	55	14,6
4 (Katılıyorum)	84	22,2
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	27	7,1
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur” konusunda öğrencilerin yarısından fazlası (%56,1) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha az bir kısmı (%29,3) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarısından fazlası için uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği konularında bir problem olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin daha az bir kısmının (%29,3) ise etkileşim ve işbirliği konularında problem yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 3.2.17. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur	FREKANS	YÜZDE %
1 (Kesinlikle Katılmıyorum)	48	12,7
2 (Katılmıyorum)	135	35,7
3 (Kararsızım)	115	30,5
4 (Katılıyorum)	64	16,9
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	16	4,2
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur” konusunda öğrencilerin yarısından fazlası (%48,4) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%21,1) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakını, danışmanın otorite ve yetkisinin en azından yeterli düzeyde olduğu düşüncesine sahiptir

denilebilir. Bunun aksine danışmanın otorite ve yetkisinin yeterli düzeyde olmadığını düşünen öğrencilerin sayısının (%21,1) çok fazla olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.18. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	29	7,7
2 (Katılmıyorum)	108	28,6
3 (Kararsızım)	115	30,4
4 (Katılıyorum)	107	28,3
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	19	5,0
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır” konusunda öğrencilerin çoğunluğunun kararsız kaldığı söylenebilir bununla birlikte “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş bildiren öğrenci sayısının (%36,3) neredeyse tüm öğrencilerin üçte birlik bir kısmını oluşturduğu söylenebilir. Öğrencilerin üçte birlik diğer kısmı (%33,3) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin üçte birlik kısmı uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği olduğunu düşünürken diğer üçte birlik kısmının bu konuda bir problem yaşamadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.19. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	39	10,3
2 (Katılmıyorum)	158	41,8
3 (Kararsızım)	97	25,7
4 (Katılıyorum)	74	19,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	10	2,6
Toplam	378	100

Tabloya göre “uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir” konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası (%52,1) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%22,2)

ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısından fazlasının, uzaktan eğitimdeki katılımcıların değişime karşı direnç göstermediği düşüncesinde olduğu söylenebilir. Bununla birlikte katılımcıların çoğunun değişime karşı direndiğini düşünen öğrenci sayısının(%22,2) da oldukça düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.20. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	56	14,8
2 (Katılmıyorum)	151	39,9
3 (Kararsızım)	57	15,1
4 (Katılıyorum)	93	24,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	21	5,6
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır” konusunda öğrencilerin yarısından fazlası (%54,7) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha az bir kısmı (%30,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarısından fazlası öğrenmede teknolojiye karşı bir korku olmadığı düşüncesindedir denilebilir. Öğrencilerin üçte birlik bir kısmının (%30,2) ise öğrenmede teknolojiye karşı bir korku duyduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.21. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	48	12,7
2 (Katılmıyorum)	144	38,1
3 (Kararsızım)	49	13,0
4 (Katılıyorum)	108	28,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	29	7,7
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “teknolojik değişimleri yakalamak zordur” konusunda öğrencilerin yarısından fazlası (%50,8) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum”

düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin üçte birlik kısmı (%36,3) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakını teknolojik değişimleri takip etmenin kolay olduğunu düşünürken bunun aksine teknolojiyi takip etmenin zor olduğunu düşünen öğrencilerin sayısının (%36,3) tüm öğrencilerin üçte biri oranında olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.22. Uzaktan eğitimde hizmet desteği danışman eksiği vardır ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde hizmet desteği danışman eksiği vardır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	38	10,1
2 (Katılmıyorum)	136	36,0
3 (Kararsızım)	86	22,7
4 (Katılıyorum)	95	25,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	23	6,1
Toplam	378	100

Tabloya göre “uzaktan eğitimde hizmet desteği danışman eksiği vardır” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%46,1) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha az bir kısmı (%31,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısına yakın bir kısmının, uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği olmadığı düşüncesinde olduğu söylenebilir. Bununla birlikte uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği olduğunu düşünen öğrenci sayısının(%31,2) da tüm katılımcıların üçte birine yakın bir sayıda olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.23. Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	45	11,9
2 (Katılmıyorum)	133	35,1
3 (Kararsızım)	55	14,6
4 (Katılıyorum)	102	27,0
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	43	11,4
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%47,0) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin daha az bir kısmı (%38,4) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakın bir kısmı arkadaşlarıyla iletişim içinde olduklarını ifade ederken, katılımcıların üçte birlik bir kısmını oluşturan öğrenci grubunun(%38,4) ise arkadaşlarıyla iletişim kuramadıklarını dile getirdikleri söylenebilir.

Tablo 3.2.24. Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Anında geri dönüt alma şansım yok	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	25	6,6
2 (Katılmıyorum)	106	28,0
3 (Kararsızım)	101	26,7
4 (Katılıyorum)	114	30,2
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	32	8,5
Toplam	378	100

Tabloya göre “anında geri dönüt alma şansım yok” konusunda öğrencilerin yaklaşık üçte birlik bir kısmı(%38,7) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%34,6) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin üçte birinden daha fazla sayıda olan bir öğrenci grubunun anında geri dönüt alamadıklarını düşündükleri söylenebilir. Bununla birlikte katılımcıların üçte birlik bir kısmını oluşturan öğrencilerin ise anında geri dönüt alma konusunda bir problemlerinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.25. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	31	8,2
2 (Katılmıyorum)	132	34,9
3 (Kararsızım)	116	30,7
4 (Katılıyorum)	74	19,6
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	25	6,6
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%43,1) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%26,2) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakınının öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamalarının zor olmadığını düşündükleri söylenebilir. Gönderilen ödev ve çalışmaların zor olduğunu düşünen öğrencilerin sayısının (%26,2) oldukça az olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.26. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	12	3,2
2 (Katılmıyorum)	50	13,2
3 (Kararsızım)	92	24,3
4 (Katılıyorum)	179	47,4
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	45	11,9
Toplam	378	100

Tabloya göre “teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder” konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası (%59,3) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%16,4) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısından fazla bir kısmının, teknolojinin kendilerini kontrol etmediği düşüncesine sahip oldukları söylenebilir. Bununla birlikte teknolojinin kendilerini kontrol ettiğini düşünen öğrenci sayısının(%16,4) oldukça az olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.27. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	11	2,9
2 (Katılmıyorum)	35	9,2
3 (Kararsızım)	65	17,2
4 (Katılıyorum)	207	54,8
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	60	15,9
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır” konusunda öğrencilerin yarıdan fazla bir kısmı (%70,7) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerden çok az bir bölümü (%12,1) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin dörtte üçlük bir kısmı, kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç olduğunu düşünüyor denilebilir. Katılımcıların oldukça az bir kısmını oluşturan öğrencilerin(%12,1) ise kişiler arasında iletişim becerilerine ihtiyaç olmadığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.2.28. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	29	7,7
2 (Katılmıyorum)	140	37,0
3 (Kararsızım)	84	22,2
4 (Katılıyorum)	97	25,7
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	28	7,4
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%44,7) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%33,1) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakını, kültürel ve dilsel değişikliklerin iletişim kurmayı engellemediği görüşünü savunduğu söylenebilir. Kültürel ve dilsel değişikliklerin iletişim kurmayı engellediğini düşünen öğrencilerin sayısının (%33,1) tüm öğrencilerin üçte biri kadar olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.29. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	27	7,1
2 (Katılmıyorum)	108	28,6
3 (Kararsızım)	91	24,1
4 (Katılıyorum)	123	32,5
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	29	7,7
Toplam	378	100

Tabloya göre “uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler” konusunda öğrencilerin yaklaşık yarıya yakın bir kısmı (%40,2) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%35,7) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısına yakın olan bir grubun uzaktan eğitimin üretkenliği olumsuz yönde etkilediği görüşünde oldukları söylenebilir. Bununla birlikte katılımcıların üçte birlik bir kısmını oluşturan öğrencilerin ise uzaktan eğitimin üretkenlikle ilgili bir problem teşkil etmediği görüşünde oldukları söylenebilir.

Tablo 3.2.30. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	14	3,7
2 (Katılmıyorum)	71	18,8
3 (Kararsızım)	95	25,1
4 (Katılıyorum)	159	42,1
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	39	10,3
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler” konusunda öğrencilerin yarıdan fazlası(%52,4) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%22,5) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin çoğunluğunun, iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilediği görüşüne sahip olduğu söylenebilir. Bununla

birlikte sayısı az da olsa bir grup öğrencinin, iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilemediği görüşünü savunduğu da söylenebilir.

Tablo 3.2.31. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	12	3,2
2 (Katılmıyorum)	74	19,6
3 (Kararsızım)	128	33,9
4 (Katılıyorum)	122	32,2
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	42	11,1
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%43,3) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%22,8) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakın bir kısmının, online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulduğu söylenebilir. Bununla birlikte sayısı az da olsa bir grup öğrencinin, online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulamadığı da söylenebilir.

Tablo 3.2.32. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	8	2,1
2 (Katılmıyorum)	79	20,9
3 (Kararsızım)	139	36,8
4 (Katılıyorum)	116	30,7
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	36	9,5
Toplam	378	100

Tabloya göre “anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%40,2) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%23,0) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısına yakın bir kısmının,

anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih edeceği söylenebilir. Bununla birlikte uzaktan eğitimin anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için yeterli olmadığını düşünen öğrenci sayısının(%23,0) daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.33. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesi ile ilgili öğrenci görüşleri

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	8	2,1
2 (Katılmıyorum)	57	15,1
3 (Kararsızım)	129	34,1
4 (Katılıyorum)	155	41,0
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	29	7,7
Toplam	378	100

Tabloya bakıldığında “öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%48,7) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı (%17,2) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakını, öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaçları olduğunu düşünmektedir. Bunun aksine etkin öğrenme için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duymayan öğrencilerin sayısının (%17,2) çok fazla olmadığı söylenebilir

Tablo 3.2.34. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	23	6,1
2 (Katılmıyorum)	95	25,1
3 (Kararsızım)	86	22,7
4 (Katılıyorum)	119	31,5
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	55	14,6
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%46,1) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Daha az sayıdaki bir grup öğrenci (%31,2) ise “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakın bir kısmının, online sınıf ortamına geçerken adaptasyon sorunu yaşadığı söylenebilir. Bununla birlikte az sayıdaki bir grup öğrencinin, örgün öğretimden sanal sınıf ortamına geçerken adaptasyon problemi yaşamadığı söylenebilir.

Tablo 3.2.35. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	25	6,6
2 (Katılmıyorum)	136	36,0
3 (Kararsızım)	95	25,1
4 (Katılıyorum)	100	26,5
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	22	5,8
Toplam	378	100

Tabloya göre “beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%42,6) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin yaklaşık üçte birlik bir kısmı (%32,3) ise “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yarısına yakın bir kısmının, beklentilerini açıklayabilecek fırsat buldukları söylenebilir. Bununla birlikte beklentilerini açıklayacak fırsat bulamadığını düşünen öğrenci sayısının(%32,3) tüm öğrencilerin yaklaşık üçte birini oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.2.36. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesi ile ilgili öğrenci gözlemleri

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	FREKANS	YÜZDE %
1(Kesinlikle Katılmıyorum)	46	12,1
2 (Katılmıyorum)	134	35,4
3 (Kararsızım)	87	23,0
4 (Katılıyorum)	70	18,5
5 (Kesinlikle Katılıyorum)	41	10,8
Toplam	378	100

Tablo incelendiğinde “internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor” konusunda öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%47,5) “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Daha az sayıdaki bir grup öğrenci (%29,3) “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” ise düzeylerinde görüş belirtmişlerdir. Buna göre ankete katılan uzaktan eğitim öğrencilerinin yarıya yakın bir kısmının, internete dayalı eğitim alma konusundan endişe duymadığı söylenebilirken, bununla birlikte az sayıdaki bir grup öğrencinin, internete dayalı eğitim alma konusunda endişelerinin bulunduğu söylenebilir.

3.3. Anket Sorularının Bağımsız Değişkenlere Göre Varyans Analiz (One Way Anova) Sonuç Grafikleri

Tablo 3.3.1. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin cinsiyete değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	1	0,74	0,41	0,45	0,504

$P > 0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,504$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ile ilgili ifadeye verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.2. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin yaşa değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	4	15,41	3,85	2,38	0,05

P=0,05

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,05) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Tüm öğrenciler bu ifadeye 3 ile 4 düzeyleri arasında cevap verirken, 21-23 yaş grubuna dahil olan öğrenciler 3 (kararsızlık) düzeyinde görüş belirterek diğer öğrencilerden ayrılmışlardır.

Tablo 3.3.3. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin üniversitedeki yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

ANOVA Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	3	2,17	0,72	0,44	0,727

P>0,05

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan yada okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,727$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.4. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	1	2,47	2,47	1,50	0,221

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin evde bulunan internet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,221$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.5. Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Sosyal Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	4	8,59	2,15	1,32	0,260

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,260$) görülmektedir. Bölüm farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.6. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	1	1,71	1,71	1,13	0,288

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,288$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.7. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	4	41,27	10,32	7,26	0,000

$P<0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş

grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P < 0,05$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, 24 ve üzeri yaş grubuna dahil olan öğrencilerin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitimin kültürel durumu etkilediğini düşündükleri, 18-24 yaş grubu arasındaki öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitimin kültürel durumu etkilemediğini ifade ederek diğer öğrencilerle aralarında belirgin bir fark oluşturdukları söylenebilir.

Tablo 3.3.8. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	3	7,32	2,44	1,62	0,185

$P > 0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P = 0,185$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.9. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin evde internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,47	0,47	0,31	0,52

$P > 0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin evde bulunan internet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,52$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.10. Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Kültürel Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	9,59	2,40	1,61	0,172

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,172$) görülmektedir. Bölüm farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.11. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,01	0,01	0,01	0,931

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen

cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,931$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.12. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	3,36	0,84	0,54	0,707

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,707$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.13. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin üniversitede buldukları yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	5,00	1,67	1,08	0,359

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye

verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,359$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının, uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.14. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin evdeki internet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,92	0,92	0,59	0,442

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,442$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin sosyal durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.15. Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Öğrencilerin Psikolojik Durumunu Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,66	2,66	1,72	0,144

$P>0,05$

Uzaktan eğitim öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda

değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,144$) görülmektedir. Bölüm farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.16. Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,00	2,00	1,66	0,198

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,198$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.17. Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	13,74	3,43	2,91	0,022

$P<0,05$

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P<0,05$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Tüm öğrenciler uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi alma konusunda 3 ile 4 düzeyleri arasında görüş belirtirken, 18-20 yaş grubu arasındaki öğrencilerin bu konuda 4 düzeyine yakın görüş belirterek diğer öğrencilerden daha fazla istekli olmalarının farklılığın kaynağını oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.18. Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	5,05	1,68	1,40	0,243

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,243$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının, uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.19. Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	3,15	3,15	2,63	0,106

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin evde bulunan internet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,106$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.20. Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin üniversitedeki bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Ders Almaya Başlamadan Önce Gerekli Tanıtım ve Eğitimi Almak Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	5,60	1,40	1,16	0,326

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almak şarttır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında

anlamli fark olmadığı (P=0,326) görülmektedir. Bölüm farklılığının uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.21. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,24	0,24	0,22	0,637

P>0,05

Duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,637) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.22. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	4,72	1,18	1,12	0,348

P>0,05

Duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı (P=0,348) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak duygu ve

düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.23. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	6,98	2,33	2,33	0,085

$P > 0,05$

Duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,085$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının, uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.24. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,13	1,13	1,07	0,302

$P > 0,05$

Duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde,

bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,302$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.25. Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Duygu ve Düşünceleri Aktarabilmek İçin Toplantı Düzenlemek Şarttır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,66	1,66	1,160	0,173

$P>0,05$

Duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,173$) görülmektedir. Bölüm farklılığının duygu ve düşünceleri aktarmak için toplantı düzenlemek şarttır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo3.3.26. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,235	0,235	0,24	0,348

$P>0,05$

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye

verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,628$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo3.3.27. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	3,720	0,930	0,93	0,445

$P>0,05$

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,445$) görülmektedir. Yaş faktörüne ile katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.28. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	2,90	0,97	0,97	0,408

$P>0,05$

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya

da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,408$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl farklılığının, katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.29. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,324	2,324	2,34	0,127

$P>0,05$

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,127$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.30. Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılımcıların Sahip Olduğu İzlenimler, İletişim Kurma Yollarını Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,80	0,45	0,45	0,771

$P>0,05$

Katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye

verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,771$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, katılımcıların sahip olduğu izlenimler iletişim kurma yollarını etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.31. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	3,758	3,758	4,01	0,046

$P<0,05$

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı cinsiyete sahip öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P<0,05$) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu ifadenin, her iki cins arasında da kabul gördüğü, fakat erkek öğrencilerin 4 düzeyine yakın görüş belirterek bayanlara göre daha belirgin bir onay davranışı sergilediği söylenebilir.

Tablo 3.3.32. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,937	1,734	1,85	0,118

$P>0,05$

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,118$) görülmektedir. Yaş faktörü ile kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.33. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	3,819	1,273	1,35	0,258

$P>0,05$

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,258$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl farklılığının, kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.34. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,380	0,380	0,40	0,527

$P > 0,05$

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,527$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.35. Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kişiler Olgunluklarına Göre Online Öğrenmede Farklı İletişim Engellerini Algılayabilir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,337	0,584	0,61	0,654

$P > 0,05$

Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,654$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, kişiler

olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.36. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknoloji Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,499	0,499	0,58	0,448

$P > 0,05$ Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P = 0,448$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.37. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknoloji Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,620	0,405	0,47	0,760

$P > 0,05$

Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P = 0,760$) görülmektedir. Yaş faktörü ile teknoloji ve öğrenmede

yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.38. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknoloji Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	0,461	0,154	0,18	0,912

$P > 0,05$

Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,912$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının, teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.39. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknoloji Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,991	0,991	1,15	0,284

$P > 0,05$

Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,284$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.40. Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknoloji ve Öğrenmede Yenilikleri Keşfetmekten Heyecan duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,792	0,698	0,80	0,524

$P>0,05$

Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,524$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.41. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi arttırır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,230	0,230	0,27	0,606

$P>0,05$

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,606$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.42. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,096	0,274	0,32	0,868

$P>0,05$

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,868$) görülmektedir. Yaş faktörü ile olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesine verilen yanıtlar arasında bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.43. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	2,719	0,906	1,05	0,370

$P>0,05$

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,370$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl farklılığının, olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.44. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,663	0,663	0,77	0,381

$P>0,05$

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,381$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.45. Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Olumlu Duygular Online Öğrenmeye Zenginlik Katar ve Öğrenmeyi Arttırır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,576	0,394	0,45	0,772

$P>0,05$

Olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi arttırır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,772$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi arttırır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.46. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	0,12	0,12	0,08	0,776	

$P>0,05$

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,776$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.47. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	20,03	5,01	3,61	0,007	

$P<0,05$

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,007$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 24-26 yaş grubu arasındaki öğrencilerin uzaktan eğitimin etkililiğini 1 ve 2 düzeyleri arasında görüş belirterek diğer öğrencilerden daha fazla savunmasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.3.48. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	16,02	5,34	3,86	0,010

$P<0,05$

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,0010$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, uzaktan eğitimde yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesine okulunu uzatan öğrencilerin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek katılması, ilk ve ikinci sınıflarda okuyan öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmamasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.3.49. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,94	0,94	0,66	0,416

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,416$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.50. Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimin Yaşanan Problemler Nedeniyle Etkili Olduğuna İnanmıyorum	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	11,70	2,92	2,07	0,084

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında

anlamli fark olmadığı (P=0,084) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.51. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	6,20	6,20	5,01	0,026	

P<0,05

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,026) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesine, bayan öğrencilerin, 2 ile 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadeye katılmamasının, erkek öğrencilerin ise 3 düzeyinde görüş belirterek kararsız kalmalarının farklılık sebebi olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.52. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	24,80	6,20	5,18	0,000	

P<0,05

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılık 24-26 yaşları arası ile 30 yaş ve üstündeki öğrencilerin 2 düzeyine yakın görüş belirterek uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyonun bulunduğu konusuna katılarak kararsız davranan diğer öğrencilerle aralarında belirgin bir fark oluşturdukları söylenebilir.

Tablo 3.3.53. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	9,40	3,13	2,57	0,05

$P=0,05$

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,05$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin 3 ve 4 düzeylerinde görüş belirterek katılması, ilk ve ikinci sınıflarda okuyan öğrencilerin ise 2 ile 3 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmamasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.3.54. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	0,90	0,90	0,72	0,398	

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,398$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.55. Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İyi Tasarlanmış Bir Organizasyon Halen Mevcut Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	10,40	2,60	2,11	0,079	

$P > 0,079$

Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark

olmadığı (P=0,079) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.56. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	5,45	5,45	4,49	0,035

P<0,05

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,035) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bayan öğrencilerin, kararsız davranan erkek öğrencilerin aksine uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesine 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmamasının farklılık sebebi olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.57. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	25,94	6,49	5,55	0,000

P<0,05

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,000)

görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, 24-26 yaşları arasındaki ile 30 yaş ve üstündeki öğrencilerin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek diğer yaş grubundaki öğrencilerin aksine uzaktan eğitimdeki ihtiyaçları belirleme işleminde bir eksiklik olmadığını düşünmelerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3.3.58. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	14,43	4,81	4,04	0,008

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,08$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl farklılığının, uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.59. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,30	0,30	0,25	0,618

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,618$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.60. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde İhtiyaçları Belirleme İşlemi Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	19,56	4,89	4,13	0,003

$P<0,05$

Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,03$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili 3 (kararsızlık) düzeyinde görüş bildiren BTP öğrencileri ile uzaktan eğitimdeki ihtiyaçların belirlenmesinde 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bir problem olmadığını düşünen diğer öğrenciler arasında belirgin bir fark olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.61. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,09	0,09	0,07	0,786

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,786$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.62. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	40,71	10,18	9,02	0,000

$P<0,05$

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, 24-26 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstündeki öğrencilerin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı konularında bir eksiklik olmadığını düşünürlerken, diğer öğrencilerin bu konuda kararsız kalmalarından kaynaklanıyor olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.63. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	22,40	7,47	6,38	0,000

$P < 0,05$

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmasına karşın ikinci ve üçüncü sınıflarda okuyan öğrencilerin bu ifadeye 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmamasından kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.3.64. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,27	0,27	0,22	0,640

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,640$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.65. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Güdülenme ve Zaman Tasarımı Eksiktir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	17,92	4,48	3,79	0,005

$P=0,05$

Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,005$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımının eksik olduğunu 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek savunan BTP öğrencileri ile 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu konuda bir problem olmadığını düşünen diğer bölüm öğrencileri arasında belirgin bir fark olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.66. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,20	2,20	1,67	0,196

$P>0,05$

Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,196$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.67. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	34,30	8,57	6,93	0,000

$P<0,05$

Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 24-26 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstündeki öğrencilerin bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesine 2 düzeyine yakın görüş belirterek bu ifadeyi reddetmesine karşın diğer öğrencilerin 3 düzeyine yakın görüş belirterek bu ifade konusunda kararsız kalmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3.3.68. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	13,63	4,54	3,50	0,016

$P < 0,05$

Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,016$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl faktörüne bağlı olarak bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın, bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmasına karşın diğer öğrencilerin, bu ifadeye 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek katılmamasından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3.3.69. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz Sonuçları

Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,01	0,01	0,01	0,941

$P > 0,05$

Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,941$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.70. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Bire Bir İletişim Olmaması Bireyleri Sosyal Yaşamdan Dışlanmış Hale Getirir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	16,47	4,12	3,22	0,013

$P<0,05$

Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,013$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesine 3(kararsızlık) düzeyinde görüş belirten BTP ve işletme bölümü öğrencileri ile bu konuda 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirten diğer bölüm öğrencileri arasında belirgin bir fark olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.71. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,114	1,114	1,13	0,288

$P > 0,05$

Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,288$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.72. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri Yeterli Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,614	2,654	2,74	0,028

$P < 0,05$

Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,028$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılık 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncülerinden kaynaklanmaktadır. 18-20 yaş

grubundaki öğrencilerin katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesi konusunda kararsız kalarak, bu ifadeyi 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek reddeden diğer yaş gruplarındaki öğrencilerle arasında belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.73. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılanların Bağlantıları Kurmaları veya Erişimleri yeterli Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	14,347	4,782	5,06	0,002

$P < 0,05$

Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,002$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl faktörüne bağlı olarak katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin, 4 düzeyine yakın görüş belirterek destek vermesine karşın diğer sınıflarda okuyan öğrencilerin, bu ifade karşısında kararsız kalmalarının farklılık sebebi olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.74. Katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılanların Bağlantıları Kurlmaları veya Erişimleri Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,846	2,846	2,90	0,089

$P > 0,05$

Katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,089$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştrmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.75. Katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yeterli değildir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Katılanların Bağlantıları Kurlmaları veya Erişimleri Değildir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,93	2,734	2,84	0,024

$P < 0,05$

Katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,024$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak katılanların bağlantıları kurlmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir

farklılığın olduğu söylenebilir. Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesine 2 düzeyine yakın görüş belirterek bu ifadenin aksini düşündüğü ortaya çıkan BY bölümü öğrencileri ile bu konuda kararsız yakın kalan diğer bölüm öğrencileri ile arasında belirgin bir fark oluştuğu söylenebilir.

Tablo 3.3.76. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,27	2,27	1,62	0,204

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,204$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.77. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	14,99	3,75	2,72	0,029

$P < 0,05$

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir

fark olduğu ($P=0,029$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesi konusunda kararsız kalarak, bu ifadeyi 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek reddeden diğer yaş gruplarındaki öğrencilerle arasında belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.78. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	25,24	8,41	6,28	0,000

$P<0,05$

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin 4 düzeyinde görüş belirterek belirgin bir farkla destek vermesine karşın diğer sınıflarda okuyan öğrencilerin, bu ifadeyi 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek reddetmelerinin farklılık sebebi olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.79. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,71	0,71	0,50	0,478

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,478$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.80. Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Etkileşim ve İşbirliği Yapabilme Şansı Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,75	1,69	1,21	0,307

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,307$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitimde etkileşim ve

işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.81. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,02	1,02	0,95	0,331

$P > 0,05$

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,331$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.82. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,41	1,60	1,49	0,205

$P > 0,05$

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,205$) görülmektedir. Yaş faktörü ile danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.83. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	12,63	4,21	3,96	0,008

$P < 0,05$

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,008$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl faktörüne bağlı olarak danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin 4 düzeyinde görüş belirterek destek vermesine karşın diğer sınıflarda okuyan öğrencilerin 2 düzeyine yakın görüş belirterek bu ifadenin tam aksini düşündükleri söylenebilir böylece dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerle aynı düşünmeyerek fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.84. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,35	0,35	0,33	0,568

$P > 0,05$

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında

anlamli fark olmadığı (P=0,568) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.85. Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Danışmanın Otoritesi veya Yetkisi Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,49	1,62	1,50	0,201

P>0,05

Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,201) görülmektedir. Bölüm farklılığının, danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.86. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,04	0,04	0,04	0,847

P>0,05

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,847) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimde

paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.87. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	12,95	3,24	3,07	0,016

P<0,05

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,016) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılık 18-23 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. 18-23 yaş grubundaki öğrencilerin uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesine kararsız kalırken, bu ifadeyi 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek reddeden diğer yaş gruplarındaki öğrencilerle arasında belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.88. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	11,69	3,90	3,68	0,012

P<0,05

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,012$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin 4 düzeyine yakın görüş belirterek destek vermesine karşın ikinci ve üçüncü sınıflarda okuyan öğrencilerin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadenin tam aksini düşündükleri söylenebilir böylece dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerle aynı düşünmeyerek belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.89. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardı	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,02	0,02	0,02	0,881

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,881$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.90. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Paylaşılması Gereken Ortak Vizyon Eksikliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	11,77	2,94	2,78	0,027

P<0,05

Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,027) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi konusunda kararsız kalan BTP ve İşletme bölümü öğrencileri ile bu ifadenin aksini düşünerek 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirten diğer bölüm öğrencileri arasında belirgin bir fark oluştuğu söylenebilir.

Tablo 3.3.91. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,005	0,005	0,00	0,944

P>0,05

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,944) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitime katılanların çoğu

değişime karşı direnmektedir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.92. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	16,707	4,177	4,35	0,002

$P < 0,05$

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,002$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 18-23 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. 18-23 yaş grubundaki öğrencilerin uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesi konusunda kararsız kalarak, bu ifadeyi 2 düzeyine yakın görüş belirterek reddeden diğer yaş gruplarındaki öğrencilerle aralarında belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.93. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	16,651	5,550	5,77	0,001

$P < 0,05$

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,001$) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesine okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrencilerin, 4 düzeyinde görüş belirterek destek vermesine karşın ilk, ikinci ve üçüncü sınıflarda okuyan öğrencilerin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadenin tam aksini düşündükleri söylenebilir böylece dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerle aynı düşünmeyerek belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir

Tablo 3.3.94. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,258	0,258	0,26	0,611

$P>0,05$

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,611$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaşmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.95. Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitime Katılanların Çoğu Değişime Karşı Direnmektedir	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	4,364	1,091	1,10	0,358

$P > 0,05$

Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,358$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.1.96. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,05	0,05	0,04	0,849

$P > 0,05$

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,849$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.97. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,75	2,69	2,01	0,092

P>0,05

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı (P=0,092) görülmektedir. Yaş faktörü ile öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.1.98. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	6,21	2,07	1,53	0,206

P>0,05

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitede farklı sınıflarda bulunan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,206) görülmektedir. Üniversitede bulunulan yıl farklılığının, öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.99. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,06	1,06	0,79	0,376

P>0,05

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,376) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.100. Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Teknolojiye Karşı Bir Korku Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,68	0,67	0,49	0,8740

P>0,05

Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,740) görülmektedir. Bölüm farklılığının, öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.101. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,58	0,58	0,40	0,526

$P > 0,05$

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,526$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.102. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,81	0,45	0,31	0,871

$P > 0,05$

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,871$) görülmektedir. Yaş faktörü ile teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.103. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	2,80	0,93	0,64	0,590

$P > 0,05$

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin üniversitedeki yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflardaki öğrencilerin ve okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,590$) görülmektedir. Öğrencilerin üniversitede buldukları yıl farklılığının teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.104. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	5,11	5,11	3,55	0,060

$P > 0,05$

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin evde bulunan internet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,060$) ifade edilebilirse de “P” değerinin 0,05’ e yakın olması çok belirgin olmasa da bir farklılığın bulunduğunu gösteriyor denilebilir. Bu farklılığa bakılacak olursa evinde interneti bulunan öğrencilerin teknolojik değişimleri

yakalamak konusunda problem yaşamadıkları fakat evlerinde internet bulunmayan öğrencilerin ise teknolojiyi takip etmede zorlandıkları görülmektedir

Tablo 3.3.105. Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojik Değişimleri Yakalamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,47	6,21	1,12	0,348

$P > 0,05$

Teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,348$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.106. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksikliği vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksikliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	3,79	3,79	3,11	0,079

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksikliği vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,079$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksikliği vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.107. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	22,68	5,67	4,82	0,001

P<0,05

Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,001) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesi konusunda kararsız kalarak, bu ifadeyi 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek reddeden diğer yaş gruplarındaki öğrencilerle arasında belirgin bir fark oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.108. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	12,86	4,29	3,57	0,014

P<0,05

Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,014$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu ifadeye dördüncü sınıf öğrencilerinin, 4 düzeyine yakın görüş belirterek katıldığı, diğer öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek tam aksini düşündükleri söylenebilir. Bu fikir ayrılığı aralarındaki farkı oluşturmaktadır.

Tablo 3.3.109. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksiği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	2,07	2,07	1,69	0,194

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,194$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaşmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.110. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksliği vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Hizmet Desteği, Danışman Eksliği Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	14,21	9,57	2,94	0,021

P<0,05

Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksliği vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,021) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksliği vardır ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksliği vardır ifadesi konusunda kararsız olan BTP ve İşletme bölümü öğrencileri ile bu ifadenin aksini düşünen diğer bölüm öğrencileri(BY, MKT ile END.ELKT.) arasında belirgin bir fark olduğu söylenebilir.

Tablo 3.3.111. Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değilz ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	5,89	5,89	3,83	0,05

P=0,05

Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değilz ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,05) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değilz ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu

söylenbilir. Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesine bayan öğrencilerin, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadeye katılmaması, erkek öğrencilerin ise bu ifade konusunda kararsız kalması farklılık sebebidir.

Tablo 3.3.112. Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan eğitimde Arkadaşlarıyla İletişim İçinde Değiliz	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,24	2,56	1,67	0,157

$P > 0,05$

Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,157$) görülmektedir. Yaş faktörü ile uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.113. Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan eğitimde Arkadaşlarıyla İletişim İçinde Değiliz	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	14,61	4,87	3,22	0,023

$P < 0,05$

Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değilz ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan

öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,023$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değiliz ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek arkadaşlarıyla iletişim içinde olmadıklarını düşünürken bir ve ikinci sınıf öğrencilerinin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek tam aksi düşüncede olmaları aralarındaki farkı oluşturmaktadır denilebilir.

Tablo 3.3.114. Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değiliz ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan eğitimde Arkadaşlarıyla İletişim İçinde Değiliz	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	7,98	7,98	5,21	0,023

$P<0,05$

Uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değiliz ifadesinin evde bulunan internet bağlantısı değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,023$) görülmektedir. Evde internet bağlantısı değişkenine bağlı olarak uzaktan eğitimde arkadaşlarıyla iletişim içinde değiliz ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Evlerinde internet bulunmayan öğrencilerin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek arkadaşlarıyla iletişim içinde olmadıklarını düşündükleri, evlerinde internet bulunan öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek tam aksini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.3.115. Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksliği vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan eğitimde Arkadaşlarımla İletişim İçinde Değiliz	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	14,82	3,70	2,42	0,048

P<0,05

Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,0248) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılık, uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz ifadesi konusunda BTP ve İŞLT öğrencilerinin kararsız kalırken diğer bölüm öğrencilerinin (BY, MKT ile End.Elt) 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek iletişim içinde buldukları düşüncesinde olduklarından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3.3.116. Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında Geri Dönüt Şansım Yok	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	5,10	5,10	4,34	0,038

P<0,05

Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan

öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,038$) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak anında geri dönüt alma şansım yok ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Erkekler 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek anında geri dönüt alamadıklarını düşünürken, bayan öğrencilerin 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek tam zıt düşünceye sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 3.3.117. Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında Dönüt Şansım Yok	Geri Alma	ANOVA				
		SD	KT	KO	f	P
		4	8,67	2,17	1,84	0,120

$P>0,05$

Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,120$) görülmektedir. Yaş faktörü ile anında geri dönüt alma şansım yok ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.118. Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında Dönüt Şansım Yok	Geri Alma	ANOVA				
		SD	KT	KO	f	P
		3	8,12	2,71	2,30	0,077

$P>0,05$

Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,077$) ifade edilebilirse de “P” değerinin 0,05’ e yakın olması çok belirgin olmasa da bir farklılığın bulunduğunu gösteriyor denilebilir. Bu farklılığa bakılacak olursa dördüncü sınıf öğrencilerin anında geri dönüt alma konusunda problem yaşadıkları, diğer öğrencilerin ise anında geri dönüt alma konusunda bir problem yaşamadıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.119. Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,52	0,52	0,43	0,510

$P>0,05$

Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,510$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının anında geri dönüt alma şansım yok ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.120 Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok İfadesinin Bölüm Değişkenine Göre Varyans Analiz Sonuçları

Anında Geri Dönüt Alma Şansım Yok	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	25,74	6,44	5,67	0,000

$P<0,05$

Anında geri dönüt alma şansım yok ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde

okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak anında geri dönüt alma şansım yok ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılık, BTP öğrencilerinin, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek anında geri dönüt alma şanslarının olmadığını düşündükleri, BY öğrencilerinin, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek dönüt konusunda problem yaşamadıkları ve diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin ise bu konuda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.121. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,29	1,29	1,17	0,280

$P>0,05$

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,280$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.122. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	7,44	1,89	1,69	0,151

$P>0,151$

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,151$) görülmektedir. Yaş faktörü ile öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.123. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	12,96	4,32	4,08	0,007

$P<0,05$

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,007$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Dördüncü sınıf öğrencileri, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olduğunu düşünürken, bir, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek tam aksi düşüncede oldukları söylenebilir.

Tablo3.3.124. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,07	0,07	0,07	0,797

$P > 0,05$

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,797$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.125. Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğretmenler Tarafından Gönderilen Ödev ve Çalışmaları Anlamak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	10,74	2,68	2,44	0,047

$P < 0,05$

Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı

bir fark olduğu ($P=0,047$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda BY ve END.ELKT. öğrencileri, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olduğunu düşünürken diğer bölüm öğrencilerinin bu konuda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.126. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	0,56	0,56	0,48	0,491	

$P>0,05$

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,491$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.127. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	7,54	1,89	1,63	0,167	

$P>0,05$

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,167$) görülmektedir. Yaş faktörü ile teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.128. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	3,30	1,10	0,94	0,423

$P>0,05$

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,423$) söylenebilir. Üniversitede bulunan yıl faktörü ile teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.129. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,11	0,11	0,10	0,4758

$P>0,05$

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,758$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.130. Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Teknolojinin Hakimi Olmak Yerine Teknoloji Beni Kontrol Eder	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	3,33	0,83	0,71	0,588

$P>0,05$

Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,588$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.131. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,067	0,067	0,08	0,784

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,784$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.132. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	7,770	1,942	2,23	0,066

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı yaşlardaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,066$) ifade edilebilirse de “P” değerinin 0,05’ e yakın olması çok belirgin olmasa da bir farklılığın bulunduğunu gösteriyor denilebilir. Tüm yaş gruplarındaki öğrenciler kişiler arasında iletişim becerilerine ihtiyaç olduğu düşüncesindedir fakat 24-26 yaşları arasındaki öğrenciler bu ifadeye diğer öğrencilerden daha fazla inanmaktadır denilebilir.

Tablo 3.3.133. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	5,067	1,689	1,91	0,127

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,127$) söylenebilir. Üniversitede bulunulan yıl faktörü ile uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.134. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,114	0,114	0,13	0,720

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,720$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.135. Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitimde Kişiler Arası İletişim Becerilerine İhtiyaç Vardır	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	5,187	1,297	1,47	0,210

$P>0,05$

Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,210$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.136. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	0,29	0,29	0,24	0,625	

$P>0,05$

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,625$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.137. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	1,58	0,40	0,32	0,863	

$P>0,05$

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,863$) görülmektedir. Yaş faktörü ile kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.138. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin üniversitede bulunma yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	3,85	1,28	1,06	0,366

$P>0,05$

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,366$) söylenebilir. Üniversitede bulunulan yıl faktörü ile kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.139. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,07	0,07	0,06	0,806

$P>0,05$

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,806$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.140. Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Kültürel ve Dilsel Değişiklikler İletişim Kurmayı Engeller	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	3,76	0,94	0,77	0,545

$P>0,05$

Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,545$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.141. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,30	0,30	0,25	0,620

$P>0,05$

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,620$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.142. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	4,86	1,21	1,01	0,403

$P>0,05$

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,403$) görülmektedir. Yaş faktörü ile uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesine verilen yanıtlar arasında belirgin bir ilişkinin olmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.143. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	15,04	5,01	4,29	0,005

$P<0,05$

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,005$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitimin üretkenliği etkilediği düşüncesinde olduğu, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitim ortamının, üretkenliği etkilemediği görüşünde oldukları söylenebilir.

Tablo 3.3.144. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Ortamı Daha Üretken Olmayı Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,68	0,68	0,57	0,452

$P>0,05$

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,452$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.145. Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Uzaktan Eğitim Ortamı Üretken Olmayı Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	5,80	1,45	1,20	0,310

P>0,05

Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,310) görülmektedir. Bölüm farklılığının, uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.146. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İletişim Araçları İletişim Sürecini Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,53	0,53	0,51	0,477

P>0,05

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,477) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.147. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,52	0,38	0,36	0,835

$P > 0,05$

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,835$) görülmektedir. Yaş faktörünün iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.148. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	10,35	3,45	3,43	0,017

$P < 0,05$

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,017$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak İletişim kurma

araçları iletişim sürecini etkiler ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Dördüncü sınıf öğrencileri, 4 düzeyinde görüş belirterek iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilediği fikrini savunurken, diğer sınıf öğrencilerinin, bu konuya 4. sınıf öğrencileri kadar olmasa da 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.149. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,89	0,89	0,86	0,354

$P > 0,05$

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,354$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.150. İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İletişim Kurma Araçları İletişim Sürecini Etkiler	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	8,88	2,2	2,18	0,071

$P > 0,05$

İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik

bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,071$) görülmektedir. Bölüm farklılığının, iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.151. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	5,18	5,18	5,18	0,023

$P<0,05$

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,023$) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Erkek öğrencilerin online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesine karşı kararsız kaldıkları, bayan öğrencilerin ise 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek bu konuda uzaktan eğitimin bütün ihtiyaç ve beklentilerini karşıladığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.3.152. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,13	0,53	0,52	0,718

$P>0,05$

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,718$) görülmektedir. Yaş faktörünün online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.153. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	0,96	0,32	0,32	0,812

$P>0,05$

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,3812$) söylenebilir. Üniversitede bulunan yıl faktörünün online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.154. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,91	0,91	0,90	0,344

$P>0,05$

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,344$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.155. Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Online Öğrenmede Bütün İhtiyaç ve Beklentilerime Cevap Bulmaktayım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	15,922	3,980	4,02	0,003

$P<0,05$

Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,003$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda BTP öğrencileri, kararsız bir tavır izlerken diğer bölüm öğrencilerinin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulduklarını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.3.156. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederi	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,142	1,12	1,24	0,267

$P > 0,05$

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,267$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.157. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	6,781	1,695	1,85	0,118

$P > 0,05$

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,118$) görülmektedir. Yaş faktörünün anında

iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.158. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	4,733	1,578	1,71	0,164

$P > 0,05$

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,164$) söylenebilir. Üniversitede bulunulan yıl faktörünün anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.159. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	1,862	1,862	2,02	0,156

$P > 0,05$

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,156$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.160. Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Anında İletişim Kurabilmek ve Dönüt Alabilmek İçin Uzaktan Eğitimi Tercih Ederim	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	9,677	2,419	2,66	0,033

$P<0,05$

Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,033$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda BY. ve END. ELKT.,İŞLT., MKT. bölümü öğrencileri, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek anında iletişim kurabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederken, BTP bölümü öğrencilerinin bu konuda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.161. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İpuçlarına İhtiyaç Duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,219	0,219	0,27	0,605

P>0,05

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,605) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.162. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İpuçlarına İhtiyaç Duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,375	0,594	0,72	0,576

P>0,05

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı (P=0,576) görülmektedir. Yaş faktörünün,

öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyurım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.163. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyurım ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İpuçlarına İhtiyaç Duyurım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	0,215	0,072	0,09	0,967

$P > 0,05$

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyurım ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,967$) söylenebilir. Üniversitede bulunulan yıl faktörünün öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyurım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.164. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyurım ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İpuçlarına İhtiyaç Duyurım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,012	0,012	0,02	0,902

$P > 0,05$

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,902$ görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.165. Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Öğrenmede Etkinlik Sağlamak İçin Sözel Olmayan İpuçlarına İhtiyaç Duyarım	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	2,141	0,535	0,65	0,629

$P>0,05$

Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik bölümlerde okuyan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,629$) görülmektedir. Bölüm farklılığının öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.166. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,54	0,54	0,40	0,605

$P>0,05$

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,525$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.167. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	27,62	6,91	5,39	0,000

$P<0,05$

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile 27-29 yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin, 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmanın zor olduğunu düşündükleri, 27 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek adaptasyon konusunda bir problem yaşamadıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.168. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl sonuçları

Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	8,30	2,7	2,08	0,102

P>0,05

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda farklı sınıflarda okuyan ya da okulunu uzatan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı (P=0,102) söylenebilir. Üniversitede bulunulan yıl faktörünün sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 3.3.169. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Sınıftan Online Öğrenme Ortamına Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	0,26	0,26	0,19	0,662

P>0,05

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı (P=0,662) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının sınıftan

online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir

Tablo 3.3.170. Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Sınıftan Öğrenme Geçerken Yaşanan Değişikliklere Adapte Olmak Zordur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	25,72	6,43	4,95	0,001

$P < 0,05$

Sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,001$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda END.ELKT. öğrencileri, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesine katılmazken, BY ve MKT öğrencileri kararsıza yakın bir tavır sergilemişlerdir. Bunlarla birlikte İŞLT ve BTP öğrencileri ise 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek bu ifadeye katılmıştır.

Tablo 3.3.171. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	1	3,75	3,75	3,39	0,066

$P > 0,05$

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda erkek ve bayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,066$) görülmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı olarak beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesi ile ilgili olarak verilen yanıtlarda P değeri her ne kadar 0,05 in üstünde bir değere sahip olsa da çıkan sonucun($P= 0,066$) sınıra yakın olması nedeniyle farklılığın yadsınamayacak kadar belirgin olduğu da söylenebilir. Öyleyse bayan öğrencilerin, beklentilerimi açıklayacak fırsat bulabiliyorum düşüncesine sahipken, erkek öğrencilerin, bu konuda kararsız bir tavır sergiledikleri söylenebilir.

Tablo 3.3.172. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	1,84	0,46	0,41	0,800

$P>0,05$

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($P=0,800$) görülmektedir. Yaş faktörünün, beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde değiştirmedeği söylenebilir

Tablo 3.3.173. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin üniversitede bulunulan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	11,32	3,77	3,48	0,016

$P<0,05$

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,016$) görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Dördüncü ve üçüncü sınıf öğrencilerinin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek beklentilerini açıklayacak fırsat bulamadıklarını düşündükleri, birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu konuda bir problem yaşamadıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.174. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1		3,39	3,39	3,06	0,081

$P>0,05$

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,081$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.175. Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

Beklentilerimi Açıklayacak Fırsatım Yoktur	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	24,68	6,17	5,80	0,000

$P < 0,05$

Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,000$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda BY öğrencileri, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek beklentilerini açıklayacak fırsatları olduğu düşüncesinde iken diğer bölüm öğrencilerinin, kararsıza yakın bir davranış sergilediği söylenebilir.

Tablo 3.3.176. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin cinsiyet değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	ANOVA				
	SD	KT	KO	F	P
	1	1,32	1,32	0,92	0,337

$P > 0,05$

İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin cinsiyet değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda bayan ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,337$) görülmektedir. Cinsiyet farklılığının, internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.177. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin yaş değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	4	30,44	7,61	5,60	0,000

P<0,05

İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin yaş değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda değişik yaş grupları arasındaki öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,000) görülmektedir. Yaş faktörüne bağlı olarak internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin farklı düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. 18-20 yaş grubundaki öğrencilerin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek internete dayalı eğitim alma konusunda endişe duydukları, diğer yaş gruplarındaki öğrencilerin ise 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek bu konuda bir endişelerinin olmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.178. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
	3	46,68	15,56	11,93	0,000

P<0,05

İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin üniversitede bulunan yıl değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda üniversitenin ilk ve ikinci sınıflarında okuyan veya okulunu uzatan öğrenciler arasındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu (P=0,000)

görülmektedir. Üniversitede bulunan yıl faktörüne bağlı olarak internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin 3 ve 4 düzeyleri arasında görüş belirterek internete dayalı eğitim alma konusunda endişe duydukları, buna karşılık ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek uzaktan eğitim alma konusunda bir endişe duymadıkları söylenebilir.

Tablo 3.3.179. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin evdeki internet bağlantısı değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
1	0,29	0,29	0,20	0,653	

$P > 0,05$

İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin evden internete bağlanabilme değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarda evlerinde internet bulunan ve bulunmayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı ($P=0,653$) görülmektedir. Evden internete bağlanma veya bağlanamama farklılığının internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesine verilen yanıtları manidar biçimde farklılaştırmadığı söylenebilir.

Tablo 3.3.180. İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin bölüm değişkenine göre varyans analiz sonuçları

İnternete Dayalı Eğitim Alma Beni Endişelendiriyor	ANOVA				
	SD	KT	KO	f	P
4	26,14	6,53	4,73	0,01	

$P < 0,05$

İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesinin bölüm değişkenine göre Anova testi analiz sonuçları incelendiğinde, bu ifadeye verilen cevaplarla değişik bölümlerde okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($P=0,01$) görülmektedir. Bölüm faktörüne bağlı olarak internete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor ifadesi ile ilgili verilen yanıtlarda bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu konuda BY ve END.ELKT. öğrencileri, 2 ve 3 düzeyleri arasında görüş belirterek internete dayalı eğitim alma konusunda problem yaşamadıklarını düşünürken, diğer bölüm öğrencilerinin bu konuda kararsız kaldıkları söylenebilir.

3.4. Mülakat Sorularına Verilen Yanıtların Analiz Grafiği

Belirlenen İletişim engelleri	Öğrenci Bilgileri															
	1.Öğrenci/E/1/MKT/A	2.Öğrenci/ K/1/BTP/A/İ	3.Öğrenci K/2/İŞLT/B/İ	4.Öğrenci E/1/END.ELKT/C	5.Öğrenci E/1/İŞLT/A/İ	6.Öğrenci E/1/BTP/C/İ	7.Öğrenci K/2/İŞLT/B/İ	8.Öğrenci K/1/İŞLT/D/İ	9.Öğrenci E/1/END.ELKT/A	10.Öğrenci E/1/BY/C/İ	11.Öğrenci	12.Öğrenci E/2/MKT/B/İ	13.Öğrenci K/2/İŞLT/A/İ	14.Öğrenci K/1/İŞLT/A/İ	15.Öğrenci E/2/MKT/D/İ	16.Öğrenci E/2/BY/B/İ
Ders Sayfasının Açılmaması	x		x		x		x				x					
Ödev ve Ders anlatımlarının Yeterince Anlaşılır Olmaması		x				x										x
Motivasyon Eksikliği	x			x								x				
Yüz Yüze Ders İşleme Alışkanlığı		x				x		x					x	x		
Bilgisayar Kullanma Bilgisi Eksikliği								x								x
Geri Dönütün Zaman Alması			x										x			
İletişim kopukluğu		x						x								

Mülakat sonuçlarından öğrencilerin bireysel olarak 7 farklı iletişim engeli ile karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Yukarıdaki tabloda öğrenci bilgileri ilk satıra, iletişim engelleri ilk sütuna gelecek şekilde düzenlenmiştir. Bu tabloda öğrencilerin iletişim engeli olarak gördükleri konular işaretlenmiştir. Bu tabloya göre mülakat sorularına cevap veren 16 öğrencinin iletişim engeli olarak gördüğü konular şöyledir; 5(%31,25) öğrenci iletişim engelinin teknik problemlerden(sistem ve yazılım problemleri, ders sayfasının açılmaması, sayfa düzeninin açık ve net olamaması, elektrik kesintileri, yeterince teknoloji kullanamama, forum sayfasının düzensizliği, ders indirme zamanının uzunluğu, bazen sayfanın renksiz ve soluk olması) kaynaklandığını düşünürken, 5(%31,25) öğrenci yüz yüze ders işleme alışkanlığından kaynaklandığını(yani derslerin asenkron olarak işlenmesinden kaynaklandığını), 3(%18,75) öğrenci motivasyon eksikliğinden kaynaklandığını, 2(%12,5) öğrenci bilgisayar kullanma bilgisi eksikliğinden kaynaklandığını, 2(%12,5) öğrenci dönütün zaman almasından kaynaklandığını, 2(%12,5) öğrenci iletişim kopukluğundan kaynaklandığını düşünmektedir.

3.5. Anketteki Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevapların Analizi

1. “Uzaktan eğitimde öğrenme aşamasında karşılaşmış olduğunuz problemler nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen cevaplar öğrencilerin; teknik sorunlar 48(%15,4), psikolojik sorunlar 95(%30,5), kişisel engeller 113(%36,3), zaman baskısı 39(%12,5), uzaklık 5(%1,6) ve kesinti 12(%3,8) konularında iletişim engeli yaşadıklarını göstermiştir.
2. “SAÜ Uzaktan eğitim sisteminin olumlu yönleri nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen 296 cevabı; farklı mekanlardan katılım sağlayabilmek 157(%53,0), okula gidiş geliş sırasındaki zaman kayıplarından kurtulmak 8(%2,7), teknoloji konusunda bilgi kazandırması 83(%28,0), üniversite diploması sağlayarak iş bulma ümitlerini arttırması 16(%5,4), çekingen öğrencileri iletişim sırasındaki utanma ve sıkılma gibi psikolojik baskılardan kurtarması 5(%1,6), internet sayesinde dünyayla bağlantı kurulmasını sağlamak 17(%5,7), araştırma yetisi kazandırması 6(%2,0), her yaş grubuna hitap etmesi 4(%1,3), olarak yedi başlık altında toplayabiliriz.

3. “SAÜ Uzaktan eğitim programının olumsuz yönleri nelerdir?” açık uçlu sorusuna verilen 285 cevabı; bireysel öğrenmeyi sevmeyen öğrenciler açısından uygun değildir 80(%29,0), flash uygulamaları yerine canlı uygulamalar kullanma 37(%12,9), öğrenci başına ödenen harçların yüksek olması 39(%13,6), derslerin asenkron olması 168(%58,9) başlıkları altında toplayabiliriz.
4. “Kaliteli bir iletişim aşaması elde etmek adına; sizce uzaktan eğitim sistemi nasıl geliştirilebilir?” açık uçlu sorusuna verilen 375 cevap; bazı derslerin özellikle sayısal derslerin senkron olarak işlenmesi 113(%30,1), dönem başında ders çıktılarının kitap olarak öğrencilere verilmesi 59(%15,7), belirli aralıklarla toplantılar yapılması 42(%11,2), derslerin animasyon olarak değil gerçek görüntülerle öğrencilere ulaştırılması 21(%5,6), öğrenciler arasındaki iletişim artırılarak sosyal aktivitelere yönlendirme yapılması 13(%3,4), motivasyonun artırılması 56(%14,9), öğretmenlerin öğrenciler ile iletişim faaliyetlerinin artırılması 71(%18,9) başlıkları altında toplanabilir.

Öğrencilerin yaşadıkları; sistem ve yazılım problemleri, ders sayfasının açılmaması, sayfa düzeninin açık ve net olamaması, elektrik kesintileri, yeterince teknoloji kullanamama, forum sayfasının düzensizliği, ders indirme zamanının uzunluğu, bazen sayfanın renksiz ve soluk olması problemleri teknik engeller olarak; bilgi eksikliği, iş yoğunluğundan derse zaman ayıramama, öğrenme şekli, yaşa bağlı algılama süresinin artması ya da kısılması, sayısal dersler konusundaki temel eksiklik, algılama yetersizliği, forum sayfalarında ve mail yazma süreçlerinde kendini yazılı olarak iyi ifade edememe, bilgisayarın baş ağrısı yapması, staj için izin problemi yaşanması, daha açık, güncel ve çok sayıda örnek olmaması, müfredatın ağır olması problemleri kişisel engeller olarak; öğrencinin tecrübesizliği, psikolojik durumu, uzaktan eğitime karşı olumlu ve olumsuz bakış açısı, iletişim problemi, bireysel ilgi beklentisi, açık ve net ifadelerin kullanılmaması, sosyal yaşamı etkilemesi, adaptasyon sorunu, motivasyon sorunu, teknolojiye karşı korku, değişime karşı direnme, sosyal ilişkilerde yaşanan problemler psikolojik engeller olarak; yüz yüze ders işleyememek, organizasyon konusundaki aksaklıklar, uygulama(pratik) konusundaki eksiklikler ve öğretmenler ile yöneticilerin otorite eksikliğinden kaynaklanan engeller ve

Üretkenliğin engellenmesi problemleri uzaklık engeli; internet bağlantısının kopması, bilgisayarın bir müddet arızasının onarılamaması kesinti engelleri; zamanın kısıtlı olması, anında cevap alamama, sınav takviminin dışına çıkılması zaman baskısı engelleri olarak gruplandırılmıştır.

Doğal Gözlem Analizi

Ekim 2005 ile Aralık 2005 tarihleri arasında öğrencilerin sisteme giriş ortalamaları 9, her öğrencinin bu sekiz hafta boyunca internette kalma süresi ortalama 5.5 saattir. Yani ğrenciler en az haftada bir internete girerken internette kalma süreleri 1 saat civarındır. Bu sıklık öğrencinin yeni duyuruları okumak ve dersleri indirmek için öğrenciye gerekli zamanı sağlamaktadır.Fakat sınıf ortamı eksikliğinin giderilmesi ve iletişimin arttırılması için hazırlanmış olan forum sayfası bir ay boyunca gözlemlendiğinde, siteye genellikle hep aynı öğrencilerin katılım yaptıkları görülmüş olup, bir kısmının okulu ilgilendiren konularda bile okul yerine arkadaşlarından yardım istemeyi tercih ettikleri görülmüştür. Bu gözlemlerin, mülakat ve anket sonuçlarını da destekler biçimde olduğu söylenilebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Uzaktan eğitim öğrencilerinin büyük çoğunluğu (% 53,4) uzaktan eğitimin, öğrencilerin sosyal durumunu etkilediğini düşünmekte iken, daha az bir öğrenci kitlesi (%30,1) uzaktan eğitimin, öğrencilerin sosyal durumunu etkilemediğini düşünmektedir. Öğrencilerin yaş dağılımlarına göre verdikleri yanıtlardan 18-20 ve 24-29 yaş gruplarındaki öğrenciler bu ifadeye katılmışlardır. Cinsiyet, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması, üniversitede bulunulan yıl faktörleri sonucu manidar biçimde değiştirmemiştir. %53,4 lük bir oranla uzaktan eğitimin öğrencilerin sosyal durumlarını etkilediği yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%53,7), uzaktan eğitimin, öğrencilerin kültürel durumunu etkilediğini düşünürken, daha az bir öğrenci grubu (%29,3) uzaktan eğitimin, öğrencilerin kültürel durumunu etkilemediğini düşünmektedir. 24 ve üstü yaş gruplarına dahil olan öğrenciler uzaktan eğitimin öğrencilerin kültürel durumunu etkilediğini düşünmektedir. Cinsiyet, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması, üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, öğrencilerin, uzaktan eğitim, öğrencilerin kültürel durumunu etkiler ifadesi ile ilgili görüşlerini anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür.%53,7 lik bir oranla uzaktan eğitimin öğrencilerin kültürel durumlarını etkilediği yani öğrencilerin kişisel engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıya yakını (%45,5), uzaktan eğitimin, öğrencilerin psikolojik durumunu etkilediğini düşünürken, daha az bir öğrenci grubu (%39,7) uzaktan eğitimin, öğrencilerin psikolojik durumunu etkilemediğini düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması, üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, uzaktan eğitim, öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler ifadesi ile ilgili görüşlerini anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. % 45 lik bir oranla uzaktan eğitimin öğrencilerin psikolojik durumunu etkilediği yani öğrencilerin kişisel engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıya yakını (%70,9), uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almanın şart olduğunu düşünmekte iken, küçük bir öğrenci grubu (%25,4) uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almanın şart olmadığını düşünmektedir. Gerekli tanıtım ve eğitim almanın gerekliliğine en çok inanan öğrenciler 18-20 yaş grubu öğrencileridir. Diğer faktörlerin (cinsiyet, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması, üniversitede bulunulan yıl) uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almanın şart olduğu ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. %70,9 luk bir oranla uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitimi almanın gerekliliği yani öğrencilerin kişisel engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıdan fazlası (%67,2), duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemenin şart olduğunu düşünmekte iken, daha küçük bir öğrenci grubu (%17,2) duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemenin şart olmadığını düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. %67,2 lik bir oranla duygu ve düşüncelerin aktarılması için toplantılar yapmanın gerekliliği yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıya yakını (% 47,1), sahip olunan izlenimlerin, iletişim kurma yollarını etkilediğini düşünmekte iken, daha küçük bir öğrenci grubu (%25,1) sahip olunan izlenimlerin, iletişim kurma yollarını etkilemediğini düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. İlk izlenimler engel teşkil etmektedir. % 47 lik bir oranla ilk izlenimlerin uzaktan eğitimi etkilediği yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Büyük bir öğrenci kitlesi (%59,3), kişilerin olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabildiklerini düşünmekte iken, daha küçük bir öğrenci grubu (%16,4), kişi olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerinin

algılanmayacağını düşünmektedir. Erkek öğrenciler, bayan öğrencilere nazaran bu ifadeyi daha fazla savunmaktadır. Yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. % 59,3 lük bir oranla kişilerin olgunluklarına dolayısıyla yaşlarına göre farklı iletişim engellerini algıladıkları yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin çoğu (%80,7), teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duymaktadır. Öğrencilerin az bir kesimi (%7,1) ise teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duymamaktadır. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %80,7 lik bir oranla öğrencilerin çoğunun teknoloji ve yenilikleri keşfetmekten heyecan duyduğu yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%78,6), olumlu duygular beslemenin online öğrenmeye zenginlik kattığını ve öğrenmeyi arttırdığını düşünmekte iken, küçük bir öğrenci kesimi (%6,3) olumlu duygular beslemenin online öğrenmeye zenginlik katıp öğrenmeyi arttırdığına inanmamaktadır. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, olumlu duygular online öğrenmeye zenginlik katar ve öğrenmeyi artırır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %78,6 lık bir oranla öğrencilerin olumlu düşünmenin uzaktan eğitimi zenginleştirdiği ve öğrenmeyi arttırdığı yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin dörtte birlik bir kısmı (%27,2), uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkisiz olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%48,4) ise uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkisiz olduğunu düşünmemektedir. Öğrencilerden 24-26 yaş grubuna dahil olan öğrencilerin diğer yaş gruplarındaki öğrencilere göre uzaktan eğitimin etkililiğini daha fazla savunmaktadır. Ayrıca okulunu uzatan öğrenciler, uzaktan eğitimin etkili olmadığını savunurken, bir ve ikinci sınıfta okuyan öğrenciler tam aksini düşünmektedir. Diğer faktörlerin

(cinsiyet, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması), uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. % 48 lik bir oranla uzaktan eğitimin problemlere rağmen etkisiz olmadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin dörtte biri (%26,2), uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyonun bulunmadığını düşünmekte iken, öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%47,3) uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyonun var olduğunu düşünmektedir. Bayan öğrenciler, kararsız olan erkek öğrencilerin tersine uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış organizasyonun bulunduğunu düşünmektedir. 24-26 yaş arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstündeki öğrenciler, uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyonun mevcut olduğu düşüncesindedir. Okulunu uzatarak üç ve dördüncü sınıfta okuyan öğrenciler, uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon mevcut değildir düşüncesinde iken birinci ve ikinci sınıfta okuyan öğrenciler uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyonun mevcut olduğunu düşünmektedir. Bölüm farklılığı ve evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %47,3 lük bir oranla öğrencilerin uzaktan eğitimde organizasyon konusunda bir engelle karşılaşmadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin dörtte birinden daha fazla bir öğrenci sayısı (%32,2), uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işleminin eksik olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%40,2), uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işleminin eksik olmadığını düşünmektedir. Bayan öğrenciler ve 24-26 yaşları arasındaki ile 30 yaş ve üstündeki öğrenciler, uzaktan eğitimdeki ihtiyaçları belirleme işleminde bir eksiklik olmadığını düşünmektedir buna karşılık BTP öğrencileri uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işleminin eksik olduğunu düşünmektedir. Üniversitede bulunan yıl ve evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Az bir farkla (%40,2), uzaktan eğitimde ihtiyaçların belirlenmesi konusunda, iletişim engelinin olmadığını ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin dörtte birinden daha fazla bir kısmı (%31,5), uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımının eksik olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin yarıya

yakın bir kısmı (%44,7) uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımının eksik olmadığını düşünmektedir. 24-26 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstündeki öğrenciler ile ikinci sınıf öğrencileri ve okulunu uzatarak okulda üçüncü yılını okuyan öğrenciler, uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı konularında bir eksiklik olmadığını düşünmektedir buna karşılık BTP bölümü öğrencileri uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı konularında bir eksiklik olduğunu düşünmektedir. Cinsiyet ve evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaşırmadığı görülmüştür. %44,7 lik bir oranla güdülenme ve zaman tasarımı konularında öğrenciler tarafından bir engel görülmemiştir.

Öğrencilerin dörtte birine yakın bir kısmı (%23,6), bire bir iletişimin olmamasının bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getireceği düşüncesinde iken, öğrencilerin yarısı (%51,0) bire bir iletişimin olmamasının bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirmeyeceği düşüncesindedir. Okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrenciler, bire bir iletişimin olmamasının bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getireceği düşüncesindedir. 24-26 yaşları arasındaki öğrenciler, 30 yaş ve üstündeki öğrenciler, bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirmez düşüncesindedir. Evdeki internet bağlantısı ve cinsiyet faktörlerinin, bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaşırmadığı görülmüştür.%51 lik bir oranla bire bir iletişimin olmamasının, bireylerde sosyal yaşamdan dışlanmışlık hiKti uyandırmayacağı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin dörtte birine yakın bir kısmı (%21,9), katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimlerinin yeterli olmadığı düşüncesinde iken, öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%44,7) katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimlerinin yeterli olduğu düşüncesindedir. 21-29 yaş grubundaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstü yaş gruplarında bulunan öğrenciler ve bilgi yönetimi bölümünde okuyan öğrenciler, katılanların bağlantı kurmaları ve erişimlerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Okulunu uzatarak dördüncü yılını okuyan öğrenciler, katılanların bağlantı kurmaları ve erişimlerinin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Cinsiyet, evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yetersizdir ifadesi ile ilgili görüşleri

anlamalı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür.% 44,7 lik bir oranla katılanların ders sayfasına bağlantı ve erişimlerinin yeterli olduğu ortaya konmuştur.

Öğrencilerin dörtte birine yakın bir kısmı (%29,3), uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur düşüncesinde iken, öğrencilerin yarıdan fazlası (%56,1), uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şanslarının olduğunu düşünmektedir. 21-29 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstü yaş gruplarında bulunan öğrenciler ile okulda birinci, ikinci ve üçüncü yıllarını okuyan öğrenciler uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı vardır düşüncesindedir. Cinsiyet, bölüm ve evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %56,1 lik bir oranla uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği ortamı bulunduğu ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıdan fazlası (%48,4), danışmanın otoritesi veya yetkisinin bulunduğu düşüncesine sahip iken, az bir öğrenci kitlesi (%21,1), danışmanın otoritesi veya yetkisinin bulunmadığını düşünmektedir. Dördüncü sınıf haricindeki sınıflarda okuyan öğrenciler, danışmanın otoritesi veya yetkisinin yeterli olduğu düşüncesindedir. Cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı ve bölüm faktörlerinin, danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %48,4 lük bir oranla danışmanın otorite ve yetkisinin bulunduğu ortaya çıkmıştır. Yani öğrenciler, danışmanın otoritesi ve yetkisi konusunda bir iletişim engeli yaşamamaktadır.

Öğrencilerin üçte biri (%33,3), uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliğinin bulunduğu, diğer üçte birine yakın bir kısmı (%36,3), uzaktan eğitimde vizyon eksikliğinin bulunmadığı düşüncesindedir. Okulunu uzatarak dördüncü yıllarını okuyan öğrenciler, işletme ve BTP bölümü öğrencileri, uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliğinin olduğunu düşünmektedir. Cinsiyet ve evdeki internet bağlantısı faktörlerinin uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Az bir farkla öğrencilerin izlenimlerinden uzaktan eğitimde ortak vizyon eksikliği konusunda bir engel olmadığı ortaya çıksa da belirli grupların (okulunu uzatarak dördüncü yıllarını okuyan öğrenciler, işletme ve BTP bölümü öğrencileri) bu

konuyu engel olarak gördüğü yani uzaklık nedeniyle engel yaşadıkları da ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarısından fazlası (%52,1), uzaktan eğitime katılanların çoğunun değişime karşı direndiğini düşünmekte iken az bir öğrenci kitlesi (%22,2), uzaktan eğitime katılanların çoğunun değişime karşı direnmediğini düşünmektedir. 24-29 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş ve üstündeki öğrenciler, okulda birinci, ikinci ve üçüncü yıllarını okuyan öğrenciler, uzaktan eğitime katılanların çoğunun değişime karşı direnmediğini düşünmektedir. Cinsiyet, evdeki internet bağlantısı ve bölüm faktörlerinin, uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %52,1 lik bir oranla öğrencilerin uzaktan eğitime karşı direndikleri yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarısından fazlası (%54,7), öğrenmede teknolojiye karşı bir korku olmadığını düşünmekte iken daha az bir kısmı (%30,2), öğrenmede teknolojiye karşı bir korku olduğu düşüncesindedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %54,7 lik bir oranla teknolojiye karşı bir korkunun olmadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarısından fazlası (%50,8), teknolojik değişimleri yakalamamanın zor olmadığı düşüncesinde iken, öğrencilerin üçte birlik kısmı (%36,3), teknolojik değişimleri yakalamamanın zor olduğu düşüncesindedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, teknolojik değişimleri yakalamak zordur ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %50,8 lik oranla teknolojik değişimlerin zor olmadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%46,1), uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksikliğinin bulunmadığı düşüncesinde, öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%31,2) ise uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksikliğinin bulunduğu düşüncesindedir. 21-29 yaşları arasındaki ile 30 yaş ve üstündeki öğrenciler, okulda birinci ve üçüncü yıllarını okuyan öğrenciler ve BY, MKT ile END.ELKT. bölüm

öğrencileri uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiğinin bulunmadığı düşüncesindedir. Cinsiyet, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiği vardır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. % 46,1 lik bir oranla uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışman eksiğinin bulunmadığı yani uzaktan eğitim öğrencilerinin bu konuyu iletişim engeli olarak görmedikleri ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%47,0), arkadaşlarıyla iletişim içinde oldukları düşüncesinde iken, öğrencilerin daha az bir kısmı (%38,4) arkadaşlarıyla iletişim içinde olmadıklarını düşünmektedir. Bayan öğrenciler, okulda bir ve ikinci senelerini okuyan öğrenciler, evlerinde internet bağlantısı olan öğrenciler ve BY, MKT, END.ELKT bölümlerinde okuyan öğrenciler arkadaşlarıyla iletişim içinde bulduklarını düşünürken, okulunu uzatan öğrenciler(üç ve dördüncü sınıf öğrencileri) ve evlerinde internet bağlantısı olmayan öğrenciler, arkadaşlarıyla iletişim içinde olmadıklarını düşünmektedir. Yaş faktörü, arkadaşlarıyla iletişim içinde değiliz ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Öğrencilerin çoğu (%47,0), arkadaşlarıyla iletişim konusunu engel teşkil etmezken, bir grup öğrencinin(okulunu uzatan öğrenciler yani üç ve dördüncü sınıf öğrencileri ile evlerinde internet bağlantısı olmayan öğrenciler) bu konuyu engel olarak gördüğü yani psikolojik engel yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yaklaşık üçte birlik bir kısmı(%38,7), anında geri dönüt alma şanslarının olmadığını düşünürken, öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%34,6) ise anında geri dönüt alma şanslarının bulunduğunu düşünmektedir. Erkek öğrenciler, okulunu uzatarak dördüncü yıllarını okuyan öğrenciler ve BTP bölümü öğrencileri anında geri dönüt alamadıklarını düşünmektedir. Bayan öğrenciler ve BY bölümü öğrencileri, anında geri dönüt aldıkları düşüncesine sahiptirler. Yaş, evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, anında geri dönüt alma şansım yok ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Öğrencilerin çoğunluğu (%38,7), anında geri dönüt alma konusunu iletişim engeli olarak görürken bu konuda en çok problem yaşayan yani uzaklık problemi yaşayan öğrenci kesimini bayan öğrenciler ve BY bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%43,1), öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olmadığı düşüncesinde iken, daha az bir öğrenci kesimi(%26,2), öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olduğu düşüncesindedir. Okulda dördüncü yıllarını okuyan öğrenciler ile BY ve END.ELKT. öğrencileri öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olduğunu düşünmektedir. Okulda, birinci, ikinci ve üçüncü yıllarını okuyan öğrenciler, öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamamanın zor olmadığını düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmaları anlamak zordur ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %43,1 lik bir oranla öğretmenlerin göndermiş olduğu ödev ve çalışmaların anlaşılmasının zor olmadığı konusunda birleşirken, BY ve END.ELKT bölüm öğrencilerinin bu konuyu iletişim engeli olarak gördükleri yani kişisel engel yaşadıkları ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıdan fazlası (%59,3), teknolojinin hakimi olmak yerine teknolojinin, kendisini kontrol ettiğini düşünmektedir. Az bir kısım öğrenci(%16,4) ise teknolojinin hakimi olmayı başardığını ve teknolojiyi kendisinin kontrol ettiğini düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evde internet bağlantısı bulunması, üniversitede bulunan yıl faktörleri sonucu manidar biçimde değiştirmemiştir. %59,3 lük bir oranla öğrencilerin teknolojik bilgiler konusunda yetersiz oldukları ve teknolojinin kontrolünde oldukları yani öğrencilerin teknik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıdan fazla bir kısmı (%70,7), uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç olduğunu düşünürken, öğrencilerden çok az bir bölümü (%12,1), uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç olmadığını düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evdeki internet bağlantısı, üniversitede bulunan yıl, faktörlerinin, uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %70, 7 lik bir oranla uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç olduğu yani öğrencilerin kişisel engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%44,7), kültürel ve dilsel değişikliklerin, iletişim kurmayı engellediğini düşünmektedir. Öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%33,1) ise kültürel ve dilsel değişikliklerin, iletişim kurmayı engellemediğini düşünmektedir.

Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evdeki internet bağlantısı, üniversitede bulunulan yıl, faktörlerinin, kültürel ve dilsel değişiklikler, iletişim kurmayı engeller ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %44,7 lik bir oranla kültür ve dil farklılıklarının iletişim kurmayı engellediği yani öğrencilerin kişisel engel yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yaklaşık yarıya yakın bir kısmı (%40,2), uzaktan eğitim ortamının daha üretken olmayı etkilediğini düşünürken, öğrencilerin üçte birlik bir kısmı (%35,7) ise uzaktan eğitim ortamının daha üretken olmayı etkilemediğini düşünmektedir. Okulun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrenciler uzaktan eğitimin üretkenliği etkilediğini düşünmektedir. İkinci ve üçüncü sınıflarda okuyan öğrenciler ise uzaktan eğitim ortamının, üretkenliği etkilemediği düşüncesindedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Az bir farkla (% 40,2), uzaktan eğitimin, öğrencilerin, üretkenliğini etkilediği yani öğrencilerin uzaklık konusunu engel olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yarıdan fazlası(%52,4), iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilediği düşüncesinde iken, öğrencilerin daha az bir kısmı (%22,5) ise, iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilemediği düşüncesindedir. Dördüncü sınıf öğrencileri başta olmak üzere tüm öğrenciler iletişim kurma araçlarının iletişim sürecini etkilediğini düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, bölüm farklılığı, evdeki internet bağlantısı faktörlerinin, iletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %52, 4 lük bir oranla iletişim teknolojilerinin iletişim sürecini etkilediği yani öğrencilerin teknik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%43,3), online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulduğu görüşünde iken, öğrencilerin az bir kısmı (%22,8), online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulamadığı görüşündedir. Bayan öğrenciler ve BY., İŞLT., END. ELKT., MKT. bölümlerinde okuyan öğrenciler, online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulduklarını düşünmektedir. Yaş, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulmaktayım

ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %43,3 lük bir oranla öğrencilerin uzaktan eğitimde bütün ihtiyaç ve beklentilerine cevap bulduğu ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%40,2), anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih edeceklerini ifade ederken, az bir kısım öğrenci (%23,0) ise anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih etmeyeceklerini ifade etmektedirler. BY. ve END. ELEKT., İŞLT. ve MKT. bölümü öğrencileri, anında iletişim kurabilmek için uzaktan eğitimi tercih etme düşüncesindedir. Cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Az bir farkla (% 40,2) öğrencilerin iletişim ve geri dönüt konusunu iletişim engeli olarak görmedikleri ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%48,7), öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarken, az bir kısmı (%17,2) ise, öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duymamaktadır. Cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunulan yıl ve bölüm faktörlerinin, öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %48,7 lik bir oranla öğrencilerin sözel olmayan ipuçlarına da ihtiyaçları olduğu yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%46,1), sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmanın zor olduğunu düşünürken, daha az sayıdaki bir grup öğrenci (%31,2) ise sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmanın zor olmadığını düşünmektedir. 18-20 yaş grubundaki öğrenciler ile İŞLT. ve BTP bölümü öğrencileri, sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmanın zor olduğunu düşünmektedir. 27 ve üstü yaş gruplarındaki öğrenciler ile END. ELKT. bölümü öğrencileri adaptasyonun zor olmadığı düşüncesindedir. Cinsiyet, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunulan yıl faktörlerinin, sınıftan online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur ifadesi ile ilgili

görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. %46,1 lik bir oranla öğrencilerin sınıf ortamından online ortama geçerken adaptasyon problemi yaşadıkları yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı (%42,6), beklentilerini açıklayacak fırsat bulunduğunu düşünürken, öğrencilerin yaklaşık üçte birlik bir kısmı (%32,3) ise beklentilerini açıklayacak fırsat bulamadığı görüşündedir. Okulunu uzatan (üç ve dördüncü sınıf öğrencileri) öğrenciler beklentilerini açıklayacak fırsat bulamadıklarını düşüncesindedir. BY bölümü öğrencileri, beklentilerini açıklayacak fırsat bulabildiklerini düşünmektedir. Cinsiyet, yaş, evdeki internet bağlantısı ve üniversitede bulunan yıl faktörlerinin, beklentilerini açıklayacak fırsatım yoktur ifadesi ile ilgili görüşleri anlamlı bir şekilde farklılaştırmadığı görülmüştür. Öğrencilerin yarıya yakınının (%42,6) beklentilerini açıklayacak fırsat buldukları sonucuyla beraber okulunu uzatan öğrencilerin beklentilerini açıklama konusunu iletişim engeli olarak gördükleri yani bu konuda psikolojik engel yaşadıkları sonucu da ortaya konmuştur.

Öğrencilerin yarıya yakın bir kısmı(%47,5), internete dayalı eğitim almanın kendilerini endişelendirmediğini düşünürken, daha az sayıdaki bir grup öğrenci (%29,3) ise internete dayalı eğitim almanın kendilerini endişelendirdiği düşüncesindedir. 18-20 yaşları arasındaki öğrenciler ile dördüncü sınıf öğrencileri, internete dayalı eğitim almanın kendilerini endişelendirdiğini düşünmektedir. 21-30 yaşları arasındaki öğrenciler ile 30 yaş üstü öğrenciler, ikinci ve üçüncü sınıflardaki öğrenciler ve END. ELKT. ile BY bölümlerinde okuyan öğrenciler, internete dayalı eğitim almanın kendilerini endişelendirmediğini düşünmektedir. %47,5 lik bir oranla internete dayalı eğitim almanın öğrencileri endişelendirdiği yani öğrencilerin psikolojik engel yaşadığı ortaya konmuştur.

Sonuç olarak;

Anketin likert ölçekli sorularına verilen yanıtlardan; psikolojik sorunlar (18-20 ve 21-23 yaş grubu öğrencileri, 3 ve 4. sınıf öğrencileri, evlerinde internet bağlantısı olmayan öğrenciler), teknik engeller(4. sınıf öğrencileri), uzaklık engeli(1.ve 4. sınıf öğrencileri, bayan öğrenciler, BTP., İŞLT. ve BY. bölüm öğrencileri, 18-23 yaş grubundaki öğrenciler) ve kişisel engellerle(18-20 ile 24 ve üstü yaş grubundaki

öğrenciler, BY. ve END. ELKT. bölüm öğrencileri) karşılaştıkları ortaya çıkarken; anketin açık uçlu sorularına verilen yanıtlardan, öğrencilerin teknik sorunlar(4. sınıf öğrencileri, erkek öğrenciler), psikolojik engeller(BTP. bölüm öğrencileri,18-20 yaş grubu öğrencileri, 3 ve 4. sınıf öğrencileri) kişisel sorunlar(18- 20 yaş grubu öğrencileri, BTP., BY., END. ELKT. bölüm öğrencileri), zaman baskısı(3. ve 4. sınıf öğrencileri), uzaklık(bayan öğrenciler, 18-20 yaş grubu öğrencileri, BTP ve İŞLT. bölüm öğrencileri) ve kesinti(erkek öğrenciler, 1. sınıf öğrencileri) engelleriyle karşılaştıkları, mülakat sorularına cevap veren 16 öğrencinin iletişim engeli olarak gördüğü konular ise; teknik problemler(İŞLT. bölümü öğrencileri sayfanın açılmamasından dolayı); psikolojik engeller(18-20 yaş grubu öğrencileri, BTP. ve İŞLT. bölüm öğrencileri yüz yüze ders işleme alışkanlığı/derslerin asenkron olarak işlenmesinden ile ödev ve ders anlatımlarının yeterince anlaşılır olmamasından, erkek öğrenciler, evlerinde internet olmayan öğrenciler ve MKT. bölümü öğrencileri motivasyon eksikliğinden, 18- 20 yaş grubu öğrencileri ise iletişim kopukluğundan dolayı); kişisel engeller(erkek öğrenciler ve 18-20 yaş grubu öğrencileri bilgisayar kullanma bilgisi eksikliğinden dolayı); zaman baskısı engeli(bayan öğrenciler ve İŞLT. bölümü öğrencileri geri dönütün zaman almasından dolayı) olarak ortaya konmuştur.

Öneriler

Uzaktan eğitim sistemi ülkemizde yeni duyulmaya başlanan bir sistemdir. Bu yeni sistemin olumlu yönde gelişmesini sağlamak için öğrenci izlenimlerini dikkate almak önemlidir. Öğrenciler uzaktan eğitim sisteminde sayısal derslerin senkron olarak işlenmesinin, dönem başında ders çıktılarının kitap olarak öğrencilere verilmesinin, belirli aralıklarla toplantılar yapılmasının, derslerin animasyon olarak değil gerçek görüntülerle öğrencilere ulaştırılmasının, öğrenciler arasındaki iletişim artırılarak sosyal aktivitelere yönlendirme yapılmasının, derslerdeki motivasyonun artırılmasının, öğretmenler ile öğrenciler arasındaki iletişim faaliyetlerinin artırılmasının uzaktan eğitim sistemini olumlu yönde etkileyeceğini düşünmektedir. Bu bilgiler ışığında uzaktan eğitim alanındaki iletişim engellerini, en aza indirmek için öncelikle öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi hakkında olumlu düşünmesi sağlanmalıdır. Öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemi hakkında bilgilendirilerek bir

takım olanaksız hayaller tasavvur etmesi engellenmeli ve hayal kırıklıkları yaşanmadan bu yeni sisteme adapte olmaları sağlanmalıdır. Özellikle lise öğrencilerine seminerler düzenleyerek tanıtım ve bilgilendirme yapılabilir. Böylece örgün eğitime devam edemeyecek öğrencilerin de eğitimsiz kalmaması sağlanmış olur.

Genellikle derslerin farklı mekanlarda işlenmesi uzaktan eğitim sisteminde doğaldır fakat bu mesafe kişiler arasında bir gerginlik meydana getirir bu istenmeyen durumun ortadan kalkması için samimi ve güvenilir bir eğitim ortamı oluşturulmalıdır. Bu sebeple öğrenciler ve öğretim üyeleri arasında açık, net ifadelerin kullanılması yanlış anlaşılmalara önleyip gerginliği azaltır. Şiir yarışmaları gibi sosyal faaliyetler sıcak bir ortam oluşturulmasını sağlar, zaman zaman öğrencilerle sohbet ortamları oluşturulup onlara değer verildiği hissettirilir.

Örgün eğitimde yüz yüze ders işleme yöntemine alışan öğrencilerin online eğitime geçişte yaşadıkları adaptasyon problemlerini en aza indirmek için bazı anlaşılması zor olan sayısal derslerin sanal sınıf ortamında öğrenciye ulaştırılması yararlı olabilir. Ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitim sisteminde sıkça karşılaştığı diğer problem de ders içeriklerinin, yazılı olarak öğrencilere ulaştırılmasıdır bu yöntemde öğrenci evde dersi aldığı çıktılarından okuyarak anlamaya çalışmaktadır bu durum öğrenci de dikkat dağılması oluşturmaktadır. Derslere öğrencilerin dikkatlerini çekici, motivasyonlarını artırıcı ses ve görüntü efektleri eklenmeli, farklı, değişik ve fazla sayıda örnekler verilerek öğrencinin derslerden soğuması engellenmelidir. Ayrıca ders CD leri oluşturulup öğrencinin görerek öğrenmesi sağlanabilir.

Dönem başlamadan öğrencilere, ders sayfasına erişim, internette araştırma yapma, bilgisayar donanımlarını söküp, takma, küçük bilgisayar arızalarını onarabilme gibi konularda öğrencilerin işine yarayacak temel bilgisayar seminerleri düzenlenmelidir.

Tüm bunlarla birlikte, ders içeriklerinin güncel olması, sınavlardan sonra genel durum hakkında bilgi verilmesi, tüm illerde bulunan örgün eğitim derslerine zaman zaman katılma olanağının mümkün olması, forum sayfasının sürekli yeni ve faydalı konularla beslenerek sınıf ortamı eksikliğini hissettirmeyecek hale getirilmesi, öğrencilerin interneti sık kullanma gereksinimleri göz önünde bulundurularak bu öğrencilere daha uygun internet olanaklarının sunulması için çalışmalar yapılması, öğrencilere,

Türkiye'nin belirli illerinde sınav merkezlerinin oluşturulması uzaktan eğitim sisteminin geliştirilmesi açısından yarar sağlayacaktır.

Araştırmacılara Öneriler

1. Uzaktan eğitimdeki iletişim engellerinin devlet ve özel üniversitelerde karşılaştırması şeklinde incelenebilir.
2. Uzaktan eğitimdeki iletişim engellerinin her birisine yönelik çözüm alternatiflerinin üretilmesi şeklinde incelenebilir.
3. Uzaktan eğitim öğretmenlerinin derslere yönelik yaşadıkları iletişim engelleri incelenebilir.
4. Uzaktan eğitim ders bazında yaşanan problemler ve çözüm yolları incelenebilir.

Yargı

Uzaktan eğitimde, uzaktan eğitim öğrencilerinin izlenimlerinden bazı iletişim engelleri bulunduğu belirlenmiştir. İletişim engeli sayılabilecek bazı konularda öğrenciler arasında görüş farklılığı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, uzaktan eğitimde bazı iletişim engelleri bulunmasına rağmen bu yeni eğitim sisteminin, etkisiz, kötü tasarlanmış bir organizasyon olduğunun söylenemeyeceği düşüncesinde oldukları görülmektedir. Çoğu öğrenci derslere ses ve görüntü eklenmesi konusunda hemfikirdirler. Bu sistemin kurulabilmesi için de uzaktan eğitime ayrılan payın artırılması gerekmektedir. Ayrıca öğrenci motivasyonunu arttırmak amaçlı öğrenci isteklerinin ve not durumlarının dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. Bunlarla birlikte öğrenciye ders sayfalarının ara yüzeylerini kendisine göre kişiselleştirebilme hakkı verilebilmelidir. Yöneticilerin değişme ve yenileşmenin önemini bilmekte ve buna bağlı olarak üniversitede bu yönde çalışmalar yaptıkları görülmektedir. Bu yönde çalışma yapan yönetici ve öğretmenler desteklenmeli ve ödüllendirilmelidir. Bu konuda öğrencilere yıl sonunda oy kullanarak yılın öğretmenini seçme imkanının verilmesi, öğrencilerin kendilerini bu sistemin bir parçası olarak görmelerini sağlarken, öğretmenlerin de bir sonraki dönem için yeni, farklı ve geçerli yöntemler araştırmaya itmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

- ALAKOÇ, Z., Ö. Bozbıyık., L. Murat (2003), “Web Tabanlı Uzaktan Öğretim ve Bir Örnek Çalışma”, 4. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Cilt: 2, s.1255
- ALKAN, Cevat (1977), “Eğitim Teknolojisi: Kuramlar- Yöntemler”,Yargıcıoğlu matbaa, Ankara.
- ALKAN, Cevat (1984), “Eğitim Teknolojisi”, Aşama Matbaa, Ankara.
- BAŞARAN, İ. Ethem (1996), “Eğitime Giriş”, Yargıcı Matbaa, Ankara
- BARET, S. (2002), “Overcoming Transactional Distance as a Barrier to Effective Communication Over the Internet”, International Education Report, 14(4),p.1-15
- BAYKAL, Ali (1984), “Bilgisayarın Öğretim Sistemine Katkısı”, 1. Türkiye Bilgisayar Kongresi Bildirileri” Ankara
- BERGE, Z. (2002), “Obstacles to Distance Training and Education in Corporate Organizations”, Journal of Workplace :Learning, 14(5) p. 182-189
- BERGE, Z. (2003), “Barriers to e-Learning. Paper Presented at the fourth Annual Irish Educational Technology Users Conference, Waterford, Ireland. Retrieved March, 8, 2004 from http://www.ilta.net/EdTech2003/papers/berge_handouts.doc.
- BURCH, R. O. (2001), “Effective web Desing and Core Communication İssues: The Missing Components in Web- Based Distance Education”. Journal of Educational Multimedia and Hypermedia, 10(4), p. 357-367
- CRANE, B. E. (2000). Altınay, s.(2004), “Communication Barriers: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ Perceptions of Online Program and Courses” p.5
- ÇALIŞKAN, Hasan (2004), “Web Destekli Eğitimde İşbirliğinin Geliştirilmesi”, 4. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Cilt:2, s. 1273

- ÇOBAN, H (1997), “ Bilgi Toplumuna Planlı Geçiş ”, İnkılap Yayınevi, İstanbul
- DONNELLY, J. H., J. Gibson, J.L. Ivancevich ve M. John (1987), Akt: Tutar, H. ve M.K.Yılmaz (2003), “Genel İletişim”, Nobel Yayınevi, Ankara
- EİSİNGER, J (2000). Altınay, F.(2004), “Communication Barriers: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ Perceptions of Online Program and Courses” p. 4
- ERDOĞAN, İlhan (1983), “İşletmelerde Davranış”, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 3077, İstanbul.
- ERTUĞ, Can (2004), “Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Eğitimlerini Değerlendirmeleri” 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Ankara s.305
- FRY, P. ve K. Coe (1980), “Interactions Among Dimensions Of Academic Motivation and Classroom Social Climate: A Study of the Perceptions of Junior High and High School Students”, British Journal of Educational Psychology 50, p. 33-42
- GALİNİ, J. K. Ve D. Baron (2002), “Participants’ Perceptions of Web-Infused Environments: A Survey of Teaching Beliefs, Learning Approaches and Communication”, Journal of Research on Technology in Education, 34(2), p.139-156
- GİLBERT, S.D. (2001), Altınay, F.(2004), “Communication Barriers: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ Perceptions of Online Program and Courses” p.13
- GORDON, Judith (1997), “Organizational Behavioral”, Ally and Bacon Inc., Boston
- Gökdağ, Dursun (1986), “Uzaktan Öğretimde Basılı Materyaller, Açıköğretim Fakültesi Örneği”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- GRANGER, Daniel (1990). Akt: Şakar, N. (1997), “Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretim Bilgi Sistemi”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, s. 74

- HARASİM, L., S.R. Hiltz, L.İ.Teles, M. Turoff (1996), “Learning Networks : A Field Guide to Teaching and Learning Online” Akt: İşman, A.(2005), “Uzaktan Eğitim”, Öncü basımevi, Ankara, s.94
- HIZAL, Alişan (1982), “Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları, Ankara.
- HIZAL, Alişan (1983), “Uzaktan Öğretim Süreçleri ve Yazılı Gereçler” Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları, Ankara
- HOCAOĞLU, Selim (2004), “İletişim ve Sınıf İçi İletişimin Önemi”, 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, s.334
- HOLMBERG, Börje (1989), “Theory and Practice of Distance Education”, Antony Rowe Ltd.,London, p. 29-30
- HOLMBERG, Börje (1990). Akt: İşman, A.(2005), “Uzaktan Eğitim”, Öğreti yayınevi, Ankara p. 85
- İŞMAN, Aytakin ve Ahmet ESKİCUMALI (2003), “Eğitimde Planlama ve Değerlendirme”, Değişim Yayınları, İstanbul.
- İŞMAN, A., F. Dabaj, F. Altınay, Z. Altınay (2003), “Communication Barriers in Distance Education”, 3. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Cilt: 1, s. 209
- İŞMAN, A., F. Dabaj, F. Altınay, Z. Altınay (2003), “The Evaluation of Students’ Perceptions of Distance Education” 3. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Cilt: 2, s. 1042
- İŞMAN, Aytakin (2005), “Uzaktan Eğitim” Öğreti yayınevi, Ankara.
- JOHANNESSEN, T., Eide, E. M. (2000). Akt: Altınay, F.(2004), “Communication BARRIERS: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ PERCEPTIONS of Online Program and Courses” p.8
- KLİNG, R. (1996), “Social relationships in Electronic Forums. Universtity of Hong Kong: CMC Magazine. October,10,2000 <http://cea.curtin.edu.au/tlf/tlf1999/lake.html>

- KOÇOĞLU, Çiğdem ve Emre Sezgin (2000), “www İçin Etkili Öğretim Materyali Tasarım Önerileri” VI. Türkiye’de İnternet Konferansı, İstanbul
- KÖKSAL, Aydın (1981), “Bilişim Terimleri Sözlüğü”, TDK Yayınları, Ankara.
- KÜÇÜKAHMET, Leyla (2000), “Sınıf Yönetimi”, Nobel Yayınevi, Ankara.
- KEEGAN, D.(1980), Akt: Verduin, J.R. ve Jr. T. A Clark (1991), Distance Education, ÇEV., İlknur Maviş (1991) “Uzaktan Eğitim” Kibele yayınevi, Eskişehir. Jossey- Bas Inc., San Francisco. s.10
- KENWORTHY, Brain (1991), Akt: İşman, A. (2005) “ Uzaktan Öğretim” Öğreti yayınevi, Ankara s.79
- MCISAAC ve Gunawardena (1985) Akt: İşman, A. (2005) “ Uzaktan Öğretim” Öğreti yayınevi, Ankara, s.75
- MOORE, Michael G. (1989), Akt: İşman, A. (2005) “ Uzaktan Öğretim”, Öğreti yayınevi, Ankara, s.87
- PALLOF, R. M. Ve Pratt, K. (2003), Altınay, F.(2004), “Communication Barriers: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ Perceptions of Online Program and Courses” p.3
- PERREAULT, H., Waldman, L., & Alexander, M. (2002), “Overcoming Barriers to successful Delivery of distance- Learning Courses”, Journal of Education for Business, 77(6), p. 313-318
- PRAMMANEE, N. (2003), “Understanding Participants in Online Courses :A Case Study of Perceptions of Online İnteraction”, It Forum, December, 12, 2003 <http://it.coe.uga.edu/itforum/paper68/paper68.html>
- RIZA, E.T. (2000), “Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Materyal Geliştirme”
- ROURKE, J.R. (2001), “Online Learning: Fad or Fate?”, Principal Leadership (middle School) 1(9), p. 8-14

- SİMONSON, M., Smaldino, s., Albright, M. Ve Zvacek, s. (2003),. Akt: Altınay, F.(2004), “Communication Barriers: A Study of Eastern Mediterranean University Students’ & Teachers’ Perceptions of Online Program and Courses” s.9
- ŞAKAR, A. Nurhan (1997), “Anadolu Üniversitesi Uzaktan Öğretimde Bilgi Sistemi”, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- TEKİNARSLAN, Erkan (2004), “Öğretim Tasarımı ve Uzaktan Öğretim” 4. Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Cilt:2, s.837
- TEKİN, Cengiz, U. Demiray, M. Barkan (1987), “Türkiye’de Uygulanan Uzaktan Öğretim Sisteminde Video ile Eğitim Merkezi Proje Önerisi”
- TUTAR, Hasan ve M. Kemal Yılmaz (2003), “Genel İletişim”, Nobel Yayınları, Ankara.
- ÖZDİL, İlhan (1986), “Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Öğretimin Yeri”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- ÜNAL, Figen, Mestan Küçük (2004), “Sanal Öğrenme Ortamlarında Toplumsal Varoluş”, 4. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Cilt: 2, s. 953
- VERDUİN, J.R. ve Jr. T. A Clark (1991), Distance Education, Çev., Maviş, İlknur (1991) “Uzaktan Eğitim” Kibele yayınevi, Eskişehir.
- VOLERY, T.ve D., Lord (2000), “Critical Success Factors in Online Education”, The International Journal of Educational Management, 14(5), p. 216-223
- WILHELM, W. J. (2003), “Teaching Communications Online Using the Master Teacher Model”, Delta Pi Epsilon Journal, 45(1), p. 1-6

EKLER

EK 1: Anket Formu

Anket, çalışması kapsamında, uzaktan eğitim sisteminde öğrencilerin karşılaştığı iletişim engellerinin neler olduğunu tespit edebilmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu çalışma sizlerin iletişim konusuyla ilgili duyduğunuz sıkıntıları belirlemek ve daha sonraki yıllara yansımaları

önlemek açısından önemlidir. Bu ankette sizlerin ad, soyad ve okul numaralarınız gizli tutulacaktır. Şimdiden göstermiş olduğunuz ilgi ve yapıcı cevaplarınız için teşekkür ederim.

Fen Bilgisi Öğrt.
Özlem AKCA

ANKET

Bölüm I. Demografik Bilgiler

1.Okuduğunuz

Bölüm

2.Cinsiyet

bay ()

bayan ()

3.Yaş

18-20()

21-23()

24-26()

27-29()

30 ve üstü ()

4.Üniversitedeki

kaçıncı yılınız

1.

2.

3.

4.

5.Evinizde

internet

bağlantısı var

mı?

evet()

hayır()

Bölüm II. İfadeler:

Aşağıdaki ifadeler, sizin online öğrenme esnasında karşılaştığınız problemleri tespit edebilmek

için Likert ölçeğine göre tasarlanmıştır. Size uygun ifadeyi seçerek işaretleyiniz.

1.kesinlikle
katılmıyorum

2.katılmıyorum

3.kararsızım

4.katılıyorum

5.kesinlikle
katılıyorum

6.Uzaktan eğitim

öğrencilerin

sosyal durumunu

etkiler

0

0

0

0

0

7.Uzaktan eğitim

öğrencilerin

kültürel

durumunu etkiler

0

0

0

0

0

8.Uzaktan eğitim öğrencilerin psikolojik durumunu etkiler	0	0	0	0	0
9.Uzaktan eğitimin yaşanan problemler nedeniyle etkili olduğuna inanmıyorum	0	0	0	0	0
10.Kişiler olgunluklarına göre online öğrenmede farklı iletişim engellerini algılayabilir	0	0	0	0	0
11.Uzaktan eğitimde iyi tasarlanmış bir organizasyon halen mevcut değildir.	0	0	0	0	0
12.Uzaktan eğitimde ihtiyaçları belirleme işlemi eksiktir.	0	0	0	0	0
13.Uzaktan eğitimde güdülenme ve zaman tasarımı eksiktir.	0	0	0	0	0
14.Uzaktan eğitimde ders almaya başlamadan önce gerekli tanıtım ve eğitim almak şarttır.	0	0	0	0	0

15.Duygu ve düşünceleri aktarabilmek için toplantı düzenlemek şarttır.	0	0	0	0	0
16.Bire bir iletişim olmaması bireyleri sosyal yaşamdan dışlanmış hale getirir.	0	0	0	0	0
17.Katılanların bağlantıları kurmaları veya erişimleri yeterli değildir	0	0	0	0	0
18.Uzaktan eğitimde etkileşim ve işbirliği yapabilme şansı yoktur	0	0	0	0	0
19.Danışmanın otoritesi veya yetkisi yoktur	0	0	0	0	0
20.Uzaktan eğitimde paylaşılması gereken ortak vizyon eksikliği vardır	0	0	0	0	0
21.Uzaktan eğitime katılanların çoğu değişime karşı direnmektedir	0	0	0	0	0
22.Öğrenmede teknolojiye karşı bir korku vardır	0	0	0	0	0
23.Teknolojik değişimleri yakalamak zordur	0	0	0	0	0

24.Uzaktan eğitimde hizmet desteği, danışma eksikliği vardır	0	0	0	0	0
25.Uzaktan eğitimde arkadaşlarımla iletişim içinde değiliz	0	0	0	0	0
26.Anında geri dönüt alma şansım yok	0	0	0	0	0
27.Öğretmenler tarafından gönderilen ödev ve çalışmalarını anlamak zordur	0	0	0	0	0
28.Teknolojinin hakimi olmak yerine teknoloji beni kontrol eder	0	0	0	0	0
29.Katılımcıların sahip olduğu izlenimler, iletişim kurma yollarını etkiler	0	0	0	0	0
30.Uzaktan eğitimde kişiler arası iletişim becerilerine ihtiyaç vardır	0	0	0	0	0
31.Kültürel ve dilsel değişiklikler iletişim kurmayı engeller	0	0	0	0	0
32.Uzaktan eğitim ortamı daha üretken olmayı etkiler	0	0	0	0	0

33.İletişim kurma araçları iletişim sürecini etkiler	0	0	0	0	0
34.Online öğrenmede bütün ihtiyaç ve beklentilerime cevap bulmaktayım	0	0	0	0	0
35.Anında iletişim kurabilmek ve dönüt alabilmek için uzaktan eğitimi tercih ederim	0	0	0	0	0
36.Öğrenmede etkinlik sağlamak için sözel olmayan iletişim ipuçlarına ihtiyaç duyarım	0	0	0	0	0
37.Sınıf ortamından online öğrenme ortamına geçerken yaşanan değişikliklere adapte olmak zordur	0	0	0	0	0
38.Beklentilerimi açıklayacak fırsatım yoktur	0	0	0	0	0
39.İnternete dayalı eğitim alma beni endişelendiriyor	0	0	0	0	0
40.Teknoloji ve öğrenmede yenilikleri keşfetmekten heyecan duyarım	0	0	0	0	0

41.Olumlu
duygular online
öğrenmeye
zenginlik katar
ve öğrenmeyi
arttırır

0

0

0

0

0

Bölüm III. Açık Uçlu Sorular

Aşağıdaki sorular için kısaca yorumlarınızı yazınız.

42.Uzaktan eğitimde öğrenme aşamasında karşılaştığınız problemler nelerdir?

43.SAÜ Uzaktan eğitim sisteminin olumlu yönleri nelerdir?

44.SAÜ Uzaktan eğitim programının olumsuz yönleri nelerdir?

45.Kaliteli bir iletişim aşaması elde etmek adına; sizce uzaktan eğitim sistemi nasıl geliştirilebilir?

MÜLAKAT SORULARI

1. Öğrenciler online derslerde iletişim etkinliklerinin yeterli olduğunu düşünüyorlar mı?
2. SAÜ uzaktan eğitim sisteminin olumlu yönleri nelerdir?
3. Uzaktan eğitimde karşılaşmış olduğunuz problemler nelerdir?
4. SAÜ uzaktan eğitim sisteminin olumsuz yönleri nelerdir?
5. Öğrenciler örgün eğitim ile uzaktan eğitimi nasıl kıyaslamaktadır?
6. Öğrenciler arkadaşları ve öğretmenleriyle iletişimleri hakkında neler düşünmektedir?
7. SAÜ uzaktan eğitim öğrencilerinin, sistemin daha iyi hale getirilebilmesi için önerileri nelerdir?

EK 3 : SAÜ Uzaktan Eğitim Programlarında Okutulan Derslerin Listesi

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1

Algoritma ve Programlama

Entegre Ofis

Temel Elektronik

İşletim Sistemleri

İnternet Programcılığı 1

Görsel Programlama 1

Veri Tabanı Yönetim Sistemleri 2

C Programlama 1

İşletim Sistemleri

Masaüstü Yayıncılık

Grafik Uygulamaları

İnternet Teknolojileri

Planlama ve Denetleme Araçları

Veri Tabanı Yönetim Sistemleri

İngilizce 1

Sayısal Elektronik

Bilgisayar Destekli Çizim

Amplifikatör ve Osilatörler

Enstrümantasyon

İşlemsel Yükselteçler

Mekatroniğe Giriş

Internet Programcılığı
Senko-Servo Sistemler
Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı
Temel Bilgisayar Teknolojileri
İktisada Giriş
Bilgisayarlı Muhasebe
Matematik 1
Matematik
Elektronik 2
Algılayıcılar ve Etkileyiciler
Kontrol ve Kumanda Sistemleri
Mekanik Sistem Tasarımı
Genel İletişim
Toplam Kalite Yönetimi
Mesleki İngilizce 1
Araştırma Yöntemleri
Maliyet Muhasebesi
Davranış Bilimleri
Yönetim ve Organizasyon
Araştırma Yöntemleri
Genel İşletme
Temel Hukuk
Büro Yönetimi
Genel Muhasebe

Finanssal Yönetim
Kamu Maliyesi
Pazarlama Yönetimi
Borçlar Hukuku
Dış Ticaret İşlemleri Yönetimi
Teknolojinin Bilimsel İlkeleri
Bilgisayar Destekli Teknik Resim
Elektroteknik
Ölçme Bilgisi
Doğru Akım Devre Analizi
Bilgisayar Destekli Tasarım 1
Bilgisayar Destekli Üretim 1
Makine Bilimi ve Elemanları
Bilgisayar Ağları
Mikro İşlemciler
Güç Elektroniği
İş Güvenirliği ve Teknik Rapor
Türk Dili 1

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında Antalya'da doğan Özlem AKCA, İlkokulu Tekeli İlkokulu'nda, Ortaokulu Kazım Karabekir Ortaokulu'nda okudu. Antalya Gazi Lisesi'nden 1996 yılında mezun oldu. 2002 yılında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Fen Bilgisi Öğretmenliği ana Bilim Dalından mezun oldu. 2002 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. Halen Sakarya İli'nde Alancuma Prefabrik İlköğretim Okulunda Fen Bilgisi Öğretmeni olarak çalışmaktadır.